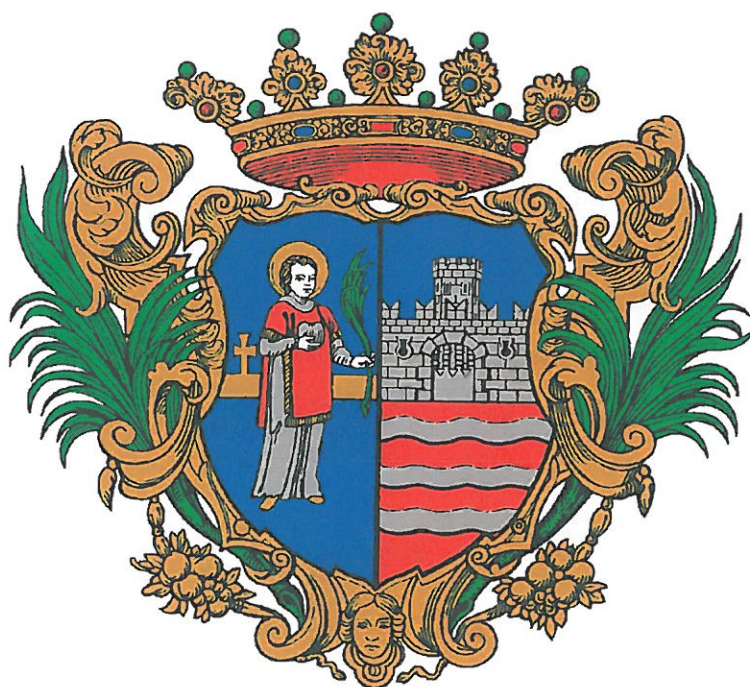

SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSTERVEZÉSI KONCEPCIÓ FELÜLVIZSGÁLATA

GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

2021.

TARTALOM

I. Bevezetés	3
II. A város általános helyzetképe	5
III. Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának kötelező szociális szolgáltatási és gyermekjóléti alapellátási feladatai	8
IV. Pénzbeli és természetbeni ellátások	10
V. Győr Megyei Jogú város Önkormányzata által biztosított személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti feladatokat végző intézmények által biztosított szolgáltatások	12
1) Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény Győr	12
2) Hajléktalanokat Segítő Szolgálat Győr	38
3) Egyesített Bölcsődei Intézményhálózat Győr	48
4) Család-és Gyermekjóléti Központ Győr	53
VI. Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata által ellátási szerződéssel biztosított kötelező szociális és gyermekjóléti feladatok	65
1) Pszichiátriai betegek nappali ellátása - Baptista Szeretetszolgálat	65
2) Gyermek és családok átmeneti ellátása - Szt. Cirill és Method Alapítvány	65
3) Halmozottan fogyatékos személyek nappali ellátása - Magyar Máltai Szeretetszolgálat	66
4) Szenvedélybetegek nappali ellátása - Magyar Máltai Szeretetszolgálat	67
VII. Idősek Győrben	68
VIII. Esélyegyenlőség	69
IX. Győr-Moson Sopron Megye állami fenntartásban működő szolgáltatási rendszere	71
X. Fejlesztési tervek ütemezése	81
A felülvizsgálat alapján az infrastrukturális fejlesztési tervek időbeli és költségvetési ütemezése	81
XI. Jövőkép	82

I. BEVEZETÉS

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet (a továbbiakban: SzCsM rendelet) 111/A. § (5) bekezdésében foglalt előírás szerint két évente szükséges a Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió felülvizsgálata.

A felülvizsgálati időszak alatt a szociális szolgáltatási rendszerben struktúrát érintő változás nem történt, azonban alapvetően meghatározta és alapjaiban változtatta az ágazat működését a koncepció 2019 decemberében történt elfogadását követően a koronavírus járvány kitörése. Az Egészségügyi Világszervezet 2020. március 11-én pandémiának minősítette a Covid-19 járványt. A járvány hatásai az egészségügy mellett a szociális- és gyermekvédelmi rendszer működését is alapjaiban érintették, új kihívások elé állították, amelyekről, az intézményeknél ad részletes tájékoztatást a koncepció. Az új feladatok az egyébként is leterhelt, munkaerőhiánnyal küzdő ellátórendszerre, ellátásszervezésre óriási terheket róttak, amelyek elkészítésekor az intézményektől származó primer adatok kerültek feldolgozásra.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. (a továbbiakban: Szt.) 90. § (2) bekezdése alapján a megyei jogú város saját területén köteles az alapszolgáltatási feladatokat, éjjeli menedékhelyet, hajléktalan személyek átmeneti szállását, idősek otthonát, idősek átmeneti ellátását, valamint - amennyiben a lakossági szükségletek indokolják - hajléktalanok otthonát és hajléktalan személyek rehabilitációs intézményét megszervezni és fenntartani.

A koncepció felülvizsgálata eleget tesz azoknak a kötelezettségeknek, amelyeket az SzCsM rendelet a koncepció tartalmi elemeire vonatkozóan előír. Az SzCsM rendelet 111/A. § (1)-(2) bekezdése alapján a koncepció tartalmazza különösen:

- a lakosság szám alakulását, a korösszetételt, a szolgáltatások iránti igényeket,
- az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzetét, az ütemtervet a szolgáltatások biztosításáról,
- a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatait, az esetleges együttműködés kereteit,
- az egyes ellátotti csoportok (idősek, fogyatékos személyek, hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek) sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét,
- a megye területén működő szolgáltatási rendszer struktúráját, legfontosabb jellemzőit, a szolgáltatások iránti igény alakulását, a várakozók számát, korösszetételét, legfontosabb szociális jellemzőit, a szolgáltatások iránt jelentkező szükségletek alapján korszerűsítésének irányait.

A koncepció készítése során felhasználásra kerültek mindazok a Közgyűlés által elfogadott dokumentumok legrelevánsabbban a város egészségképét bemutató helyzetkép (Győr Megyei Jogú Város Egészségképéről), amelynek több adatsora értelemszerűen azonos jelen koncepcióéval, valamint programok, döntések, amelyek a terület komplexitására is figyelemmel érintik, érinthetik a szociális szolgáltatásokat, illetve adataik, megállapításaik megalapozzák az ágazat működését.

A felülvizsgálat során a 2019-ben elfogadott koncepció struktúráját megtartva, a jogszabályok által meghatározott tartalmi elemeket kifejtő, elsősorban a Covid-19 járványnak az intézményrendszere gyakorolt hatását mutatja be a koncepció.

Legfontosabb célkitűzés továbbra is az, hogy a város valamennyi lakója számára legyenek elérhetőek a szociális biztonságot garantáló ellátások az eddigi szakmai színvonalon, és ha lehet, még magasabb minőségben, hatékonyan segítve a polgárokat a felmerülő problémák komplex kezelésével.

II. A VÁROS ÁLTALÁNOS HELYZETKÉPE

Győr továbbra is a magyar település-hálózat legdinamikusabban fejlődő, az ország hatodik legnagyobb városa. Az egyik legfejlettebb térségében kiemelkedő szerepet tölt be gazdasági, egyházi, egészségügyi, szociális, kulturális, oktatási és közigazgatási területen. Lendületes, innovatív nagyváros, kiemelkedő lakó-, vállalkozási- és kulturális környezetet kínál. Tartja a jármű- és gépiparban korábban megszerzett erős pozícióit, azok fejlesztése mellett sikeresen diverzifikálja gazdaságát a környezet- és egészségipar, a sportgazdaság, valamint a gazdasági szolgáltatások területén. Az észak-dunántúli térség gazdasági központja, e funkció mellett a közszolgáltatásokban is (oktatás, egészségügy, kultúra, sport) vezető szerepet játszik.

A város és környezete szoros, agglomerációs jellegű együttműködésben él. Munkahelyeinek több mint egyharmadát a nem Győrben élők töltik be, ám a térségben élők csak a város infrastruktúráját igénybe véve tudják életüket élni, ami a továbbiakban is meghatározza a város fejlődésének dinamikáját. Fontos kiemelni, hogy a város infrastrukturális adottságait (köznevelési, egészségügyi, szociális intézmények, munkahelyek stb.) a szűkebb és tágabb agglomerációban élő állampolgárok is igénybe veszik, melyek száma mintegy 200-220 ezer főre tehető.

Népességi adatok

Győr népesedési mutatói tekintetében eltér a többi magyarországi regionális központtól, ahol a nagyvárosi lakosság száma jelentősen csökkent az elmúlt években. A lakónépesség növekedése mellett az állandó népesség száma minimálisan csökkenő tendenciát mutat. Győrben az állandó népesség száma 2019-ben 124 287 fő volt. A lakónépesség száma és az állandó népesség száma közötti különbség ebben az évben 9659 fő, a különbség a vizsgált időszakban folyamatosan növekedett. A lakónépesség dinamikus változása mögött a város növekvő munkaerő-piaci vonzereje húzódik meg.

Hasonló az adatok időbeli alakulása a lakó- és állandó népesség tekintetében a Győri járásban és Győr-Moson-Sopron megyében is. A 2011-es népszámlálási adatok szerint a Győri járás lakosainak száma 190 146 fő volt, ez Magyarország népességének 1,9%-a. A járás népességszáma 2019-ben 203 862 főre emelkedett. Az emelkedés ütemének változása a 2017-es évtől tapasztalható és a tendencia folyamatos. A Győri járás nagyobb ütemű növekménye a szuburbanizációs folyamatok és az agglomeráció növekedésének eredménye. Az agglomerációba történő kiköltözés más magyar nagyvárosoknak is sajátossága, azonban Győr esetében a városból kiköltöző és így elvesztett lakosságot a más magyar településekről érkező betelepülés kompenzálja. A város lakónépessége 2020. január 1. napján 133.946 fő volt – amely a megye lakosságának 28,26%-át teszi ki, az utóbbi tíz évben arányait tekintve jelentéktelen mértékben változott, míg 2021 novemberének 1. napján 135.165 fő, amely növekedést mutat a lakónépesség tekintetében, amelynek a nemek és korcsoportonkénti megoszlása az alábbi:

A népesség megoszlása korcsoportok és nemek szerint

Korcsoport	Férfi	Nő	Összesen (fő)
0-29	21985	21452	43437
30-49	21805	21669	43474
50-59	7765	8379	16144
60-64	3431	4562	7993
65 év feletti	9022	15095	24117
Összesen	64008	71157	135165

Központi Személyi és Lakcímvilvántartás 2021. november

A megyében a születéskor várható élettartam magasabb az országosnál. A KSH adatai alapján a születéskor várható élettartam 2020-ban férfiaknál 73,8 év, a nők esetében 79,4 év volt.

A teljes népességének *nemek szerinti megoszlása* az elmúlt 10 évben nem változott lényegesen (férfiak: 47,2-47,5%, nők: 52,5-52,8%). A *korcsoportos* megoszlás kapcsán viszont eltérések tapasztalhatók ugyanezen időszak alatt. A 0–14 és a 15–64 évesek csoportjában a férfiak aránya magasabb, de a 65 éves és annál idősebbek között a nők vannak többségben. Napjainkra Győr társadalmának *előregedése* tapasztalható, a 65 éves és annál idősebb korosztály aránya jelentősen megnövekedett. 2019-ben minden ötödik győri lakos (25 682 fő) 65 éves, vagy annál idősebb volt, nagyobb hányaduk (63%) nő. Az idősebb korosztály arányának viszonylagos emelkedése mellett és a gyermekkorúak alacsony arányszáma miatt a város lakosságának összetétele egy úgynevezett „urna”, vagy „hagyma” alakú korfával ábrázolható. Az aktív korú népesség aránya 2019-ben 65,4% volt. Az idősek aránya Győr városában rendre a járási, a megyei és az országos arányok felett állt az elmúlt tíz évben. Az öregedési index Magyarországon 2010-ben 92,3 volt, tehát száz gyermekre és fiatalkorúra nagyjából 92,3 időskorú jutott. A mutató értéke 1990-ben még 64,5 volt. Demográfiai történelmünk során az időskorúak száma és aránya először 2005-ben haladta meg a gyermekkorúakét. 2019-ben országosan 132,3, Győrben pedig 149,1 idős korú lakos jutott száz gyermekkorúra. Ez az érték magasabb még a jelenlegi, 2021-es országos átlagnál is, ami 139,5 (a járási és megyei adatok is az országos átlag alatt vannak).

Infrastruktúra

A helyben meglévő gazdasági tevékenységhez a lakosság korszerű igényeinek kielégítéséhez elengedhetetlenül fontos szempont a város infrastrukturális ellátottságának színvonala.

A korábban is az országos átlagot meghaladó jellemzőkkel bíró települési út-, víz-, csatornahálózat bővítési, felújítási, korszerűsítési munkálatai is folytatódtak. Az Önkormányzat évről évre jelentős forrásokat biztosít út-, víz-, csatornahálózat bővítési, felújítási, korszerűsítési munkálatokra. A lakásállomány közműves ellátottsága kiemelkedő. Győr város mutatói a jó helyzetben lévő megye adatait is felülmúlják, mely igazolja a lakosság kedvező infrastrukturális ellátottságát.

A vezetékes ivóvízellátás a település teljes területén szinte minden lakásban megoldott. A teljes vízfogyasztás 69,53%-át a lakosság használta fel (2018-as adat), amelynek napjainkban megfigyelhető csekély mértékű növekedését befolyásolta a gazdasági termelés növekvő felhasználása, ennek eredményeként az összes vízfogyasztás az elmúlt öt évben jelentősen növekedett.

A közüzemi szennyvíz-csatornával való ellátottság is szinte teljes körű, a lakások 94,03%-ában elérhető ez a környezetkímélő szolgáltatás. A városban az 1 km ivóvízvezeték-hálózatra jutó szennyvízcsatorna hossza: 649 m. Fontos megjegyezni, hogy az elvezetett szennyvíz 100%-a tisztításra kerül, igazodva az Európai Unió előírásaihoz.

A villamos energia ellátás hosszú ideje alapvetőnek tekinthető, a hálózat fejlesztését már csak az új területen épített lakások, illetve beruházások igényelhetik. A fogyasztók számát tekintve a lakosság képviseli a nagyobb hányadot, megközelítőleg 88%-ot, ám a magas lakossági fogyasztói hányad ellenére a lakosság által elfogyasztott villamos energia mennyiség ugyanakkor a teljes elfogyasztott villamos energia mennyiségnek mindössze a 22,26%-át adja. A gázfogyasztás alakulása hasonló a villamos energiáéhoz, a háztartási gázfogyasztók adják a teljes gázfogyasztók 93,60%-t, ugyanakkor a gázfogyasztásból a lakossági gázfogyasztók aránya mindössze 28,48%-os.

A városban a távfűtésbe bekapcsolt lakások száma a teljes lakásállomány tekintetében meghaladja a 40%-t, a melegvíz-hálózatra a lakások egyharmada csatlakozik.

A lakásállományt szinte teljes egészében bevonták a rendszeres hulladékgyűjtésbe. 2010-ben bevezetésre került a szelektív hulladékgyűjtés rendszere, mellyel párhuzamosan a lakosságnak lehetősége van a közterületeken kialakított szelektív gyűjtőszigeteken is a különböző hulladékfajták elhelyezésére. Lehetőségként jelentkezik a süllyesztett hulladékgyűjtő szigetek és a társasházakhoz menő szelektív hulladékgyűjtés bevezetésével a lakosság környezettudatos szemét kezelésének elősegítése.

Az önkormányzati tulajdonú bérlakások száma 4.293, mely országos szinten még mindig kiemelkedő. Ebből 268 lakás előtakarékoság vállalásával került bérbeadásra, 195 nyugdíjasok házában kialakított bérlakás az idős generáció tagjainak, 66 lakás piaci bérleti díjjal került bérbeadásra.

III. GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK KÖTELEZŐ SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSI ÉS GYERMEKJÓLÉTI ALAPELLÁTÁSI FELADATAI

Szociális szolgáltatások	biztosított	nem biztosított
Szociális alapszolgáltatások		
Étkeztetés	x	
Házi segítségnyújtás	x	
Családsegítés	x	
Nappali ellátások		
- idősek nappali ellátása	x	
- fogyatékosok nappali ellátása	x	
- pszichiátriai betegek nappali ellátása	x	
- szenvedélybetegek nappali ellátása	x	
- nappali melegedő	x	
Szakosított ellátások		
Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények		
- időskorúak átmeneti gondozóháza	x	
- éjjeli menedékhely	x	
- hajléktalan személyek átmeneti szállása	x	
Ápolást, gondozást nyújtó intézmények		
- idősek otthona	x	
- hajléktalanok otthona	x	
Rehabilitációs intézmény		
- hajléktalanok rehabilitációs otthona	x	
Gyermekjóléti alapellátások		
- gyermekjóléti szolgáltatás	x	
- gyermekjóléti központ	x	
- 0–3 éves gyermekek napközbeni ellátása	x	
- gyermekek átmeneti ellátása	x	
- családok átmeneti ellátása	x	

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata által ellátási szerződés, feladatellátási szerződés alapján biztosított nem kötelező szolgáltatások:

- A közterületeken élő hajléktalan személyek ellátását biztosító **utcai szociális munka szolgáltatást** a Segítőház Alapítvánnyal 2008. január 1. napjával kötött ellátási szerződéssel látja el az Önkormányzat. 2012. január elsejétől az utcai szociális munka kikerült a kötelező önkormányzati feladatok közül, finanszírozása pályázati úton valósul meg. A közterületen élő hajléktalan személyek biztonságos ellátása miatt a szolgáltatás biztosítása továbbra is szükséges.

A szolgáltatás fenntartásához Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata évente 4.500.000 forinttal járul hozzá.

- A **támogató szolgáltatás** biztosítására 2007. január 1. napjától ellátási szerződés megkötésére került sor a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal. A támogató szolgáltatás már 2009. január elsejétől kikerült a kötelező feladatok köréből. Finanszírozása pályázati úton, finanszírozási szerződésben meghatározott feladategységek alapján történik. Az ellátás fontosságára és a szükségletekre való tekintettel az ellátási szerződés fenntartása továbbra is indokolt. A támogató szolgáltatás olyan emberek segítésére fókuszál, akik segítség nélkül nem tudnák megőrizni önálló életvitelüket. A szolgáltatás biztosításával elkerülhető az ellátottak izolációja, képessé válnak a külvilággal való kapcsolatok fenntartására, amely segíti a megfelelő mentális állapot megtartását.

A szolgáltatás működtetése hozzájárul a mozgásukban sérült emberek esélyegyenlőségének biztosításához, illetve nélkülözhetetlen egyes szociális szolgáltatások (pl. fogyatékosok nappali ellátása) fenntartásához is.

A szolgáltatás fenntartásához Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata évente 2.000.000 forinttal járul hozzá.

- A **jelzőrendszeres házi segítségnyújtás** 2010. január 1. napjától szintén kikerült az önkormányzatok kötelezően ellátandó feladatai közül. Szakmai indokoltsága - a jogosultak számára olyan szolgáltatásokat kell nyújtani, ami lehetővé teszi, hogy minél tovább a saját otthonukban maradhassanak - miatt az Önkormányzat pályázati finanszírozással továbbra is biztosította a szolgáltatást az Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézményen keresztül. A szolgáltatás biztosítása állami feladat, amely a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság (a továbbiakban: SZGYF) feladatkörébe tartozik. A Főigazgatóság 2013. július 1-jétől feladatellátási megállapodás alapján továbbra is az Önkormányzat útján látja el e feladatát.

IV. PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK

A szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokat nyújtó intézmények által nyújtott szolgáltatásokon túl a szociális ellátórendszer fontos részét képezik a szociális hátránnyal küzdő személyek és családok számára biztosított pénzbeli és természetbeni ellátások.

A szociális igazgatás és szociális ellátások helyi szabályozásáról szóló 5/2015. (II. 17.) önkormányzati rendeletben (a továbbiakban: helyi rendelet) szabályozott ellátások hatékony támogatást biztosítanak a rászorulóknak számára. A helyi rendeletben szabályozott rendszeres pénzbeli ellátási formák: lakhatási támogatás, ápolási támogatás, nevelési támogatás, gyógyszer-támogatás, egészségügyi szolgáltatásra jogosító támogatás. Nem rendszeres pénzbeli ellátások: rendkívüli települési támogatás, kamatmentes kölcsön. Természetbeni ellátások: lakhatási támogatás, adósságkezelési szolgáltatás, köztemetés, szünidei gyermekékeztetés.

A gyakorlati munka során szerzett tapasztalatok alapján szükségessé vált az önkormányzat hatáskörébe tartozó szociális ellátásokra vonatkozó szabályozás felülvizsgálata annak érdekében, hogy a rászoruló ügyfelek minél szélesebb körének támogatása megvalósulhasson. Indokoltá vált a jövedelemhatárok tényleges munkabérekhez, jövedelmekhez történő igazítása, mivel a nyugdíjminimum összege az elmúlt években nem változott, viszont a szociálisan rászorult személyek jövedelmét képező minimálbér minden évben emelkedett. A helyi rendelet 2020. április 1. napjától hatályos módosítása alapján a mindenkori minimálbér bruttó összegéhez kötött, százalékos mértékben meghatározott jövedelemhatárok meghatározásával vált biztosítottá a rossz anyagi helyzetben élő személyek részére a különböző ellátásokhoz való jogosultság meghatározása.

A módosításnak köszönhetően az elmúlt évekhez képest az ügyfelek nagyobb összegben tudtak pénzbeli és természetbeni ellátásokat igénybe venni. A rendkívüli települési támogatás és az ápolási támogatás esetében került sor nagyobb összegű pénzbeli támogatás biztosítására. Tekintettel arra, hogy a jövedelemhatár módosulásával kapcsolatos tapasztalatok egy teljes évet megvizsgálva elemezhetők érdemben, annak eredményéről még nem áll rendelkezésre teljes körű elemzés, de az már most megállapítható, hogy érdemibbé vált az anyagi segítségnyújtás.

Önkormányzati tulajdonban álló bérlakások esetében jövedelem alapján igénybe vehető lakbértámogatási rendszer működik, amely a bérleti díj akár 66,66%-os csökkentését eredményezheti a nehéz helyzetben lévő bérlőknek.

Az önkormányzat 2020-ban 80 esetben 7.039.277,- Ft értékben gondoskodott elhunyt személy közköltségen történő eltemettetéséről.

A szociális pénzbeli és természetbeni ellátások finanszírozását teljes körűen az Önkormányzat biztosítja.

2020. évben települési támogatásra fordított összegek

Települési támogatás	összeg	eset
Adósságkezelési szolgáltatás	298.223,- Ft	74
Ápolási támogatás	49.148.311,- Ft	1245
Gyógyszertámogatás	8.214.200,- Ft	1174
Lakhatási támogatás	49.328.059,- Ft	7 497
Nevelési támogatás	168.000,- Ft	10
Rendkívüli települési támogatás	114.474.619,- Ft	6 383

Népjóléti Osztály kimutatása

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság

2020 augusztusában 658 gyermek volt jogosult az alapösszegű egyszeri kiegészítő támogatásra. Ezen időszakban rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága mellett 253 gyermek, hátrányos helyzetének vagy halmozottan hátrányos helyzetének megállapítása történt jegyzői határozattal, ezzel emelt összegű egyszeri kiegészítő támogatásra vált jogosulttá.

2020 novemberében 545 rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek kapott alapösszegű kiegészítő támogatást. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény mellett hátrányos, illetve halmozottan hátrányos gyermekek száma ekkor 249 gyermek volt, akik jogosultak voltak az emelt összegű egyszeri kiegészítő támogatásra.

Fentiek alapján 2020. évben összesen 10.513.400,- Ft értékben részesültek a jogosultak támogatásban.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma évről-évre csökken, amelynek oka, hogy a központi jogszabályban meghatározott jövedelemhatár évek óta itt sem változott. A törvényben meghatározott feltételek alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek közül a jegyző 2020-ban 215 gyermek esetében a hátrányos helyzet, 52 gyermek esetében a halmozottan hátrányos helyzet fennállását állapította meg.

V. GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ SZOCIÁLIS, GYERMEKJÓLÉTI FELADATOKAT VÉGZŐ INTÉZMÉNYEK ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZOLGÁLTATÁSOK

1) Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény Győr

Az Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény Győr (a továbbiakban: EESZI), Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata fenntartásában a lakossági igényeknek, szükségleteknek megfelelően személyre szabott, differenciált szakmai munkával látja el a város idősgondozásával összefüggő szociális alapszolgáltatási és szakellátási, továbbá a fogyatékos személyek ellátásával összefüggő szociális alapszolgáltatási feladatokat.

Az Intézmény által nyújtott szolgáltatások:

1. Alapszolgáltatások:

- a) étkeztetés,
- b) jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- c) házi segítségnyújtás,
- d) idősek nappali ellátása,
- e) fogyatékos személyek nappali ellátása.

2. Szakosított ellátások:

- a) ápolást-gondozást nyújtó intézmény (Idősek Otthona),
- b) átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény (Időskorúak Gondozóháza).

Az intézmény működési területe: Győr Megyei Jogú Város közigazgatási területe. Fogyatékos személyek nappali ellátása, illetve szakosított ellátások tekintetében kiterjed még Abda, Börcs, Bőny, Dunaszeg, Dunaszentpál, Enese, Gönyű, Győrladamér, Győrújbarát, Győrújfalú, Győrzámoly, Ikrény, Kisbajcs, Koroncó, Kunsziget, Mezőörs, Nagybajcs, Nagyszentjános, Nyúl, Öttevény, Pér, Rábapatona, Rétalap, Töltéstava, Vámoszabadi, Vének települések közigazgatási területére is.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás esetében kiterjed Abda, Bőny, Dunaszeg, Dunaszentpál, Gönyű, Győrújbarát, Győrújfalú, Győrzámoly, Ikrény, Kunsziget, Mezőörs, Pér, Rétalap, Vámoszabadi települések közigazgatási területére is.

A kialakult járványhelyzet következtében az Intézmény szolgáltatásai átszervezésre és szüneteltetésére kerültek, illetve új szolgáltatás (70 év felettiellátása) került a palettára. Minden szervezeti egység alkalmazkodott a megváltozott feladatellátáshoz, a dolgozók olyan területen is láttak el feladatokat, mely számukra új kihívást hozott. A pandémia kezdetén egy szakmai stáb állt össze, melynek feladata volt az egyes szervezeti egységek feladatainak koordinálása és a felmerülő problémákra történő gyors reagálás, valamint a működéshez szükséges eljárásrendek, útmutatók kidolgozása.

1. Alapszolgáltatások

Az Intézményben az alapszolgáltatások (étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás) megszervezése és irányítása három gondozási központon (Lepke utca Gondozási Központ, Répce utcai Gondozási Központ, Rónay utcai Gondozási Központ) keresztül valósul meg, központonként meghatározott ellátási területeken.

Nappali ellátás keretében az Intézmény 12 idősklubot és egy Fogyatékosok Napközi Otthonát működtet. Az Otthon utcai Idősek Klubjában 48 fővel működő differenciált ellátást nyújtó Idősek Klubja működik, mely 28 fő demens személy ellátását tudja biztosítani.

Az alapszolgáltatások egymásra épülnek, ezért fontos a szolgáltatást biztosító tevékenységek folytonossága, komplexitása, magas minősége, továbbá az átjárhatóság.

a) Étkeztetés

Az Intézmény a vonatkozó törvény és a helyi rendelet alapján a szociálisan rászoruló személyek részére napi egyszeri meleg ételt (ebédet) biztosít. Az Intézmény diétás étkezést - jogszabályi rendelkezés alapján - csak szakorvos javaslat alapján biztosíthat.

Az étkezés igénybevétele helyben fogyasztással, vagy elvitellel, lakásra szállítással történhet.

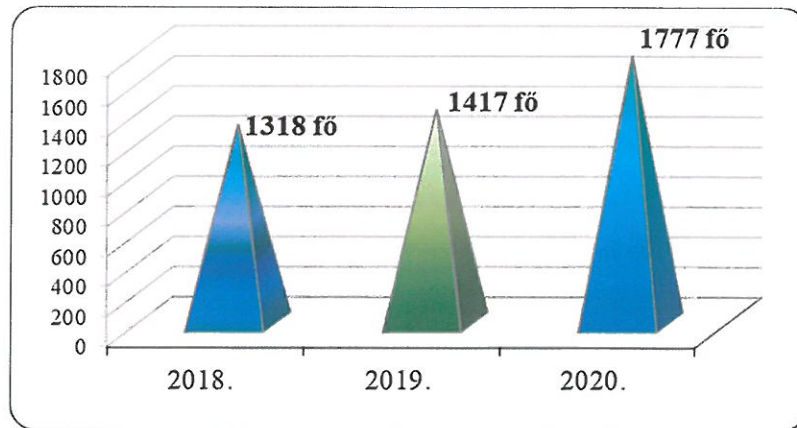
A szolgáltatásnak kapacitáskorlátja nincs. Az előző évekhez képest 2020. évben az étkeztetést igénybe vevők száma jelentős mértékben emelkedett, amelynek egyértelmű okozója a járványügyi helyzet volt.

Jellemző, hogy az étkeztetést nagyobb számban szállítással veszik igénybe az ellátást igénybe vevők egészségi állapota, illetve magas kora miatt. Az étkeztetésben részesülők száma 2020-ban 2845 fő volt (amely adat az idősek klubjaiban étkezők számát is tartalmazza), melyből 660 fő helyben fogyasztással vagy elvitellel, 2185 fő pedig szállítással vette igénybe a szolgáltatást.

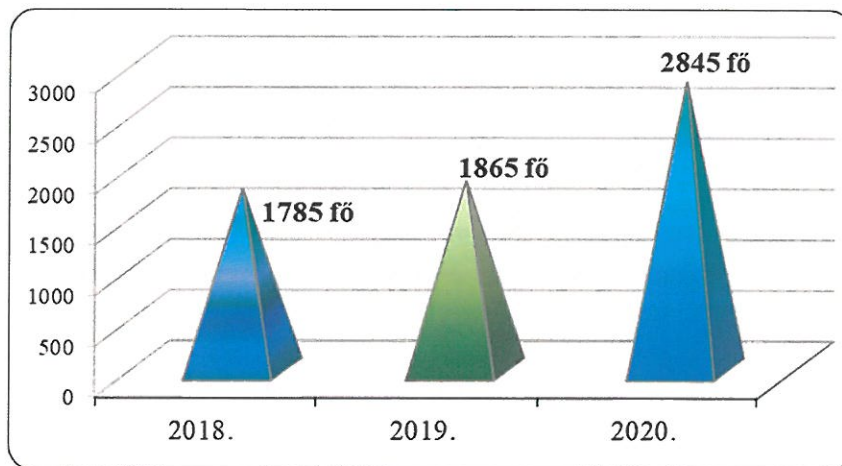
A veszélyhelyzet ideje alatt jogszabályi előírások alapján az étkeztetést kizárólag házhoz szállítással lehetett igénybe venni.

Az Intézmény célja, hogy Győr városban ne maradjon meleg étel nélkül egyetlen rászoruló személy sem.

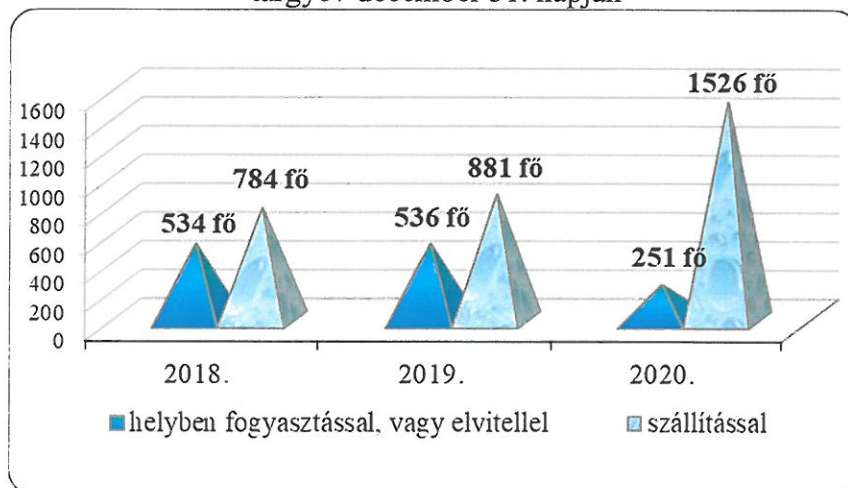
Étkeztetésben részesülők száma
tárgyév december 31. napján

Étkeztetésben részesülők száma tárgyévben

Étkeztetésben részesülők száma étkeztetés módja szerinti megoszlásban
tárgyév december 31. napján

b) Házi segítségnyújtás

Az Intézmény a szolgáltatás keretében ellátást igénybe vevő szükségleteinek megfelelően, annak lakókörnyezetében szociális segítséget, illetve szociális segítség tevékenységet magába foglaló személyi gondozást biztosít.

Az intézmény biztosítja a Kálóczy téri és Rónay utcai garzonházakban a gondozói ügyelet ellátását is.

A nyújtott szolgáltatási elemek:

- háztartási, vagy háztartást pótló segítségnyújtás,
- gondozás.

A szociális segítség (háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás) az igénybe vevő segítése mindennapi életvitelében, személyes környezete rendben tartásában, mindennapi ügyeinek intézésében, valamint a személyes szükségleteinek kielégítésére szolgáló lehetőségek és eszközök biztosítása, ha ezt saját háztartásában vagy annak hiányában nem tudja megoldani.

A személyi gondozás (gondozás és háztartási segítségnyújtás) az igénybe vevő bevonásával történő, tervezésen alapuló, célzott segítség mindazon tevékenységek elvégzésében, amelyeket saját maga tenne meg, ha erre képes lenne, továbbá olyan rendszeres vagy hosszabb idejű testi-lelki támogatása, fejlesztése, amely elősegíti a körülményekhez képest legjobb életminőség elérését, illetve a családban, társadalmi státuszban való megtartását, visszaailleszkedését.

Az Intézmény a szolgáltatás keretében a gondozási tevékenységeket és résztvéteket az ellátást igénybe vevővel együttműködésben, szükségleteinek megfelelő mértékben és gyakorisággal a gondozási terv dokumentációban rögzítettek szerint biztosítja, a változó szükségletekre figyelemmel.

Az ellátást az intézmény munkanapokon 7.00–15.30-ig, indokolt esetben hétköznap 15.30–19.00-ig, munkaszüneti napokon 7.00–19.00-ig biztosítja.

A működési engedély szerinti ellátható személyek száma mindösszesen 690 fő. (Gondozási központként: Rónay utcai Gondozási Központ 225 fő, Lepke utcai Gondozási Központ 225 fő, Répce utcai Gondozási Központ 240 fő)

A házi segítségnyújtásban részesülő ellátottak többsége egyedül élő idős személy, akinek hozzátartozója napközben dolgozik, távol él, vagy egyáltalán nincs. Ezek az idős emberek koruk, egészségi állapotuk miatt önellátásra csak részben képesek, magányosak, elszigeteltek, gyakran segítségre - a gondozókon kívül - nem számíthatnak.

A kapacitások évek óta teljes mértékben kihasználtak. 2020 évben házi segítségnyújtásban összesen 733 fő részesült. 2020. december 31. napján 514 fő volt az ellátottak száma, ebből 496 fő személyi gondozásban, 18 fő pedig szociális segítségben részesült. Évről évre emelkedik a magasabb gondozási szükséglettel rendelkező (rossz fizikai, egészségi és mentális állapotú) ellátottak száma, amely nagy terhet ró a gondozási központok dolgozóira és a hozzátartozókra egyaránt.

Az intézmény ellátottanként naponta általában 1-2 órás gondozási óraszámot tud biztosítani, súlyos esetekben napi 3-4 órát, oly módon, hogy a gondozó vagy ápoló naponta több alkalommal látja el az ellátottnál a szükséges tevékenységeket.

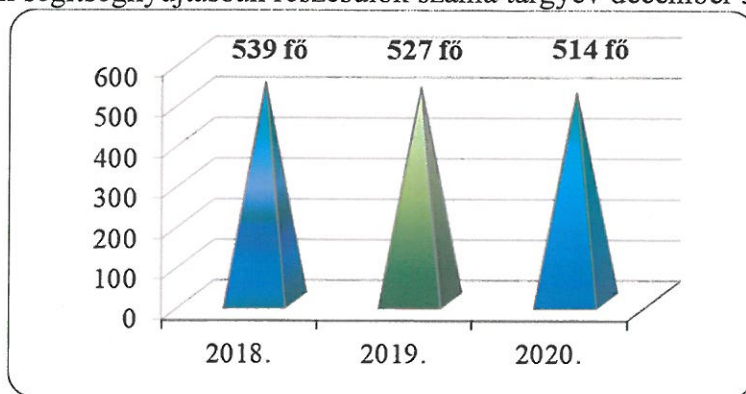
Folyamatosan növekszik az igény az egy ellátottra jutó gondozási óra (3-4 óra) tekintetében, illetve ezzel párhuzamosan növekszik a napi többszöri látogatás igénye is. Egyre nagyobb szükséglet mutatkozik a délutáni és hétféligi ellátásra, amelyet az intézménynél átlagosan 4-5 fő gondozó vagy ápoló lát el.

A szociális ágazatban jelenlévő szakképzett munkaerő hiánya és fluktuáció, valamint az ellátást igénybe vevők szükségleteinek növekedése miatt, az ellátásra várólista alakult ki. A várakozók száma 2020. december 31. napján 70 fő volt.

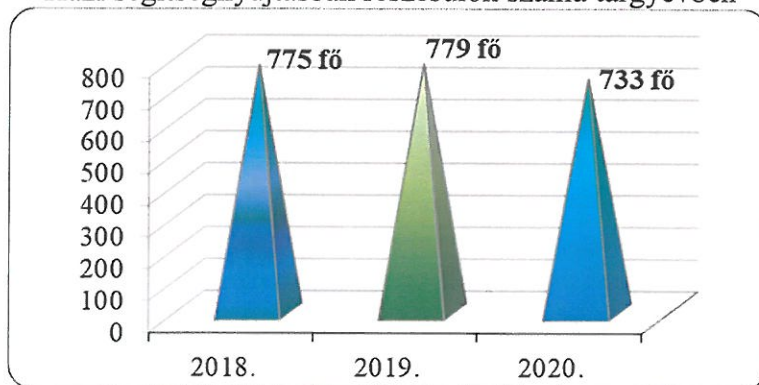
A felmerülő akut problémahelyzetekre a gondozási központok soron kívüli feladat átszervezéssel próbálnak reagálni, ami a szakdolgozói hiány miatt egyre nehezebb és nem jelent megoldást a problémára.

2020. évben a házi segítségnyújtás ellátás szervezését, biztosítását nagyban befolyásolta a járványügyi helyzet és annak következtében hozott kormányzati intézkedések, útmutatók végrehajtására tett erőfeszítés, amely nagy terhet rótt a gondozást végzőkre. Munkaszervezés és mentális terhelés szempontjából kihívásokkal kellett szembenézniük a gondozási központok munkatársainak (pl. vásárlási időszak bevezetése, az új helyzetből adódó bizonytalanság, fokozott elővigyázatosság a gondozottak és a saját egészségük megóvása érdekében, megbetegedésekből adódóan gyakori volt a gondozások átszervezése).

Házi segítségnyújtásban részesülők száma tárgyév december 31-én

Házi segítségnyújtásban részesülők száma tárgyévben

c) Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

2013. július 1-jétől e szolgáltatás biztosítása állami feladat, mely a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság feladatkörébe tartozik. A Főigazgatóság 2013. július 1-jétől feladatellátási megállapodást kötött az Önkormányzattal, aki továbbra is az Intézményen keresztül biztosítja a szolgáltatást.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a házi segítségnyújtás kiegészítő tevékenysége. A szolgáltatás célja az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása, a betegségük miatt bizonytalanságban élő személyek biztonságérzetének növelése.

A szociális rászorultság feltételeit az Szt. 65. §-a (4) bek. határozza meg.

A nyújtott szolgáltatási elem: Felügyelet

A szolgáltatás működéséhez szükséges műszaki berendezést a Multi Alarm Zrt. biztosítja. Az Intézményben a szolgáltatás a Rónay utcai Gondozási Központ szervezeti keretei között működik. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtással kapcsolatos feladatokat szakképzett gondozók, ápolók látják el, a szolgáltatás szervezésével kapcsolatos feladatokat a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás koordinálásával megbízott gondozó végzi.

Az Intézmény 24 órás felügyelet mellett biztosítja - vészjelzés esetén - az ügyeletes gondozó helyszínen, 30 percen belüli megjelenését, a segélyhívás okául szolgáló probléma megoldása érdekében szükséges intézkedések megtételét.

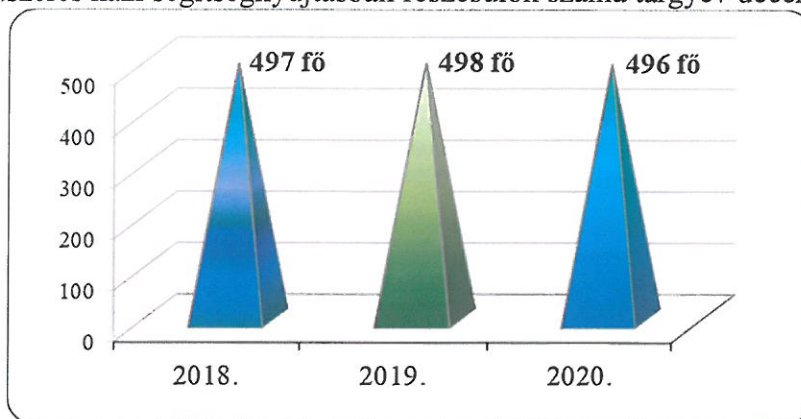
A segélyhívó készülék az ellátást igénybe vevő otthonába kerül kihelyezésre. A nyakba akasztható készülék megbízható, könnyen kezelhető.

2007. óta a kihelyezhető hívókészülékek száma 500 db.

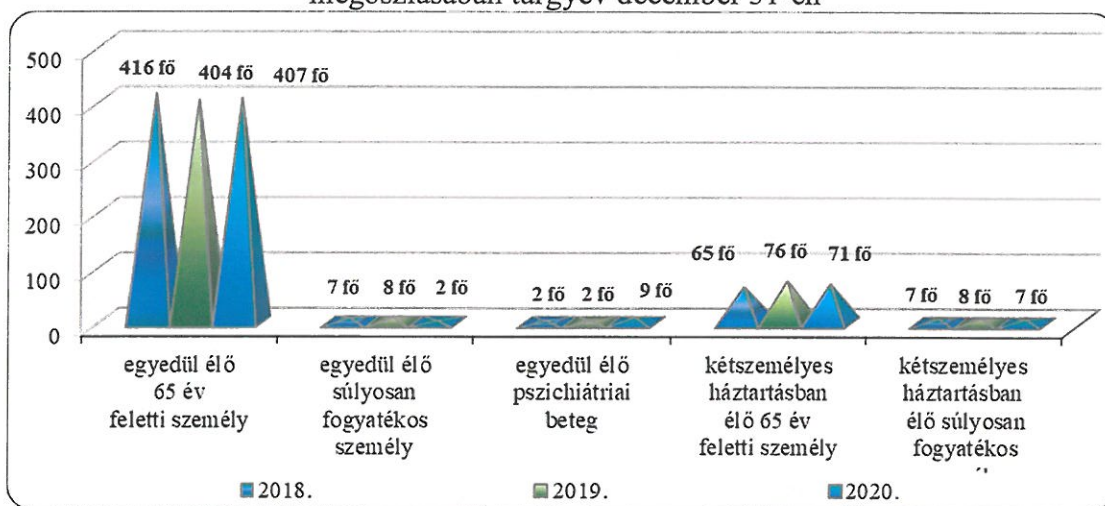
2015. év óta a kapacitások teljes mértékben kihasználtak, mely a szolgáltatásra való jelentős igényt tükrözi. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtásra várakozók száma 2020. december 31. napján 32 fő volt, a készülékhez jutás ideje a több hónapot is meghaladja.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a házi segítségnyújtással kiegészítve lehetőséget ad arra, hogy az igénybe vevők minél tovább biztonságban, otthonukban maradhassanak, kitolva a bentlakásos elhelyezés szükségét.

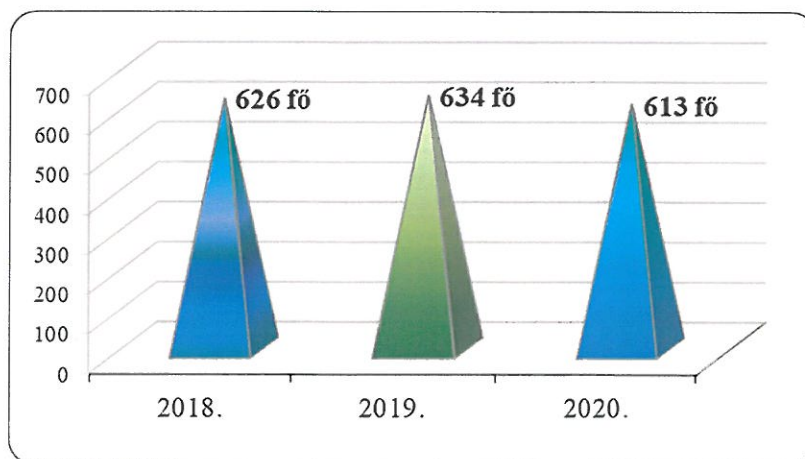
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban részesülők száma tárgyév december 31-én

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban részesülők száma szociális rászorultság szerinti megoszlásában tárgyév december 31-én

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban részesülők száma tárgyévben

d) Idősek nappali ellátása (idősek klubja)

Az idősek nappali ellátása a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló személyek részére biztosít lehetőséget napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatok kialakítására, alapvető higiénés szükségletek kielégítésére.

Az intézmény a város területén 12 idősek klubját működtet, mindösszesen 378 férőhelyen. A differenciált ellátást nyújtó Otthon utcai Idősek Klubjában 28 fő demens személy befogadására alkalmas csoport működik.

Nappali ellátás megnevezése	Címe	Férőhelyszám (fő)
Árpád úti Idősek Klubja	9022 Győr, Árpád út 38.	25
Batthyány téri Idősek Klubja	9022 Győr, Batthyány tér 3.	20
Bolyai utcai Idősek Klubja	9027 Győr, Bolyai Farkas utca 9.	30
Horgas utcai Idősek Klubja	9012 Győr, Horgas utca 6.	20
Kálóczy téri Idősek Klubja	9026 Győr Kálóczy tér 9-11.	40
Kossuth utcai Idősek klubja	9025 Győr, Kossuth Lajos utca 58.	30
Lepke utcai Idősek Klubja	9028 Győr, Lepke utca 37.	30
Otthon utcai Idősek Klubja	9023 Győr, Otthon utca 2.	48 (ebből 28 fő demens ellátott)
Répcse utca Idősek Klubja	9024 Győr, Répcse utca 8/b.	50
Semmelweis utcai Idősek Klubja	9025 Győr, Semmelweis utca 8.	40
Sugár úti Idősek Klubja	9011 Győr, Sugár út 26.	25
Vámosi utcai Idősek Klubja	9030 Győr, Vámosi utca 6.	20

Az elmúlt évek során a klubok épületeinek felújítása, korszerűsítése a kor igényeinek megfelelően megtörtént, az állagmegóvásuk folyamatos. A helyiségek az ellátást igénybe vevők kényelmét szolgáló bútorokkal berendezettek, így korszerű, esztétikus, otthonos környezetben tölthetik mindennapjaikat. Az idősek klubjai a hatályos jogszabályoknak megfelelően alkalmasak a közösségi együttlétre, pihenésre, tisztálkodásra, személyes ruházat tisztítására. Az étel melegítésére, tálalására és elfogyasztására szolgáló helyiségekkel rendelkeznek. A klubok hétfőtől péntekig 7.30–15.30 óráig tartanak nyitva.

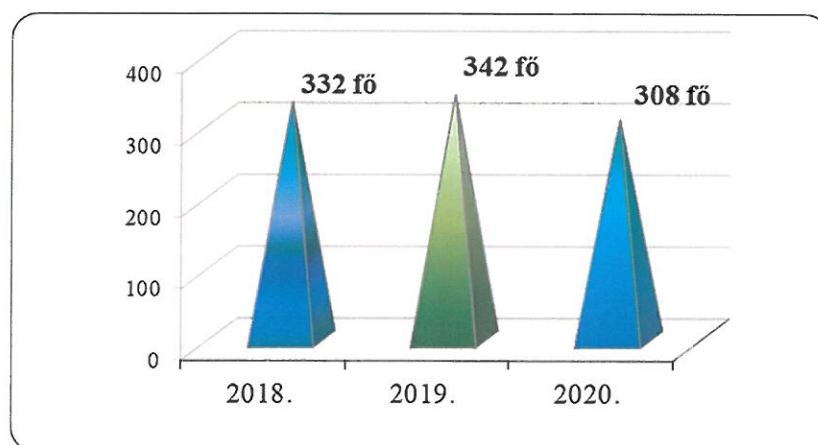
A klubok egyéni és csoportos foglalkozásokat napi rendszerességgel szerveznek, de lehetőséget biztosítanak pihenésre is. A klubokban az igénybe vevők vitális paramétereinek mérésére is van mód és lehetőség. A klubtagok egészségi állapotának figyelemmel kísérése, a szükséges egészségügyi ellátáshoz való időbeni hozzájárás biztosítása kiemelt feladat, de az Intézmény szükség szerint segítséget nyújt a házi- és szakorvosi ellátás és a szűrővizsgálatok megszervezésében. A programok sokszínűsége biztosítja az ellátást igénybe vevők minél szélesebb körének aktivitását. A klubokban lehetőség van fodrász, kozmetikus, pedikűrös szolgáltatások igénybevételére, amelynek ellenértékét a szolgáltató határozza meg, költsége az igénybe vevőt terheli.

A nappali ellátást igénybe vevők jelentős része 70 év feletti, amely behatárolja a programok szervezését. Az ellátottak jellemzően több éve veszik igénybe a nappali ellátást. A többségüknél megfigyelhető a romló fizikai és mentális egészségi állapot. Jelenleg kevesebb az új igénybe vevő, nehéz megszólítani a korban még fiatalabb, tevékeny időseket. Az ellátást igénybe vevők aránya a nők irányába tolódik el. Családi állapotuk alapján legtöbbször egyedül élnek, özvegyek, ezért leginkább társaságot, hasznos időtöltést keresve érkeznek a klubba.

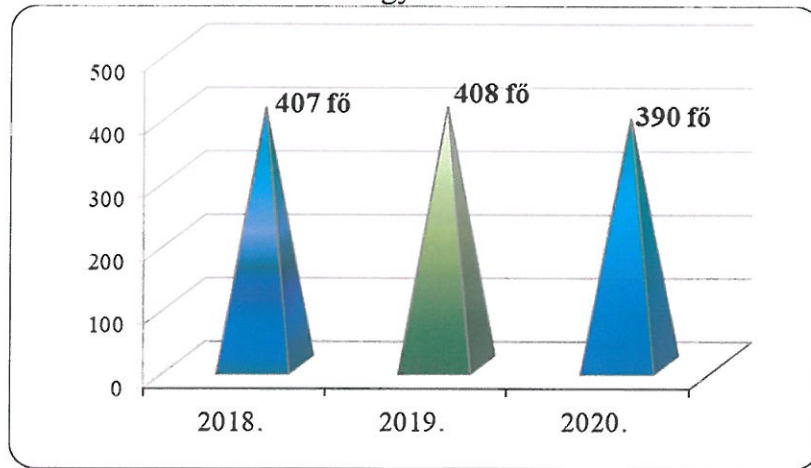
Az ellátásban részesülők számában az előző évekhez képest nagymértékű csökkenés mutatkozik, melynek oka a járványhelyzet, illetve az azzal kapcsolatos intézkedések voltak. A veszélyhelyzet kihirdetését követően 2020. 03. 17-től a klubok épületében nyújtott szolgáltatások szüneteltetésre kerültek, az intézmény az idősek ellátását az önálló életvitelük fenntartásához szükséges szolgáltatásokkal (bevásárlás, gyógyszerkiváltás, csekkbefizetés), valamint infokommunikációs eszközön keresztül történő kapcsolattartással biztosította. A klubok újbóli megnyitására 2020. június 25-én került sor, azonban a nyitás feltétele volt, hogy az egyidejűleg bent tartózkodó ellátottak száma nem haladhatta meg az engedélyezett férőhelyszám 50%-át. Mivel az ellátottak ennél nagyobb számban szeretnék volna a szolgáltatást igénybe venni, ezért a munkarend rugalmas átszervezésével a klubtagok egy része délelőtt, egy része pedig délután látogathatta a klubot. 2020. december 7-én az országos járványügyi adatok kedvezőtlen alakulása következtében a fenntartó a klubokban nyújtott szolgáltatások szüneteltetését rendelte el azzal, hogy az Intézmény a szolgáltatást az ellátottak lakókörnyezetében (bevásárlás, csekkbefizetés, gyógyszerkiváltás, ügyintézés), valamint infokommunikációs eszközön történő kapcsolattartással biztosította.

Az ellátottak egy része a járványhelyzet miatt 2020-ban úgy döntött, hogy nem szeretne közösségbe menni, viszont kérték, hogy az ellátásra kötött megállapodásuk ne kerüljön megszüntetésre, mivel a későbbiekben, ha már biztonságosnak érzik, szeretnének újra a klubba járni.

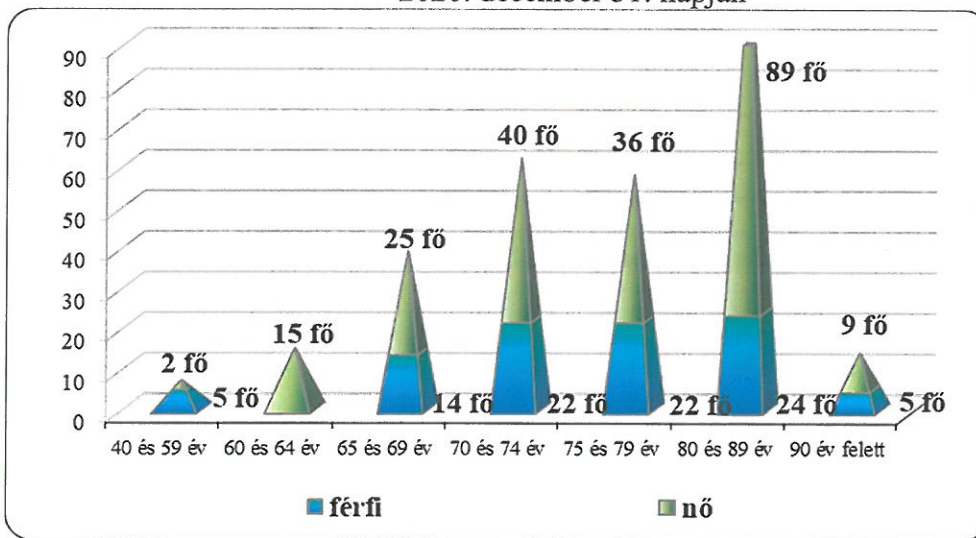
Idősek nappali ellátásában részesülők száma
tárgyév december 31. napján

Idősek nappali ellátásában részesülők száma
tárgyévben

Idősek nappali ellátásában részesülők koronkénti, nemenkénti megoszlása
2020. december 31. napján

Demens csoport

2018 óta az Otthon utcai klub átalakításával 48 fős idősek klubja került kialakításra, amelynek keretében az Intézmény 28 fő demens személy ellátását tudja biztonságos és optimális gondozási környezetben biztosítani. A demens nappali ellátást pszichiáter, neurológus, geriáter szakorvos demencia kórképet megállapító szakvéleményével rendelkező, demens személyek vehetik igénybe.

A csoport lehetőséget biztosít a demencia súlyosságát figyelembe véve a komplex ellátásra, amely magában foglalja a fizikai és egészségügyi ellátást, lelki gondozást, a szabadidő hasznos eltöltését, a foglalkoztatást.

Az igénybe vevők személyi igényeinek és állapotának figyelembevételével történik a gondozás és a foglalkoztatás, amely az ellátott állapotának, élethelyzetének adekvát kommunikáció alkalmazására épül szeretetteljes, barátságos légkörben.

A demens csoportban egyéni és csoportos foglalkozások napi rendszerességgel történnek, melynek alapvető célja, hogy elősegítse az ellátottak meglévő képességeinek stabilizálását a lehetséges mértékig fejlesztését, esetleg a már elmaradt képességek újbóli felszínre hozását.

A klubba eljutást az intézmény által biztosított 9 fő szállítására alkalmas kisbusz segíti. Az Intézmény térítésmentesen, kísérelővel biztosíthatja az ellátást igénylő Intézménybe, illetve otthonába történő szállítást.

A speciális ellátotti körre tekintettel a nyitvatartási idő hétfőtől péntekig 6.30–16.30 óráig tart.

2018 márciusában a demens csoport 5 fővel indult, 2020-ban a demens nappali ellátásban részesülők száma 38 fő, 2020. december 31. napján 21 fő volt.

A demens személyek nappali ellátása nagymértékben hozzájárul a hozzátartozók tehermentesítéséhez, a demens személy pszichés és fizikai állapotának megtartásához, az állapotromlási folyamat lassításához, megnövelve azt az időszakot, melyet a demenciával érintett személyek saját otthonukban tölthetnek. Ezen felül segít előkészíteni a későbbiekben nagy valószínűséggel szükséges bentlakásos elhelyezés igénybevételét, megkönnyíti a demenciával élők számára az új élethelyzethez való alkalmazkodást.

e) Fogyatékos személyek nappali ellátása (Fogyatékosok Napközi Otthona)

Az ellátást a 18. életévet betöltött, értelmi vagy tanulásban akadályozott, érzékszervi, mozgásszervi, illetve halmozottan sérült vagy autista személyeknek tudja biztosítani az Intézmény.

A napközi otthon épülete Győr, Török István u. 1. sz. alatt található. Az épület a helyiségek, a berendezési tárgyak a fogyatékosokkal élők speciális szükségleteihez igazodik.

A napközi otthon a társadalmi elvárásokhoz igazodó, valós igényekre és a meglévő erősségekre épülő, személyre szabott ellátást biztosít, illetve adekvát szakmai segítséget nyújt az igénybe vevőnek és szükség szerint az őt támogató családnak.

Emellett a nagyobb fokú önállóság elérésével segíti a sérült emberek társadalmi integrációját, a társadalmi kapcsolatos erősítésével az izoláció csökkentését. A praktikus, általános ismeretek tapasztalati úton történő bevésése, a szociális alkalmazkodóképesség fejlesztése mellett nagy hangsúlyt kap a kognitív és a manuális képességek készség szintre emelése.

A napközi otthon általános feladatai a társadalmi integráció elősegítése céljából a mindennapi élethez szükséges szokások kialakítása, igény szerint étkezés biztosítása, közösségi tevékenységek szervezése, a szabadidő hasznos eltöltésében való közreműködés, szükség esetén orvosi ellátáshoz való hozzájutás segítése, a nagyobb fokú önállóság elérésének támogatása, különböző irányított, fejlesztő és szinten tartó foglalkozások biztosítása.

A napi kétszeri étkezés biztosítása mellett, (amennyiben az ellátott a szolgáltatást étkezéssel kívánja igénybe venni), minden program és tevékenység megtervezése az ellátottak valós szükségletei, igényei alapján történik.

Napi, heti rendszerességgel valósulnak meg foglalkozások (pl.: gyógytestnevelés, relaxáció, kézműves foglalkozások, praktikus ismeretek a gyakorlatban stb.).

A napközi otthon nyitvatartási ideje hétfőtől péntekig 7.00–16.00.

A napközi otthonban az engedélyezett férőhelyszám 32 fő. Az ellátást igénybe vevők heterogén csoportot alkotnak, az életkor, a sérülés súlyossága, jellege, az autizmus spektrumzavar, a társult problémaként megjelenő affektív vagy egyéb pszichiátriai kórképek, valamint a gondozási szükséglet mértéke miatt.

A kapacitások évek óta maximálisan kihasználtak. 2020. december 31. napján a nappali ellátást igénybe vevők száma 35 fő volt, melyből nappali ellátást étkezéssel 29 fő, míg a nappali ellátást étkezés nélkül 6 fő vett igénybe. Utóbbiak otthonról hozzák az ételt, melynek tárolása, melegítése és az étkeztetésben való segítségnyújtás, szükség esetén a napköziben megoldott

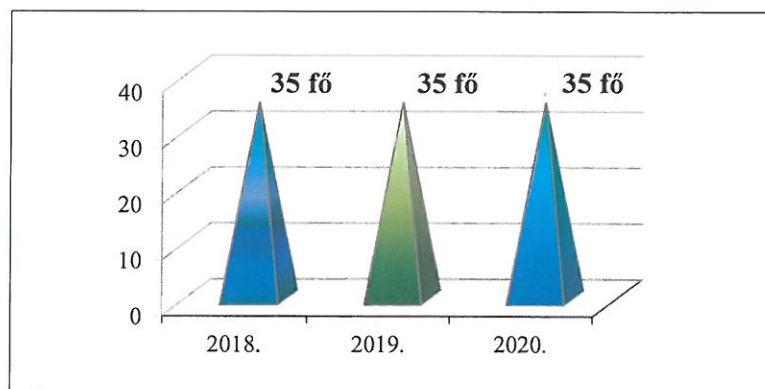
2020. december 31. napján a napközi otthonban 20 éves a legfiatalabb és 54 éves a legidősebb ellátást igénybe vevő.

2020. évben a napközi otthonban folyó szakmai munkát a járványügyi helyzet és annak következtében hozott intézkedések, útmutatók nagyban befolyásolták. A jelenléti foglalkoztatás elmaradása újszerű kapcsolattartási módok kialakítását igényelte.

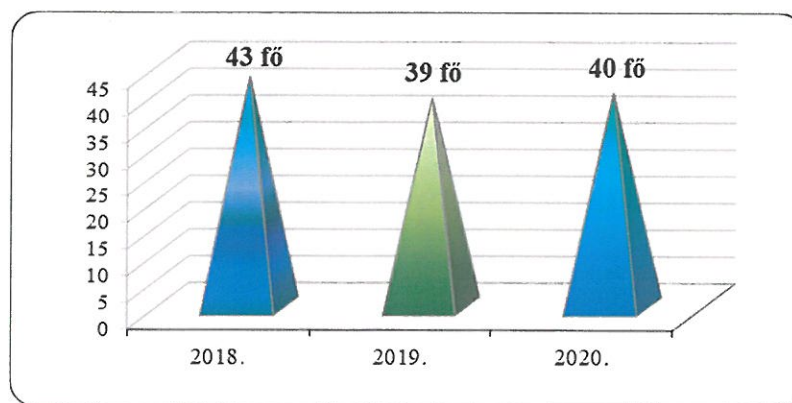
Az Értelmileg Sérültek és Segítőik Győr-Moson-Sopron Megyei Egyesülete az ÉFOÉSZ országos szervezetével karöltve "informatikai okos eszközök" kölcsönzését tette lehetővé, melyek segítségével (táblagépek, telefonok) az ellátást igénybe vevők és családjaik egyaránt bekapcsolódhattak azokba a messenger és viber csoportokba, melyeken keresztül napi rendszerességgel tervezett, irányított foglalkozások történtek 2020. április 27-től 2020. június 12-ig tartó időszakban. Ezek az online tartott tematikus fejlesztő órák segítették az ellátottak és a családjaik testi, lelki, mentális egészségének megőrzését ezekben a nehéz időkben. Júliusban létszámkorlátozás és szigorú eljárásrend az ellátottak a napközi otthonba visszatérhettek. Több szülő féltette gyermekét és gondolta úgy, hogy nagyobb biztonságban vannak otthon a kevesebb kontaktust biztosító közegben, a kapcsolatot velük továbbra is infokommunikációs eszközön keresztül biztosították.

A várakozók száma 2020. december 31. napján 14 fő volt, de a bekerülés idő több év is lehet, mivel a fogyatékos személy a nappali ellátást hosszú ideig, akár élete végéig is igénybe veheti.

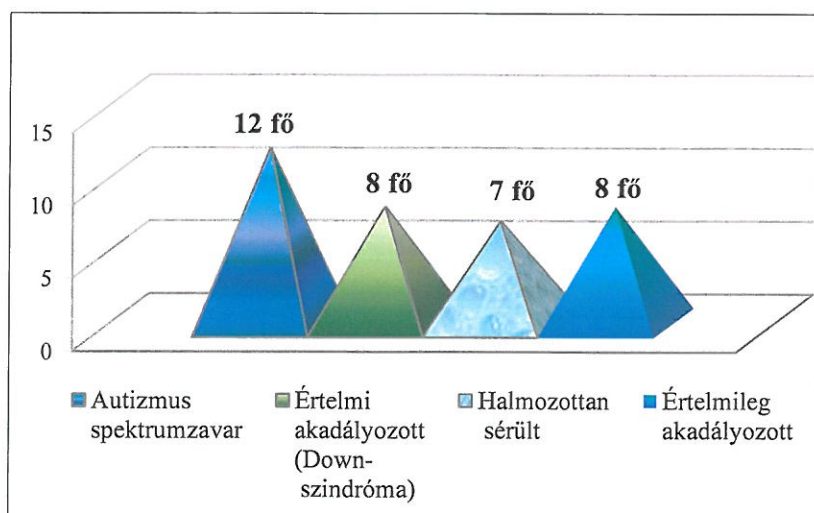
Fogyatékos személyek nappali ellátásában részesülők száma tárgyév december 31. napján

Fogyatékos személyek nappali ellátásában részesülők tárgyévben

Fogyatékos személyek nappali ellátásában részesülő személyek sérültség szerinti megoszlása
2020. december 31. napján

2. Szakosított ellátások

Szakosított ellátások keretében az Intézmény a város négy különböző pontján, összesen 232 férőhelyen tartós elhelyezést nyújtó idősök otthonát, két telephelyen, összesen 43 férőhelyen átmeneti elhelyezést nyújtó időskorúak gondozóházát működtet.

A Kálóczy téri Idősök Otthona ötödik emeletén - 31 férőhelyen kialakított - súlyos demens személy ellátását biztosító részleg működik.

a) Ápolást-gondozást nyújtó intézmény (Idősök Otthona)

Idősök otthoni elhelyezés nyújtható azon - jogszabályban meghatározott gondozási szükséglettel rendelkező - személyek számára, akik önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képesek, illetve akik a rájuk irányadó nyugdíjkorhatárt betöltötték, de rendszeres fekvőbeteg gyógyintézeti kezelést nem igényelnek, illetve az 18. évet betöltött személyeknek, akiknek ellátása más típusú ápolást-gondozást nyújtó intézményben nem biztosítható.

Gondozási szükséglet hiányában - a hatályos jogszabályokban meghatározott feltételek mellett - az ellátás igénylővel együtt élő házastársa, élettársa, testvére és fogyatékos hozzátartozója is felvehető.

Az idősök otthona tartós, végleges elhelyezést biztosít.

Az Intézmény az idősök otthoni ellátást négy telephelyen, összesen 232 férőhelyen biztosítja.

Intézmény megnevezése	Címe	Férőhelyszám (fő)
Kálóczy téri Idősök Otthona	9026 Győr, Kálóczy tér 9-11.	135 (ebből 31 fő súlyos demens ellátott)
Apáca utcai Idősök Otthona	9022 Győr, Apáca utca 27.	28
Cuha utcai Idősök Otthona	9024 Győr, Cuha utca 30.	44
Mohi utcai Idősök Otthona	9028 Győr, Mohi utca 4.	25

Az Intézmény az ellátást igénybe vevő részére jogszabályokban meghatározott teljes körű ellátást biztosít, mely az alábbiakat foglalja magába:

- napi ötszöri étkezés (ebből legalább egy alkalommal meleg étel), illetve az ellátást igénybe vevő egészségi állapotától függően orvosi javaslatra, az előírásnak megfelelő étkezési lehetőség,
- szükség szerinti ruházattal, illetve textíliával történő ellátás,
- mentális gondozás,
- egészségügyi ellátás keretében: egészségmegőrző felvilágosítás, orvosi ellátás, szükség szerinti alapápolás, illetve szakápolás - az otthoni szakápolási tevékenységről szóló 20/1996 (VII. 26.) NM rendeletben meghatározott szakápolási tevékenységek kivételével - személyi higiéné biztosítása, gyógyszerelés, étkeztetésben, folyadékpótlásban, hely- és helyzetváltoztatásban, valamint a kontinenciában való segítségnyújtás, szakorvosi, illetve sürgősségi ellátáshoz való hozzájutás, kórházi kezeléséhez való hozzájutás, gyógyszerellátás, gyógyászati segédeszközök biztosítása,
- 24 órás gondozás, ápolás, felügyelet biztosítása,
- környezeti higiéné biztosítása és
- lakhatás.

A lakók elhelyezése 1-2-3 ágyas szobákban történik. A telephelyeken az elmúlt évek alatt felújítást és korszerűsítést végeztek, továbbá akadálymentesítést az élhetőbb környezet biztosítása érdekében. A Kálóczy téri, Apáca utcai és Mohi utcai Idősek Otthona emeletes épületben működik, ahol lift segíti a közlekedést a szintek között. A lakórészek egy részéhez fürdőszoba is tartozik, de többségükben önálló vizesblokk került kialakításra, külön WC-blokkal. A telephelyeken a lakószobák, fürdőszobák, közösségi helyiségek részben akadálymentesek. Minden helyiségben az idős emberek igényét figyelembe vevő bútorzat található. A közösségi helyiségekben mindenhol, a lakószobákban igény szerint biztosított a televízió.

Egyéni és csoportos foglalkozások megtartására, hozzátartozó fogadására barátságosan berendezett közösségi helyiségek állnak rendelkezésre. A folyamatos felügyeletet az ápoló és gondozó személyzet biztosítja. Az épületekben mindenütt nővérhívó rendszer működik.

Az étkezést az Intézmény főzőkonyhája biztosítja.

A fennjáró lakó étkeztetése minden telephelyen külön étkezőben történik. 2019-ben a felmerült igényekre reagálva tovább bővült az igénybe vehető diéta típusok száma, így már Intézményünk 20 fajta diétát biztosít különböző konzisztenciában a lakók számára. Egyéni szükségleteknek megfelelően történik az étkeztetésben való segítségnyújtás.

A szakosított ellátás minden telephelye az ápolást, gondozást segítő, kényelmi, prevenció eszközökkel jól felszerelt.

A szakosított ellátásban az intézményi orvosok mellett szakorvosok (pszichiáter, neurológus, bőrgyógyász) látják el az Intézmény lakóit. A lakók gyógyszerelése az orvos, szakorvos utasítása alapján történt. Szakápolási tevékenységet az Intézmény külső szolgáltatóval biztosítja.

A lakók mozgáskoordinációs zavarának csökkentését, műtét utáni esetleges rehabilitációt, a fekvő ellátottak esetében vérkeringés javítását, felfekvés megelőzést, aktivitás megőrzését gyógytornász biztosítja.

Inkontinencia termékeket a lakók számára az Intézmény költségmentesen biztosítja.

Az épületek udvarán kihelyezett padok, fa pavilonok szolgálják a lakók pihenését, időjárástól függő szabadterei foglalkozások, programok szervezését.

Az intézményi ellátás során alapvető cél:

- szükséglethez igazodó személyre szabott ápolás-gondozás biztosítása,
- az egészség és az öngondoskodási képesség minél további megőrzése,
- a meglévő képességek megtartása, ellátott állapotának megfelelő aktivitás elősegítése,
- az emberi méltóság megőrzése,
- az elmagányosodás megakadályozása,
- a biztonságos környezet kialakítása, komfortérzet megteremtése.

2018-tól jelentősen megnövekedett a fokozott ápolást igénylő lakók száma. Az ellátási követelményekben, lakóösszetételben az egész rendszer eltolódást mutat egy ápoló otthoni működés felé. A megnövekedett ápolási igény mellett szintén emelkedett a demenciával élő és egyéb pszichiátriai kórképpel rendelkező lakók száma.

A lakók rossz egészségi és mentális állapotából adódóan szociális és terápiás munkatársak szakmai feladatellátásánál a hangsúly a rendezvényekről, vetélkedőkről, csoportfoglalkozásokról inkább az egyéni beszélgetések és felolvasások, kis csoportban történő foglalkozásra került át. Egyre gyakoribb a túlzott alkoholfogyasztásból, és az anyagi problémákból adódó konfliktuskezelés.

Az Intézmény a lakók részére pedikűrös, manikűrös, fodrász, kozmetikus szolgáltatások igénybevételi lehetőséget biztosítja, melynek díjait a vállalkozó határozza meg, költsége az igénybe vevőt terheli.

Demenciával élő idősök ellátása

Az idősök otthonaiban a fokozott gondozási szükséglettel rendelkezőkkel együtt megnőtt a demens ellátottak száma. Ez a növekvő arány egyre fontosabbá teszi a demens személyek ellátási szükségletei alapján az egységes szakmai szemléletet. Szükségleteik jelentős mértékben eltérnek, fokozott gondoskodást, felügyeletet igényelnek.

Kiemelkedő feladat a demens ellátottnál a meglévő állapot minél hosszabb ideig történő szinten tartása, az állapotromlás megelőzése. Az ápolás, gondozás célja, hogy a demens ellátott megőrizze az emberi méltóságát, jó közérzete legyen és biztonságban érezze magát, illetve az ellátott és hozzátartozója elégedett legyen.

Az ellátás jelenleg integrált formában történik, de súlyos demens ellátottak esetében - akinél fennáll az elkóborlás veszélye és a lakó biztonsága más telephelyen nem biztosítható - a Kálóczy téri Idősök Otthona V. emeletén biztosított. Az Intézmény az ellátás során fokozott figyelmet fordít a biztonságos környezet kialakítására, amely magában foglalja a belülről zárható gondozási részleget, ahol a közösségi és a személyes mozgásterek folyamatosan kontrollálhatók. Az időbeli és térbeli orientációt segíti a környezeti megerősítők alkalmazása, színes, eligazodást segítő jelzésekkel. Az ápolók, gondozók fokozott figyelmet fordítanak a megfelelő minőségű és mennyiségű étel és folyadék bevitelre, mert a demens személyek már kevésbé tudják jelezni ez irányú szükségleteiket.

Évről évre emelkedik a vonatkozó jogszabályban meghatározott szakorvosi szakvéleménnyel rendelkező súlyos demens ellátottak száma. A demencia nemcsak az intellektuális funkciók és kognitív képességek fokozatos romlását, hanem az önellátási képesség egyre jelentősebb mértékű csökkentését is jelenti, amely az egyéni állapotnak és ápolási szükségletnek megfelelő komplex ápolást, gondozást igényel.

A demenciával élő személyek tekintetében a diagram nem mutat teljes képet, mivel csak azoknak a demens személyeknek a számát tartalmazza, akik a jogszabályban meghatározott súlyos demenciát igazoló szakvéleménnyel rendelkeznek.

A kapacitások teljes mértékben kihasználtak. Az idősök növekvő aránya miatt évről évre növekedik az intézményes ellátások iránti igény, így a várakozók száma is növekedik.

A megnövekedett egészségügyi ellátási igény mellett az idősotthoni ellátás nézett a legnagyobb kihívás elé a járványügyi helyzet miatt.

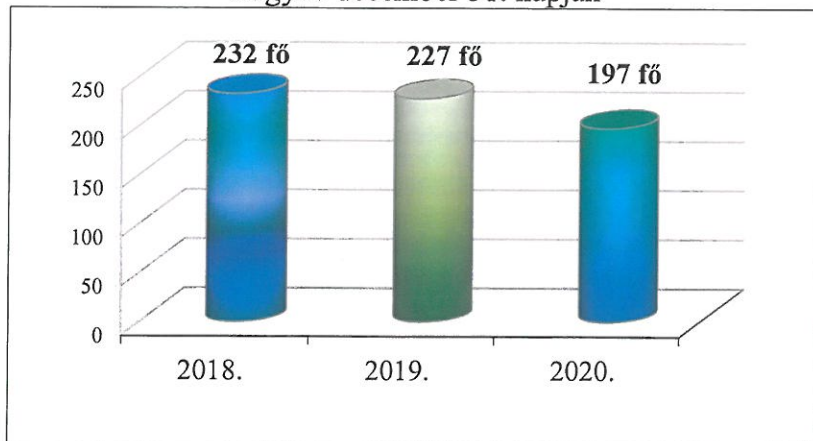
Az idősök a korlátozásokat az intézkedések bevezetésekor még jól viselték, de az idő előrehaladtával, illetve az ünnepek közeledtével egyre nehezebben értették és fogadták el a szabályokat. Pszichésen kifáradtak, az egészségi állapotuk romlott. Az izolációs szabály megtartása is gondot jelentett a lakók számára, nehezen fogadták el, hogy a szobájukat nem hagyhatják el.

Az ápolás, gondozás biztosítása is komoly problémát jelentett ezen időszak alatt a folyamatos szakemberhiány, fluktuáció miatt. A megnövekedett feladatellátás, megemelkedett túlóra és kifáradás, a COVID-19 fertőzés miatt munkából hosszú időre kieső ápolók pótlása a mindennapi feladatellátást nehezítette. A járványveszély ideje alatt kieső munkaerő pótlása a nappali ellátás működésének felfüggesztése, a házi segítségnyújtás átszervezése következtében valósulhatott csak meg, a munkaerő átrendelésével.

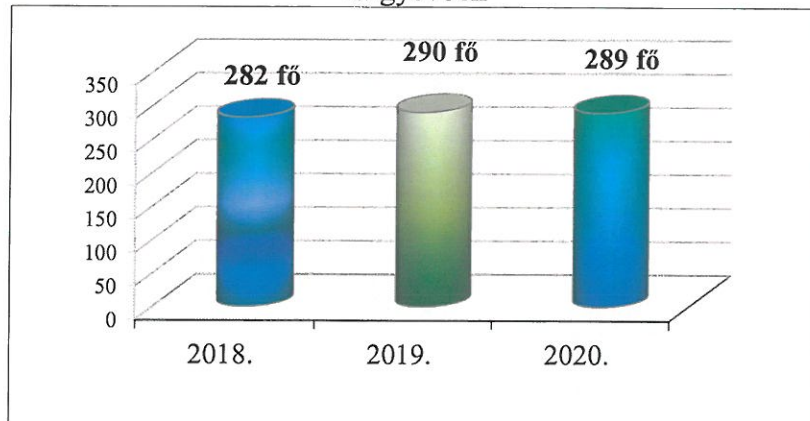
A szociális és terápiás munkatársak számára a járvány időszak alatt a látogatási és intézmény elhagyási tilalomból adódó befelé fordulás, kedvetlenség megelőzése jelentette a legnagyobb kihívást és egyben a legfontosabb feladatot.

A látogatás hiánya a hozzátartozókban is frusztráltságot okozott, amit sok esetben az online kapcsolattartás sem tudott oldani. A szociális és terápiás munkatársak a Nemzeti Népegészségügyi Központ által kiadott ajánlás figyelembevételével szervezték meg a kapcsolattartást. A terápiás munkatársak a járványveszély ideje alatt is gondot fordítottak az ünnepek méltó megszervezésére, megünneplésére. A látogatási és kijárási tilalom feloldása új feladatot jelentett e munkatársak számára is, mert korábban látogatás a házirendben foglalt szabályok figyelembe vételével korlátozás nélkül történhetett. Ez a járványveszély ideje alatt szervezett formában, telefonon történt előzetes bejelentkezés alapján valósult meg.

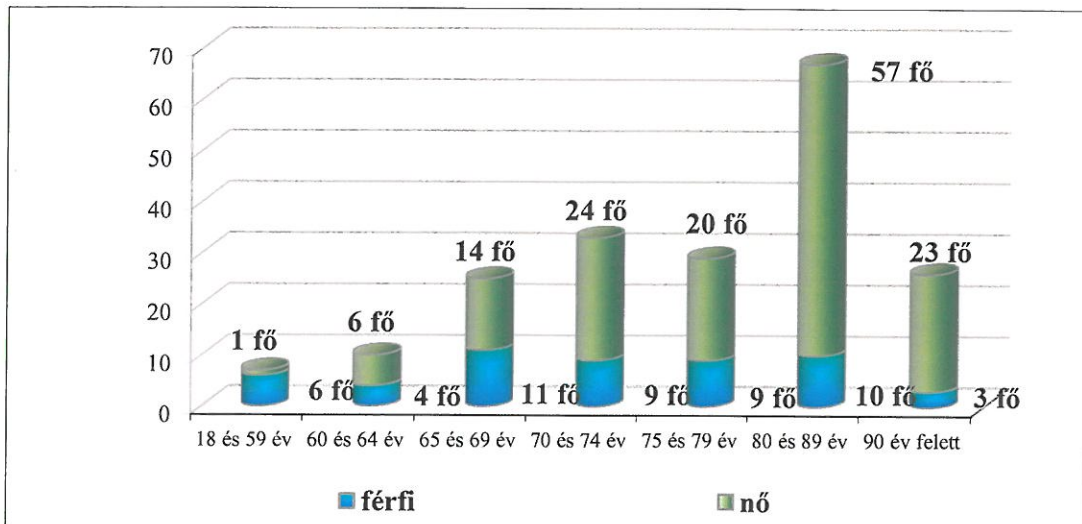
Ellátásban részesülők száma
tárgyév december 31. napján

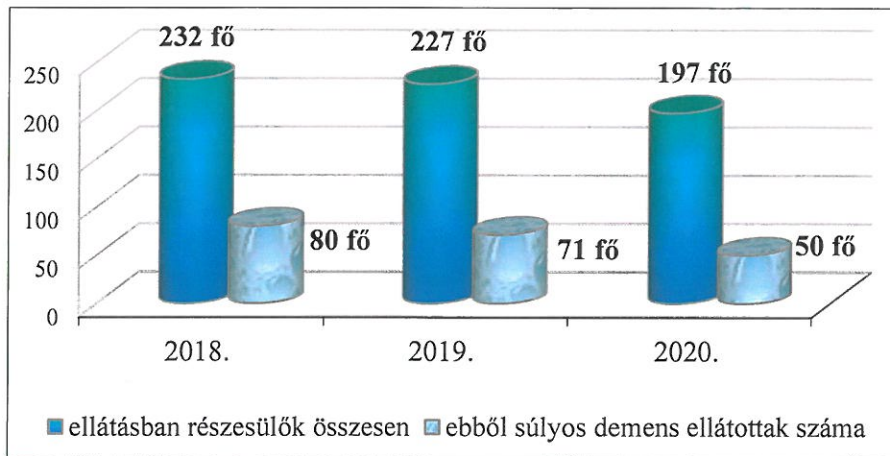
Ellátásban részesülők száma
tárgyévben

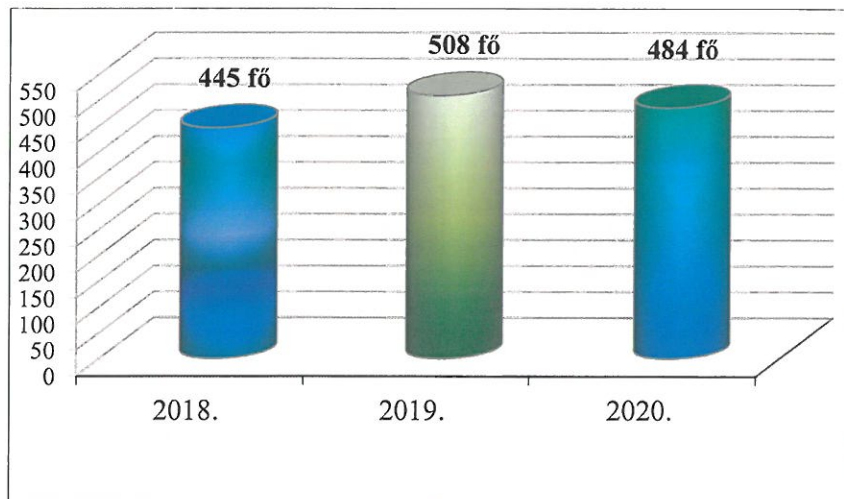
Ellátásban részesülők koronkénti és nemenkénti megoszlása
2020. december 31. napján

Súlyos demens ellátottak száma
tárgyév december 31. napján

Idősek otthoni elhelyezésre várakozók száma
tárgyév december 31. napján

b) Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény (Időskorúak Gondozóháza)

Időskorúak átmeneti ellátását azon időskorú, valamint a 18. életévüket betöltött személyek vehetik igénybe, akik önmagukról betegségük miatt, vagy más okból otthonukban időlegesen gondoskodni nem képesek.

Az ellátás igénybevétele szempontjából szociálisan rászorult az, akinek egészségi állapota indokolja az ellátás biztosítását, illetve akinek az előgondozás során megállapítást nyert, hogy állapotának és szükségletének a szolgáltatás megfelel.

Az ellátás átmeneti megoldást kíván nyújtani azon személyek számára, akiknek egészségi állapotában átmeneti változás történt és emiatt otthonában nem elláthatók, illetve azon személyek számára, akikről rövidebb-hosszabb ideig a hozzátartozó otthonában nem tud gondoskodni.

Az átmeneti elhelyezést nyújtó intézményekre (időskorúak gondozóháza) vonatkozó előírások, szakmai szabályok megegyeznek az ápolást-gondozást nyújtó intézmény (idősek otthona) leírtakkal, annyi különbséggel, hogy a teljes körű ellátást ideiglenes jelleggel legfeljebb egyévi időtartamra biztosítja, melyet az Intézmény igazgatója különös méltánylást érdemlő esetben - az Intézmény orvosának javaslata alapján - további, maximum egy évvel meghosszabbíthat.

Az Intézmény az időskorúak átmeneti ellátást 2 telephelyen, 43 férőhelyen biztosítja

Intézmény megnevezése	Címe	Férőhelyszám (fő)
Répcse utcai Időskorúak Gondozóháza	9024 Győr, Répcse utca 8/b.	20
Lepke utcai Időskorúak Gondozóháza	9028 Győr, Lepke utca 37.	23

Mindkét épület földszintes, pavilonrendszerű, integrált formában működik (gondozási központtal, idősek otthonával). A családias légkört a gondozóházak kis létszáma, az otthonosan berendezett, elsősorban kétágyas szobák biztosítják. Az épület adottságainak köszönhetően az ellátottak időjárástól függően sokat tartózkodhatnak az udvaron, szabad levegőn.

Átmeneti ellátásba is egyre nagyobb számban kerülnek be magasabb gondozási szükséglettel rendelkező, folyamatos ápolást, gondozást igénylő idősebbek. Az utóbbi években emelkedett azon átmeneti ellátást igénybe vevők száma, akiket a lakókörnyezetébe már visszahelyezni nem lehet, így hosszabb ideig, esetenként a végleges elhelyezés biztosításáig a gondozóházban tartózkodnak.

2020. évben a korábbi évektől eltérően az átmeneti elhelyezést biztosító otthonokban is egyre rosszabb életminőséggel kerültek be az ellátottak. Egyre több a középsúlyos, súlyos demencia kórképpel rendelkező kóborló lakó. A megnövekedett feladatellátás fokozott terhelést jelent az itt dolgozó ápolóknak, gondozóknak.

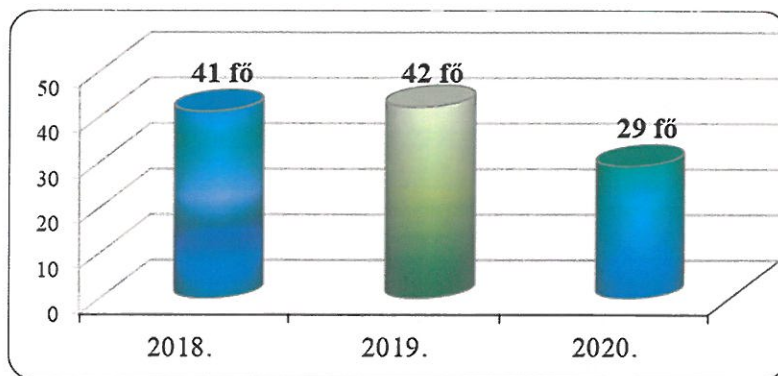
2020-ban a járványhelyzet alakulását, a fertőzöttek számának növekedését figyelembe véve a Répce utcai Időskorúak Gondozóháza két alkalommal került kiürítésre és Izolációs otthonná történő átalakításra (először 30 férőhely, másodszer 40 férőhely került kialakításra). Az Izolációs otthon kialakításának célja, hogy a fertőzés kockázatát csökkentse az idősotthonokban. A kórházból az idősotthonba visszakerülő, SBO-ról kikerült, szakrendelésre beutalt lakó a járványügyi megfigyelés időszakára került elhelyezésre az Izolációs otthonban. A felvételi zárlat feloldása után függetlenül attól, hogy otthonából, illetve kórházból költözött a lakó, járványügyi megfigyelés időszakára itt került elhelyezésre. A megfigyelési idő lejárta után, negatív PCR teszt eredménnyel költözhetett az idősotthonba és az időskorúak gondozóházba.

2020-ban 63 fő került felvételre, mindösszesen 105 fő részesült ellátásban. 2020. december 31-én az ellátottak száma összesen 29 fő volt, melyből 1 fő súlyos, 3 fő közép súlyos demenciát igazoló szakvéleménnyel rendelkezett. A gondozóházak lakóinak átlagéletkora férfiak esetében 87, nők esetében 79 év (évről évre idősebbek).

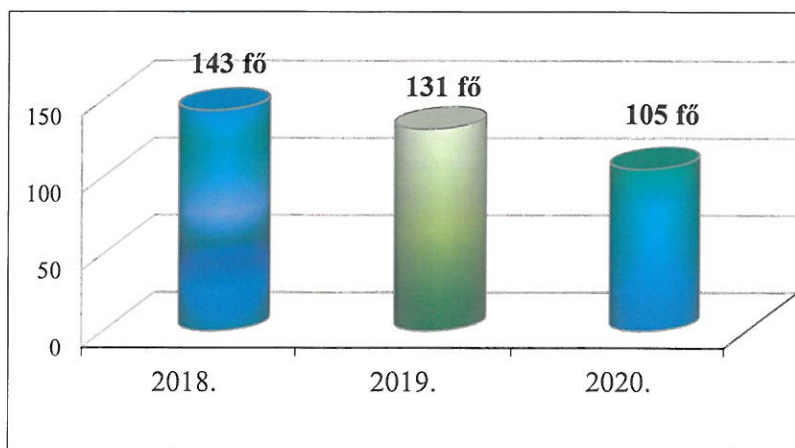
Az átmeneti ellátásra várakozók száma is folyamatosan emelkedik.

Az Intézmény által működtetett gondozóházak az igénybe vevők, illetve hozzátartozók körében közkedvelt a kis létszám, családi környezet miatt.

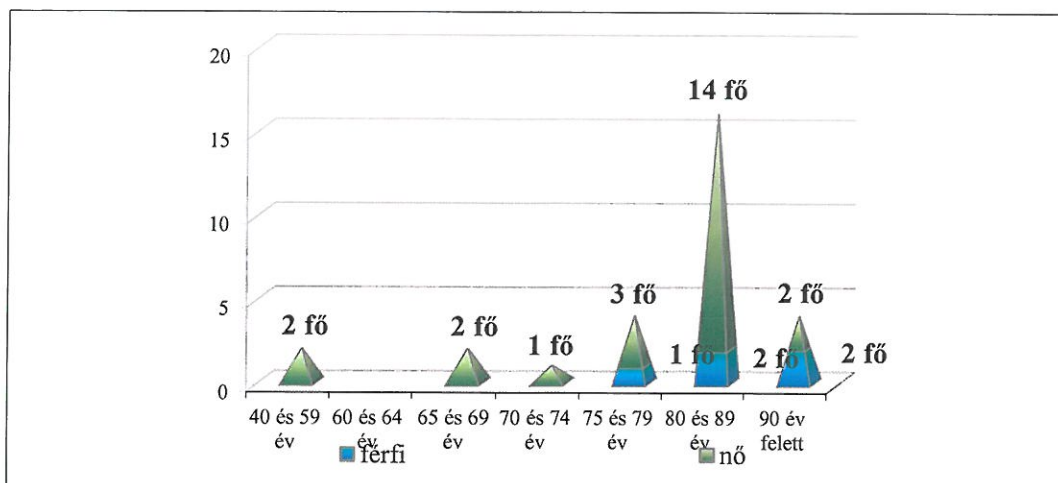
Átmeneti ellátásban részesülők száma
tárgyév december 31. napján

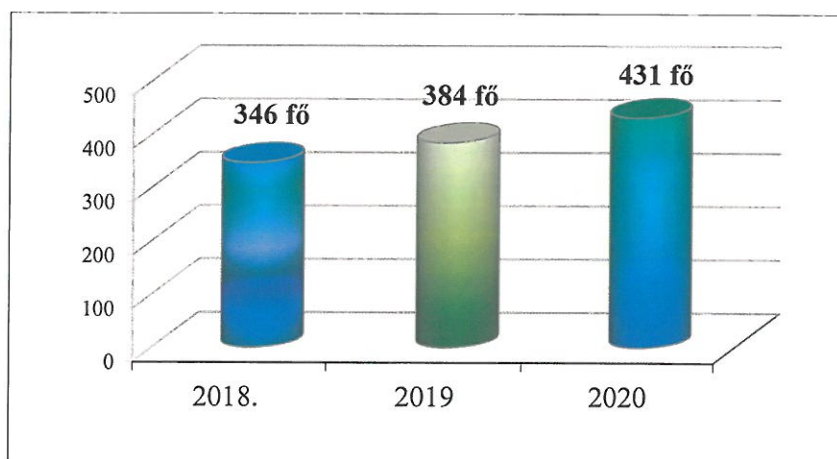
Átmeneti ellátásban részesülők száma tárgyévben

Átmeneti ellátásban részesülők koronkénti és nemenkénti megoszlása
2020. december 31. napján

Átmeneti elhelyezésre várakozók száma
tárgyév december 31. napján

A pálya elhagyás mértéke az utóbbi évben stagnál, azonban az új belépő dolgozók száma továbbra sem növekszik. Korábban a kis létszámú otthonokban jellemző volt a munkaerő stabilitás, ez azonban már nem mondható el. A pályaelhagyás azokban az otthonokban jellemző leginkább, ahol több a súlyos, halmozott kórképpel rendelkező pszichiátriai beteg, szenvedélybeteg, a szociálisan hátrányos helyzetű, az eladósodott, valamint a súlyos demens ellátott.

Az ágazatban dolgozók korösszetétele erősen eltolódott az idősebbek irányába, az elkövetkező két évben belül több dolgozó nyugdíjazására kerül sor, a kieső munkaerőpótlás problémát fog jelenteni.

Új munkaerő felvétele továbbra is nehézséget okoz, az üres álláshelyek huzamosabb ideig nem kerülnek betöltésre, így előfordul, hogy szakképzetlen munkaerő felvételére kerül sor. A segédápolók feladatellátása azonban korlátozott, ezért a meglévő szakképzett dolgozók terhelése fokozódik. Megfelelő képzettségű szakemberek felvétele és megtartása jelenleg nem egyszerű feladat.

Innovatív pályázati sikerek és fejlesztési irányok

Idősvonal, esetmenedzsment és ellátásszervezés

Innovatív és bevált eleme az intézményműködésének az Idősvonal, amely egyrészt a szolgáltatásokhoz való hozzájutás hatékonyságát segíti, másrészt fórumot teremt az együttműködésre, együtt gondolkodásra a különböző szolgáltatók között. Az Idősvonalon a jelzőrendszerben együttműködő szolgáltatók jelzik, a magánszemélyek jelezhetik, ha segítségre szoruló idős személyről szeretnek tudomást. A vonal működésével kapcsolatos feladatokat az intézményen belül a Központi Igazgatási Csoport munkatársai látják el, akik a problémától függően kompetensen intézkednek. A Központi Igazgatási Csoport működésének kiemelt tevékenysége a tanácsadás, melynek célja az idős személy számára szükséges információk biztosítása, veszély- és krízishelyzetek elhárítása, a felmerülő problémának megfelelő szolgáltatás felé irányítása. Az Idősvonal 2018-tól kiegészült – az Age-friendly Region (Idősbarát Régió) projekt keretében– az esetmenedzsmenttel és ellátásszervezéssel. Az esetmenedzsment a probléma komplex megoldását kínálja, középpontba helyezve az idős személy átfogó helyzet- és állapotfelmérését, valamint az ellátási folyamatot. A cél a már korábban meghatározott probléma feltárás és veszélyhelyzet elhárítás mellett az idős személy szükségleteinek alapos ismerete és azok kielégítése, az ellátórendszerek kínálta lehetőségek közül a mindenkor leghatékonyabb megoldás kiválasztásával. A szükséglet kielégítés során nem csupán a szolgáltató rendszer aktivizálása a cél, hanem a természetes erőforrások aktivizálása, megerősítése annak érdekében, hogy támogató szerepüket be tudják tölteni. Az esetmenedzsment és ellátásszervezés a fennálló személyi és szolgáltatási hiátusok pótlására kínált innovatív megoldásokat, mely jól illeszkedik a csoport feladatellátásához, tükrözi az intézmény filozófiáját, bővült a szolgáltatás kínálat, amely az idős személyek életminőségének megtartásához, de az intézményi ellátás minőségéhez is nagymértékben hozzájárulnak.

EFOP-1.9.4-VEKOP-16-2016-00001 kiemelt projekt a „Demenciával élők professzionális és informális gondozásában érintettek számára nyújtott szakmai támogatás” című alprogram pályázat

A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság EFOP-1.9.4-VEKOP-16-2016-00001 kiemelt projekt a „Demenciával élők professzionális és informális gondozásában érintettek számára nyújtott szakmai támogatás” című alprogramjának keretében az ország több pontján 2020. szeptember 1. napjától 2021. február 28. napjáig terjedő időszakban ágazatközi modellező szakértők (demencia tanácsadók) kezdték meg a munkájukat. Győr és járási településein a demencia tanácsadói feladatot a projekt együttműködő partnereként az EESZI két munkatársa, a nappali ellátások szakmai vezetője és központi igazgatási csoport vezetője látta el. Első feladatuk volt a demencia tanácsadói tevékenység minél szélesebb körben történő megismertetése, tájékoztatók készítése, közreműködés a dokumentációs rend kialakításában.

Fő tevékenységük a megkereső személy releváns tájékoztatása, tanácsadás, továbbá az érintett korcsoport tagjai, valamint a hozzátartozók, segítők számára tájékoztató előadások tartása, kapcsolati háló kiépítése, szakmai konzultációk, team megbeszélések szervezése, felmerülő szakmai kérdések feldolgozása, elemzése, projekt dokumentumok vezetése, tapasztalataikról beszámoló készítése.

A projektcélok megvalósítását nehezítette a járványügyi helyzet. 75 alkalommal keresték meg a demencia tanácsadókat, a kliensekkel a kapcsolatfelvétel és tanácsadás elsődlegesen telefonon és e-mailben valósult meg.

Személyes bemutatkozásokra, előadások megtartására nem volt lehetőség. Nehézséget okozott a járványügyi helyzet miatt a korlátozott segítségnyújtási lehetőség, mivel nem működtek azok a szolgáltatások és fórumok, amire az érintetteknek és hozzátartozóiknak nagy szüksége lett volna. Fokozta a nehézségeket, hogy az idősek, hozzátartozók nehezen tudták a házi orvosokkal a kapcsolatot felvenni, vagy ha az idős kórházba kerül, akkor nem látogathatták, illetve gyakran nem kaptak megfelelő információt a demenciával érintett hozzátartozójukról, annak állapotáról.

A megkezdett munkát a tanácsadók a projekt zárását követően is folytatják, mert mint a fentiekből kitűnik hiánypótló segítségnyújtásról van szó a sajnos egyre többeket érintő betegség miatt.

Az előző felülvizsgálat óta történt változások, eredmények

Megkezdődött a „József Attila úti rendelő átalakítása és bővítése” című, TOP-6.6.1-16-GY1-2019-00002 azonosítószámú projekt megvalósítása, a tervezett befejezés határideje 2022. október 31. A fejlesztés során a telek két részén elhelyezkedő két önálló épület közötti jelenleg szabad terület (udvar) beépítésével egy új épületegység kerül kialakításra melyben a védőnői szolgálat tanácsadó irodái kerülnek elhelyezésre. A felnőttorvosi és a gyermekorvosi rendelők – belső funkcióbővítés mellett – az eredeti helyükön, az eredeti épületeikben maradnak. Az egyes épületrészek, mint önálló, elkülönülő funkciók, önálló rendeltetési egységet alkotnak önálló bejáratokkal, viszont az új épületegység helyiségeinek elrendezése biztosítja a belső átjárhatóságot a gyermekorvosi rendelők és a védőnői tanácsadó irodák között. Az épület akadálymentes megközelítése, mind pedig a felnőtt háziorvosi, gyermek háziorvosi és a védőnői szolgálat által nyújtott szolgáltatások minden típusú fogyatékkal élő számára elérhetővé válnak. (A beruházás idejére az épületben működő rendelők és tanácsadók az Arató utcában kialakított ideiglenes orvosi rendelőbe költöztek át.)

Szakmai fejlesztések, elképzelések, nehézségek

Folyamatosan emelkedő az igény a fogyatékosok nappali ellátása iránt. Az ellátásra várakozók között jelentős arányú a közoktatásból a közelmúltban kikerült sajátos nevelési igényű, értelmi akadályozott vagy autista, súlyosan vagy súlyosan halmozottan sérültek száma. A fogyatékos fiatalokat ellátó családok továbbra is háztartásukban kívánnak gondoskodni gyermekeikről és nappali ellátás szolgáltatást szeretnének igénybe venni, amire a jelenlegi kapacitáshiány miatt nincs lehetőségük. Az elkövetkezendő időszakban a kialakult helyzet szükségessé teszi a szolgáltatás bővítését, amelyre reális lehetőséget teremthet az SZGYF-el 2022-ben várhatóan realizálódó ingatlancsere – az Önkormányzat tulajdonában álló, Páva utca 29. szám alatti üresen álló ingatlan illetve a Török István utca 1. szám alatti, állami tulajdonú épületrész értékegyeztetésével –, így a teljes Török István utcai épület a nappali ellátást szolgálhatná jelentős férőhelyszám emeléssel.

A lakossági szükségletek alapján látszik, hogy valamennyi szociális szolgáltatás iránti igény folyamatosan emelkedik. A várakozók magas száma indokoltá teszi a szolgáltatási kapacitások bővítését, mind az alapszolgáltatások, mind pedig a bentlakásos ellátások tekintetében. Az alapszolgáltatások közül a házi segítségnyújtás emelkedik ki a várakozói számok tekintetében, míg az átmeneti gondozóházak és a tartós bentlakásos otthonok esetében egyaránt többszöröse a várakozók száma a rendelkezésre álló kapacitásoknak. Sok esetben a határozatlan idejű férőhelyre történő bekerülés ideje a két évet is meghaladja.

A demens nappali ellátás mellett, azzal párhuzamosan szükséges lenne a demenciával élő idősök speciális igényeinek megfelelő otthon kialakítása is a jelenleg működő demens részleg helyett, amelyre a Mónus Illés utcai Bölcsőde idősök otthonává alakítása adhat lehetőséget.

Az intézmény tárgyi feltételrendszere megfelelő, szinte minden területen meghaladja az országos átlagot. A magas színvonalú szakmai munkára továbbra is törekedni kell, amelyhez elengedhetetlen, hogy a tárgyi feltételrendszer (beleértve az épületek berendezések, eszközrendszer állapota) kövesse a kor igényeit, tegye lehetővé a szakmai elképzelések végrehajtását. Természetesen ez igaz a költségvetési forrásokra is, amelynek az előző évekhez hasonlóan továbbra is tartalmaznia kell olyan kereteket, amelyek kifejezetten ellátottak életminőségének javítását segítik, megalapozzák a szakmai feladatok ellátását.

Az intézmény biztonságos, megfelelő szakmai színvonalon történő működése szempontjából a legnagyobb kockázatot a munkaerő-hiány jelenti. Nehézséget okozott az álláshelyek betöltése, mind a szakképzettséget igénylő, mind a szakképzettséget nem igénylő munkakörök tekintetében.

2021. október közepéig az Intézmény 57 határozatlan idejű közalkalmazotti álláshelyet hirdetett, a munkaerőhiány meghaladta a 11%-os értéket. Két kiemelt terület van a munkaerőhiány tekintetében: a házi segítségnyújtás és bentlakásos idősok otthonai. Így azonban kérdéses, hogy a jelzett kapacitásfejlesztési igény megvalósítható lenne-e a munkaerőhiány miatt? Szakképzett, megfelelő empátiával rendelkező, elhivatott szociális gondozó-ápoló szakembert a jelenlegi bérezés, illetve a munka jellegéből adódó mentális és fizikai megterhelés miatt nehéz találni.

Összességében az Intézmény a munkaerőhiány fokozódása és az ennek eredményeként megvalósuló túlterheltség miatt egyre kevésbé képes ellátni feladatait, az infrastrukturális fejlesztések, országos és nemzetközi szakmafejlesztési projektben való részvételek ellenére.

2) Hajléktalanokat Segítő Szolgálat Győr

A Hajléktalanokat Segítő Szolgálat Győr (a továbbiakban: HSSZ) összesen 282 férőhelyen komplex ellátást nyújt, integrált intézményi formában, szolgáltatásait a város közigazgatási területén élő hajléktalanok önkéntesen, rászorultságtól függően vehetik igénybe.

A szervezet tevékenységének középpontjában a segítségre szoruló személyek állnak, amelyben legszorosabb szakmai együttműködő partner a Segítőház Alapítvány, amely a közterületen élő hajléktalanoknak, különösen a téli krízis időszakban az intézményi ellátás felé terelésében működik közre. Szakmai kapcsolatuk, együttműködésük újra gondolása a hatékonyabb ellátás biztosítása érdekében az intézményvezetésének fontos célkitűzése. A szakmailag felkészült stáb, a rendelkezésre álló erőforrások legoptimálisabb kihasználásával arra törekszik, hogy az ellátást igénybe vevőt a szükségleteinek megfelelő módon segítse.

Az intézmény által biztosított szociális szolgáltatások:

- szociális étkeztetés,
- népkonyha,
- hajléktalanok nappali ellátása,
- hajléktalanok átmeneti ellátása,
- hajléktalanok rehabilitációs ellátása,
- ápolást-gondozást nyújtó hajléktalanok otthona,
- orvosi ellátás,
- időszakos éjjeli menedékhely.

A szolgáltatások ellátására fenntartott férőhelyek:

Hajléktalanokat Segítő Szolgálat (Székhely):	
- Átmeneti Szálló	150 férőhely
- Szociális étkeztetés	70 fő
- Éjjeli Menedékhely	30 férőhely
- Hajléktalanok Rehabilitációs Otthona	50 férőhely
- Hajléktalanok Otthona	40 férőhely
Átmeneti Szálló (9024 Győr, Lajta u. 10):	12 férőhely
Nappali Centrum (9025 Győr, Szarvas u. 26–30. C – D. ép.):	
- Népkonyha	70 adag/nap
- Nappali Melegedő	60 férőhely
- Éjjeli Menedékhely	60 férőhely

A téli krízis-időszakban a Nappali Centrumban működő 60 férőhelyes Időszakos Éjjeli Menedékhely jogszabályváltozás következtében 2019-től új struktúrában működik.

2020 márciusától ennél az intézménynél is a járvány elleni védekezés vált elsődlegessé. A jogszabályi előírások és a Nemzeti Népegészségügyi Központ határozataiban és eljárásrendjeiben foglaltak betartásának figyelembe vételével szervezte az intézmény vezetése a szolgáltatások működési rendjét, a látogatási tilalom kiterjesztésével egyidejűleg kijárási tilalom és a szakosított ellátást nyújtó intézményekben felvételi zárlatot - az éjjeli menedékhely kivételével – rendeltek el.

Az egészség megőrzésének érdekében az intézményből való kijárási tilalomtól csak kizárólag indokolt esetben (munkavégzés céljából, szükséges egészségügyi vizsgálatok elvégzése érdekében), és különösen méltányolható helyzetben (közeli hozzátartozó halála esetében) az intézményvezető külön engedélyével lehetett eltérni.

A legfontosabb intézkedések

- a csoportos rendezvényeket, összejöveteleket határozatlan időre felfüggesztették,
- az étkezések meghatározott időpontokban, a részlegek egymástól elkülönítetten, szociális munkatárs kíséretében és felügyelete mellett történtek,
- orvosi ellátáson, rendelési napokon szociális munkatárs kíséretében vehettek részt az ellátottak. Rendelési időn túl csak meghatározott esetekben, előre egyeztetve kereshették fel a rendelőt (pl. kötözés, vérvétel stb.),
- a személyes ruhaneműk, ágyneműk, plédek, törülközők tisztítása a mosoda meghosszabbított munkarendjében fertőtlenítő hatású mosószerrel magas hőfokon történt,
- postai küldeményeket a Magyar Posta Zrt. kézbesítője heti egy alkalommal kézbesítette az intézménybe,
- az elrendelt kijárási tilalom idejére az ellátottak részére az általuk leadott igényeknek megfelelően heti két alkalommal a szociális munkatársak vásárolták meg a dohánytermékeket és egyéb tisztálkodási szereket,
- bejárathoz, a közösségi terekben, a fürdőszobákban és a mellékhelyiségekben fertőtlenítő kézmosó folyadék- adagolókat helyeztek el, melyek utántöltéséről az ügyeletben lévő szociális munkatársak gondoskodtak,
- az ellátottak állapotának szorosabb nyomon követését végezték (napi két alkalommal hőmérés érintésmentes hőmérő használatával)
- az orr- és száj eltakarására alkalmas maszk használata zárt térben minden esetben kötelező volt, mind a dolgozók mind az ellátottak számára.
- a részlegeken a lázas állapot, fertőzőbetegség gyanúja esetén a beteget el kellett különíteni. Az izoláció ideje alatt a szobából nem jöhetett ki, étkezés, tisztálkodás és a váladékok ürítése is a szobában történt.

Az intézményben fontos szempont az individuális szociális munka végzése, amely olyan személyi szolgáltatást nyújt, amit érzelmi, anyagi segítségre szoruló egyének, családok a szakképzett szociális munkástól kaphatnak meg. A szolgálatnál az évek folyamán a segítő kapcsolat számos formája alakult ki, így a tanácsadás, szociális ügyintézés, érdekérvényesítés, krízisintervenció, különböző erőforrások biztosítása és mozgósítása az ellátottak érdekében. Folyamatosan monitorozzák a hajléktalan személyek mozgását, a hajléktalanság tendenciáit. Ennek alapján látható, hogy a városban a korábbi évekhez hasonló szinten mozog a hajléktalanok száma.

Megváltozott viszont a hajléktalan populáció összetétele:

- az életkor vonatkozásában a túl fiatal felnőttek és az idős személyek aránya nőtt lényegesen,
- az egészségi állapot területén aggasztóan növekedett a szűkebb értelemben kórházi ellátást nem, „csak” ápolást igénylő rászorulóknak száma,
- nemek megoszlása területén masszívan emelkedik a nők részaránya,
- addiktológiai jellemzők vonatkozásában szinte teljesen és ellenőrizhetetlenül jelen van a dizájn drogok széles kínálata,
- etnikai vonatkozásban két szolgáltatás – az éjjeli menedékhely és az átmeneti szálló – esetében jelentősen emelkedett a roma nemzetiségűek aránya.

A HSSZ Szakmai Programjának célkitűzései között szerepel, hogy az általa foglalkoztatott szakemberek korszerű, magas szintű, az aktív szociális munkában megnyilvánuló, eredményes segítségnyújtást feltételező ismeretekkel rendelkezzenek, amely törekvés továbbra is prioritást élvez. Azonban az e feltételeknek megfelelő munkatársak megtalálása és munkába állítása egyre több nehézséget okoz.

Hajléktalanok Otthona

A tartós bentlakásos ellátás idős, illetve beteg embereknek nyújt ápolást és gondozást. Ide olyan hajléktalan személy vehető fel, akinek ellátása idős kora és egészségi állapota miatt átmeneti szálláshelyen már nem biztosítható. Az ellátás során az Otthon gondoskodik az ápolás és gondozás mellett az ellátást igénybe vevő speciális mentálhigiénés ellátásáról is, különös tekintettel az életmódból adódó sajátosságokra. Az egészségügyi ellátás kiterjed az ellátást igénybe vevők rendszeres gyógyító, megelőző és higiénés felügyeletére, valamint a szakorvosi, kórházi ellátás megszervezésére is.

A Hajléktalanok Otthonának létszáma 40 fő, 100%-os kihasználtsággal működik. Jelenleg 27 férfi, és 13 nő él az intézményben, a legfiatalabb 48 éves, a legidősebb 81.

Az ellátottak életkora 48–81 év, zömében 50 és 70 év közöttiek. A nemek közötti megoszlásban a korábbi évekhez viszonyítva változás történt, az ellátottak 1/3-a nő és a 2/3-a férfi (a korábbi 1/4 nő és 3/4 férfi arányhoz képest).

Az intézménynek ez a szolgáltatása nem tudja kielégíteni a jelentkező igényeket, a várakozók száma 2021 októberében 54 fő. Az elhelyezési lehetőséget jóval meghaladó igény következtében a várakozási idő több év.

A beköltözők életkilátásain az otthon által nyújtott szolgáltatási elemek sokat javítanak. Az étkeztetés nyújtásával megvalósul a rendszeres étkezés, kielégítő mennyiségű és összetételű táplálékbevitel. További életminőséget befolyásoló tényező a személyi és környezeti higiénére fordított nagyobb figyelem és az elérhető segítség, az orvos közelsége, az ápolási, gondozási munka. A pszichés egyensúlyhoz hozzájárul, hogy az élethosszig tartó ellátás ígérete biztonságot ad számukra.

A bentlakók és az ellátásra várók jövedelmi viszonyai közti különbség a rendelkezésre álló adatok alapján jelentős, az intézményi térítési díjnál alacsonyabb személyi térítési díjat fizetők száma a jövőben emelkedni fog. Ennek gazdasági vonatkozásai mind a térítési díjakból befolyt alacsonyabb összegek, mind pedig a növekvő kiadások, amelyet a költségvetési tervezés során figyelembe kell venni. A teljes térítési díj megfizetésére nem képesek lakók gyógyszerköltsége a rászorulóknak számának növekedésével egyenes arányban növekszik.

A fokozott ápolási igény miatt várható, hogy a hajléktalanok otthonára meghatározott szakmai létszám nem teszi lehetővé a megfelelő színvonalú munkavégzést, az ideális a „normál” idősök otthonaira vetített szakmai létszám lenne. Gondot okoz azonban, hogy a munkaerőpiacról hiányzik a megfelelő szakképzett munkaerő, a távozó munkatársak pótlása egyre nehezebb. A munkaerő pótlását az is nehezíti, hogy a jelentkezők, akik részmunkaidőben vagy nyugdíjasként dolgoznának, a jelenlegi jogszabályi keretek között nem foglalkoztathatók.

Korábban a részleg teljes rendben tartását, a lakószobák takarítását, és az otthont körülvevő kert gondozását is az ott lakók végezték. Mára azonban az a 8–10 ellátott, akiknek ez a tevékenység a hasznosság érzését, és a fizikai aktivitás megőrzését jelentette, önellátási képességét elvesztette, maga is gondoskodásra szorul. A többi részleg lakóinak bevonása mellett előrelépést jelentett 2019 elején a takarító státusz betöltése, amely jelentősen javított a higiénés körülményeken, részben tehermentesítette a gondozónőket, hogy napi tevékenységük során több időt fordíthassanak az ápolásszakmai problémákra.

Hajléktalanok Rehabilitációs Otthona

A Hajléktalanok Rehabilitációs Otthona aktív, munkaképes korú, egészségi, pszichés és szociális állapotában visszafordítható módon károsodott hajléktalan személyek elhelyezését szolgálja. A hajléktalan személyek komplex rehabilitációs programja 3–5 év alatt zajlik le. A rehabilitáció fontos részét képezi az ellátottaknak a munka világába való visszavezetése. Szükség esetén az otthon habilitációs programot is biztosít.

A mindennapi munka során, a segítségnyújtás széles mezsgyéjét kihasználva olyan kompetenciák fejlesztése zajlik, amely által a szolgáltatást igénybe vevő aktívabbá válik a szociális és egyéb jellegű hivatalos ügyek intézésében, saját bevételi forrásainak felhasználásában, a munka világában való megmaradásban, illetve visszailleszkedésben, a rehabilitációs program megtartásában, esetleges elakadások kiküszöbölésében, valamint a társas kapcsolatok stabilizálásában és fejlesztésében.

Az átlagforgalom évek óta stagnálást mutat, 91% körül mozog.

Az otthonban való férőhely elfoglalását követően, a segítő kapcsolat részeként olyan egyéni rehabilitációs program készül, amely tartalmazza a 3 év, indokolt esetben legfeljebb 2 évvel meghosszabbítható rehabilitációra felhasználható időszak szükséges céljait, az egyéni fejlődés kívánt irányát, a segítségnyújtás formáit, a rehabilitációval elérendő rövid és hosszú távú célokat, valamint a várható eredmények elérésének módját, időtartamát.

Az ellátást igénybe vevők jellemzőiből kiindulva, valamint figyelembe véve a szociális státuszukat, az addiktológiai helyzetüket és az egyéb alapkompétencia készségüket elmondható, hogy:

- többségük alacsony iskolai végzettségű, amelyhez sok esetben alacsony intellektus is társul,
- nagy részük évek óta fennálló rendszeres alkoholfogyasztó, szenvedélybeteg,
- valamennyiük rendszeresen szed gyógyszert és sokuk folyamatosan egyéb pszichiátriai készítményt (antidepresszáns, benzodiazepin, antipszichotikum) alkalmaz a mindennapokban,
- emelt létszám jellemzi azon ellátottak számát is, akik tartósan kiszorultak a nyílt munkaerő-piacról,
- valamint társas kapcsolataik beszűkültek és sok esetben ezzel együtt kizárólag intézményi közegben kialakult kapcsolatokat képesek fenntartani, amelyhez mereven ragaszkodnak.

Jellemzően egyre nehezebb, egyre összetettebb problémával rendelkező kliensek vállalják a szociális rehabilitáció ezen formáját, ami azt jelenti, hogy már a folyamat kezdetén hosszabb időszak szükségét kell feltételezni az eredményes munkához. E területen is az okozza a legnehezebb feladatot, hogy nem párosul a kliensek belátása, saját helyzetüknek az objektív megítélése az elérendő célhoz, az idő előtti „befejezést”, a rehabilitáció megszüntetését vonja maga után, ami indokolatlanul növeli a fluktuációt. Nehezíti a helyzetet, hogy ugrásszerűen megnövekedett a rehabilitációs igényekkel jellemezhető esetek száma.

A szakmai irányelvek szerint minden lakó esetében a rehabilitáció kulcsa, a végső cél egy külső munkahely megszerzése és megtartása. Ez a speciális foglalkoztatási lehetőségek és a pályázatok segítségével rendelkezésre álló többlet források segítségével egyre nagyobb realitással bír. A munkakészség, valamint a testi és szellemi képességek munkavégzéssel történő megőrzése, illetve fejlesztése minden lakónál alapvető fontosságú. Ennek szellemében a Rehabilitációs Otthon lakói – egészségi állapotuktól függően – részt vesznek valamilyen foglalkoztatási formában.

Az ellátottak egy része külső foglalkoztatóknál, mások az intézményen belüli munka-rehabilitációs jellegű tevékenység keretén belül dolgoznak.

A rehabilitáció folyamatában fontos hangsúlyozni, hogy a sikeresnek tűnő visszailleszkedést is követik olyan estek, amikor a hajléktalan személy viszonylag hamar visszacsúszik a hajléktalanellátó rendszerbe, illetve azokat is, akiknek csak többszöri próbálkozást követően sikerül a tartós re-integrációs folyamat. A fedélnyújtás mellett fontos a hajléktalan személyek mentális, egészségügyi, szociális gondozása, a hivatalos ügyeinek intézéséhez szükséges segítség megadása, a munka világába való fokozatos visszaillesztése és a hajléktalanlétből kivezető út megtalálásának maximális segítése. A mindennapi működés ehhez differenciálódott, a szolgáltatások finomodtak.

Hajléktalanok Átmeneti Szállása

A Lajta utcai külső telephellyel együtt 162 fő alapvető szükségleteinek ellátását biztosítja az Átmeneti Szálló. A feladatellátás során prioritásként jelenik meg a lakók élethelyzetéből adódó hátrányok, veszélyek kivédése, csökkentése. A Lajta utcai telephely 12 fő fogadására alkalmas, kihasználtsága 2019-ben 85,6 %, 2020-ban 89 %, 2021 első félévében 84,7 %.

Jellemzően egyre több fiatal felnőtt veszi igénybe a Szálló szolgáltatását. Az utóbbi két évben az ellátotti összetétel megváltozott. Egyre inkább mentális és fizikális betegségekkel érkezők kérnek segítséget. Sok ellátott küzd krónikus betegségekkel, megnőtt a mozgáskorlátozottak száma, amelyek kezelése szakmai kompetencia hiányában, egyre komolyabb nehézségekbe ütközik mind az ellátás, mind az elhelyezés tekintetében. A jogszabály azon megfogalmazása, hogy az Átmeneti Szállón önellátásra képes emberek elhelyezése szükséges, nem teljesül.

A külső telephelyen élők számára is esetfelelős kerül kijelölésre. Az esetfelelős alapfeladatát a 150 férőhelyes Avar utcai Átmeneti Szállón végzi, ahol munkája a többi ellátott kapcsán is nélkülözhetetlen, a szükséges szakmai munka, a rendszeres kontroll és segítő tevékenység ellátása érdekében.

Az Átmeneti Szálló igénybevétele: 2019-ben 94%, 2020-ban 89%, 2021 első félévében 88,5 % volt.

Az Átmeneti Szálló lakóinak étkeztetését, amely nem kötelező feladat, az intézmény vezetése szakmailag indokoltnak tartja, 70 fő számára hozzáférhető. Az ellátottak az anyagi helyzetük alapján megállapított étkezési díj megfizetése mellett vehetik igénybe. Ez napi egyszeri három fogásos meleg ételt jelent számukra, amelyet az intézmény konyháján készítenek és a helyben található étteremben fogyaszthatnak el.

Éjjeli menedékhely

Jelenleg 30 fő menhely szintű ellátására nyitott a részleg. A rászorulóknak délután 16.00 órától reggel 08.00 óráig vehetik igénybe ezt a szolgáltatást. 2019-ben 75%-os kihasználtsággal működött, amelynek oka, hogy jogszabályváltozás következtében, amely a krízis időszak letelte után is lehetővé teszi ez évtől a nyitva tartást – amellyel az intézmény vezetése az Önkormányzat támogatásával élt is – a Szarvas utcai Nappali Centrum folyamatosan működik. 2020-ban a kihasználtság 44 %, 2021. első félévében a kihasználtság 32 %. Az utcán élő hajléktalan emberek láthatóan egyre ritkábban veszik igénybe az Éjjeli Menedékhely Avar utcai részlegét. A 30 férőhely átcsoportosítása a Nappali Centrum kereteibe szakmai előkészítés alatt áll.

Az éjjeli menedékhelyen is egyre inkább megjelenik a mentálhigiénés munka elengedhetetlen szerepe, annak ellenére, hogy a jogszabály tanácsadást és felügyeletet nevesít, mint szolgáltatási feladatot ezen a területen, de az nem elegendő. Sok ellátott szenvedélybeteg és egyre gyakrabban jelenik meg az alkohol helyett a szerhasználat. A szerhasználat leginkább a fiatalabb korosztályra jellemző.

Népkonyha

A Nappali Centrumban működik a 70 fős népkonyha, amely egész évben 12.00 – 13.00 óráig tart nyitva. Napi egyszeri meleg egytálételt biztosít a közterületen élő hajléktalan emberek számára. Az étkeztetéshez a tárgyi és személyi feltétel biztosított. Az étkeztetési lehetőség az igénybe vevők számára gyakran életmentő funkciót tölt be. A jelenlegi kapacitás (70 adag/nap) megfelel az átlagosan jelentkező igényeknek.

Az igénybe vevők száma évente nő. A helyi rendelet 50. §-a szerint a közterületen élő hajléktalan személyek étkeztetése a népkonyhán történik. Az elmúlt évben főleg a téli időszakban megjelentek a nem közterületen élő nem hajléktalan emberek, akik nehéz körülmények között élnek és az étkezésüket a népkonyhán oldják meg. 2019-ben az éves kihasználtság 95,3 % volt, 2020-ban 92,11 %, 2021. szeptember 30-ig 84,75 %. A jogszabály szerint a népkonyha alkalmi jelleggel és helyben fogyasztással legalább napi egyszeri egy tál meleg ételt biztosít azoknak a szociálisan rászorult személyeknek, akik más étkeztetési formát nem vesznek igénybe.

Jelenleg a népkonyhán étkezők 98%-a minden nap igénybe veszi a szolgáltatást, alkalmi jellegről szó sincs.

Nappali melegedő

A Nappali Centrum a Győr területén élő hajléktalan személyek számára nyújt nappali alapellátást, különös tekintettel az ellátást igénybe vevők egészségi, mentális, szociális állapotára. Alapfeladata a napközbeni tartózkodás biztosítása, az alapvető higiéniai szükségletek kielégítése, a napközbeni étkeztetés nyújtása, valamint a közterületen élők intézményi keretek közé vonása.

A Centrum akadálymentes. Lift teszi lehetővé a feljutást az első emeleten található irodába, orvosi rendelőbe és az utcai szolgálat irodájába, továbbá a második emeleten levő mosodába és közösségi térbe. A szolgáltatást igénybe vevők létfenntartásának biztosítása érdekében a melegedőben folyamatos mentálhigiénés és szociális segítség folyik tanácsadással, ügyintézéssel.

A nappali melegedő az év minden napján nyitva tart, napi 10 órában áll rendelkezésre a szolgáltatást igénybe vevők számára.

A nappali melegedő engedélyezett létszáma 60 fő. A napi átlagforgalom az elmúlt három évben nőtt az átlagos napi kihasználtsággal együtt. 2019-ben a kihasználtság 99,8 %, 2020-ban 98,4 % volt. 2021 első háromnegyed évben a kihasználtság 95,1 %. Az új ellátottak között is sok az alkoholbeteg, de erőteljesen megjelentek a szintetikus drogokat használók, és ez nagy terhet ró a szociális munkásokra és segítőkire, mivel az e szereket használók viselkedése problémásabb, kiszámíthatatlan, agresszív, az eddig használt módszerekkel nem kezelhető. Az addiktológiai szakemberek sem tudnak módszertani segítséget nyújtani a munkatársaknak az ilyen befolyásoltság alatt álló emberek kezeléséhez, súlyos esetekben a rendőrség közreműködését veszik igénybe a rend helyreállításához. Rendszeres segítséget nyújt a Városrendészet is.

Időszakos férőhelyek

A folyamatosan működő ellátórendszer a téli kritikus időszakban 60 férőhelyes krízis ellátással egészül ki, amely a tárgyév november 1. napjától a következő év április 30. napjáig tartott, ez a három évvel ezelőtti jogszabályváltozás miatt, folyamatos működés mellett üzemel.

A 2013 januárjától birtokba vett, a jogszabályoknak teljes mértékben megfelelő körülmények között működő korszerű telephely beváltotta a szakmai elképzeléseket, az intenzív szociális munkával sikerült megőrizni azokat a körülményeket, amelyek az átadáskor jellemezték a szobák, közös helyiségek állapotát.

A szolgáltatást igénybe vevőkre sajnos jellemző az általános leromlott fizikai és mentális állapot mellett az alkoholbetegség is. Az intézmény működtet egy elkülönített szobát, ahol az erősen alkoholos állapotú hajléktalan ember is ellátható.

Az alkoholbetegek és a droghasználók nehezen tudják tolerálni egymás deviáns viselkedését, ez nap, mint nap rengeteg feszültséggel jár. Az ebből adódó konfliktushelyzetek gyakran túlnőnek a szakmai képzettségünkön, így annak rendezése érdekében hatósági, rendészeti segítséget veszünk igénybe. 2019-ben a kihasználtság 85,2 %, 2020-ban 86,6 %, 2021. szeptember 30-ig 85,1 % volt. Az ellátottak életkoráról elmondható, hogy megnőtt a 18–30 év közötti korosztály száma és nőtt a 61 év feletti ellátottak száma is. Megjelentek az állami intézetekből kikerülő fiatalok, akiknek sem munkája, sem családja, sem lakhatása nincs. Körükben szinte 100%-os a droghasználat.

Bérlakások

Az intézmény feladatának részét képezi a Szarvas utca 26–30. szám alatti épület „D” lépcsőházában 12 bérlakás működtetése. Az ezekben lakó bérlők fokozott támogatást kapnak az önálló lakhatás megteremtésében. Ott tartózkodásuk ideje alatt meg kell szerezniük, újra ki kell alakítaniuk azokat a kompetenciákat – lakbér, rezsikiadások befizetése, jövedelem beosztása stb. –, amelyek e lakásokat elhagyva már biztosítják az önálló életvitelt. Cél továbbá a belső emberi tartalmak kezelése, fejlesztése, az alkalmazkodási nehézségek oldása, olyan szakszerű és hatékony segítség nyújtása a bérlőknek, amellyel a sikeres társadalmi re-integráció realizálódhat.

Az előző felülvizsgálat óta történt változások, fejlesztések, eredmények

- Évek óta a Belügyminisztérium támogatásával országos közfoglalkoztatási mintaprogram zajlik az intézményben, melynek keretében 20 fő ellátott foglalkoztatása valósul meg napi 8 órában. Az ellátottak számára több szempontból is igen fontos a lakhelyükön történő munkavégzés. Sokuk munkatartása, munkavállaláshoz való hozzáállása csak szoros kontroll mellett volt elfogadható, ezzel együtt a program sikeres.
- 2020. évben a legfontosabb feladat a Hajléktalanok Otthonában a tárgyi feltételek megteremtése volt. Az Otthon ellátottainak részére az Átmeneti Szálló épületéből leválasztásra került egy épületrész, az emiatt kieső terület pótlására egy 20 fő elhelyezésére alkalmas 206 m² bruttó, 100 m² nettó lakóterületű bővítés történt. A bővítés lakókonténerek formájában került kivitelezésre. A lakókonténerek és a hozzájuk tartozó vizes blokkok (3 női és 3 férfi WC, valamint 3–3 zuhanyzó helyiség)

egybefüggő szerkezetben kerültek kialakításra, amely összekapcsolásra került a meglévő épülettel és ahhoz átjárhatóságot biztosít. A szobák 5–5 fő elhelyezésére alkalmasak.

- Ez évben fűtéskorszerűsítés zajlott, amelynek keretében a Hajléktalanok Rehabilitációs Otthon iroda épületében, a mosodában és a konyhán a gázkazánok cseréje történt meg.
- Tömörítő gép került megvásárlásra, amelyet a szelektív hulladékgyűjtő szigeten hasznosítanak.
- Az Audi Hungária Zrt. támogatásának köszönhetően 2020. évben a COVID védekezéshez szükséges anyagokon kívül a napi intézmény higiénében és az egészségügyi ellátásban használatos eszközök is beszerzésre kerültek (takarító kocsi, hordozható EKG, defibrillátor).

Szakmai fejlesztések, elképzelések, kihívások

- A szakmai fejlődésnek és az ellátotti szükségleteken alapuló szolgáltatásnyújtásnak egyik legfontosabb pillére, hogy folyamatosan monitorozzák az ellátottak igényeit, nyomon kövessék sajátosságaikat, összetételükben, a felmerülő problémáikban mutatkozó tendenciákat. A sikeres ellátás érdekében fontos, hogy ezeknek a tapasztalatoknak megfelelően az ellátórendszer struktúrájában olyan változásokat lehessen alkalmazni, amelyek a hatékonyabb ellátást szolgálják.
- Az egyre idősebb, és egyre betegebb emberek tömeges megjelenése az ellátórendszerben, valamint a 15-20 év hajléktalan múlttal rendelkező emberek egészségi állapotromlása miatt az Átmeneti Szállón jelentősen megnövekedett azon ellátottak száma, akiknek a szükségletei nem igazodnak az Átmeneti Szállón törvényben meghatározott szolgáltatási elemekhez. A szociális munkatársaktól igénybe vehető segítség helyett inkább gondozói segítségre szorulnak, egyedül nem képesek gondoskodni személyi és környezeti higiéniájukról, az étkezés megoldásában problémát okoz számukra nemcsak az ételek beszerzése, de akár az önálló elfogyasztása is. Az Átmeneti Szálló önellátásra berendezett környezeti struktúrájában nincs elég hely ahhoz, hogy ott tömegével éljenek olyan ellátottak, akik segédeszközöket használnak a helyváltoztatásukhoz. Az intézményi szolgáltatásokat igénybe vevők szükségleteit, sajátosságait figyelembe véve, és a fenti probléma megoldására a Hajléktalanok Otthona férőhelyeinek növelése lenne indokolt. Jelenleg 54 fő várakozik a beköltözésre, és az érdeklődők magas számát, valamint az Átmeneti Szállót igénybe vevők egészségi mutatóit figyelembe véve ez a szám nőni fog. A várakozási idő 6 év körül van jelenleg, 2015-ben beutaltak is vannak, akik még nem kerültek elhelyezésre. E miatt a Hajléktalanok Otthonában indokolt lenne 60 főre növelni férőhelyek számát, így csökkenne a várólistán levők száma és a várakozás ideje is. Ez életkilátásokat javító tényező lehet sok ellátott esetében. A rendszeres háromszori étkezés, az ellenőrzött gyógyszeres terápiák és a felmerülő ápolási szükségletekre nyújtott megfelelő ellátás ehhez járul hozzá. Az intézmény mostani struktúrájának felülvizsgálata mellett részben a férőhelyek átcsoportosításával meg lehet valósítani ezt a fejlesztést, tárgyi-és személyi feltételeinek megteremtés az elkövetkezendő időszak célkitűzése.

- A Hajléktalanok Otthonában üzemelő orvosi rendelő külön bejáratúvá tétele, áthelyezése régóta szerepel az elképzelések között, számtalan verzió született a megoldásra, de forrás híján egyik sem valósult meg. A pandémia alatt azonban fennakadást okozott, hogy nincs önálló bejárat és betegváró, valamint a rendelőhöz tartozó vizesblokk. A probléma áthidalására csak részleges és kényelmetlen megoldások születtek, hosszú távon meg kell oldani, hogy a rendelésre váró, akár fertőző megbetegedésben szenvedő betegek a bentlakásos részleg lakóitól elkülöníthetők legyenek. Erre a kérdésre is megoldást kínálna az egészségügyi centrum, melynek szükségessége már szintén többször felvetődött
- Nehézséget jelent, hogy egyre több olyan ellátott érkezik a szállóra, akiknek az egészségi problémáinak a kezelése, figyelemmel kísérése meghaladja a dolgozók szakmai kompetenciáját, valamint az elhelyezés nehézsége miatt nem tudja felelősséggel vállalni az érkező személyt. Gyakoriak az olyan súlyú mentális és fizikai korlátokkal járó betegségek, amelyek teljes mértékben akadályozzák az ellátandó személy önellátásra való képességét. Ezeknek a betegeknek egy külön 24 órás ápolási részlegre (Egészségügyi Centrum) lenne szüksége (amely már hosszú évek óta a koncepció felülvizsgálata során is megfogalmazott célja az intézménynek), ahol rendelkezésre áll a megfelelő szakmai háttér és személyi kapacitás.
- Minden pályázati lehetőséget kihasználva folytatni kell az intézményben élő ellátottak foglalkoztatását integrációjuk elősegítése céljából.

3) Egyesített Bölcsődei Intézményhálózat Győr

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része, a családban nevelkedő három éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű nevelését és gondozását biztosító intézmény. Feladata a bölcsődés korú gyermekek harmonikus testi és szellemi fejlődésének elősegítése, szükségleteinek kielégítése az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével, valamint a korszerű csecsemő- és kisgyermektáplálás elveinek figyelembevételével történő ételmezése.

A hátrányos helyzetű gyermekek esetében a hátrányok és következményeik enyhítésére törekvés.

A bölcsőde végezheti sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekek napközbeni ellátását is a gyermek hat éves koráig, amennyiben annak feltételeivel rendelkezik.

A városban az Egyesített Bölcsődei Intézményhálózat Győr (a továbbiakban: intézmény) 13 bölcsődéjében 690 férőhelyen biztosítja a három éven aluli gyermekek napközbeni ellátását. Elmúlt időszakban a férőhelyek száma 20 fővel növekedett a Zöld utcai bölcsőde teljekörű felújítását követően, amely lehetővé tette a férőhely szám bővítést is.

Az intézmény telephelyei mind személyi, mind tárgyi feltételeit tekintve megfelelnek a jogszabályi előírásoknak, így az intézmény szolgáltatásai és telephelyei határozatlan idejű bejegyzéssel rendelkeznek a szolgáltatói nyilvántartásban.

A bölcsődés gyermekek ellátása gondozási egységekben, csoportokban folyik, szakmai program alapján, amely a bölcsődei gondozás-nevelés országos alapprogramjával összhangban.

Az egyes bölcsődék erre az alapprogramra építik saját szakmai programjukat, szakmai önállóságukat megtartva, a családok, szülők és a fenntartó igényeit figyelembe véve, a helyi lehetőségeket kihasználva.

A szakmai programok fő területei az anyanyelvi nevelés, vers, mese, báb, ének-zene, környezeti nevelés, mozgásfejlesztés, egészséges életmódra nevelés, hagyományörzés, készségfejlesztés.

A bölcsődékben a nevelő-gondozó munkát a kisgyermeknevelők végzik, akik felsőszintű csecsemő- és gyermekgondozói, szakgondozói szakképesítéssel, felsőfokú pedagógiai, szociális végzettséggel, illetve felsőfokú csecsemő- és kisgyermeknevelő végzettséggel rendelkeznek. A kisgyermeknevelők létszáma bölcsődei csoportonként meghatározott, és szakképzettségük a jogszabályok előírásainak megfelelő. A bölcsődei dajka munkakör a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998.(IV. 30.) NM rendeletben (a továbbiakban: NM rendelet) foglaltak szerint biztosított. A bölcsődei dajkák segítik a kisgyermeknevelők szakmai munkáját, hozzájárulnak annak eredményességéhez.

A konyhai személyzet létszáma az elvégzendő feladatokhoz igazodik.

Az elmúlt években nyugdíjazás miatt évi 10-15 dolgozó cserélődött, szakmai személyzet létszáma emellett stabil volt, anyagi okokból csak kevesen, a fiatal munkavállalóknál sokkal inkább a lakhatási problémák miatt hagyták el az intézményt (távolabbra költöztek, vagy az albérltet nem tudták fizetni).

A dolgozói létszám alakulását jelentős mértékben befolyásolták az intézményi felújítások, szükség volt a dolgozók más bölcsődébe helyezéseire, illetve betöltetlenek maradtak az átmenetileg (pl. GYES miatt) megüresedett álláshelyek.

Az intézmény tárgyi feltételei megfelelnek a szakmai előírásoknak. Jelentős tárgyi eszközfejlesztésre került sor a férőhelybővítésnek megfelelően, különösen a felújított intézményekben.

A bölcsőde épületeinek, helyiségeinek, teraszainak, udvarainak, bútorainak, egyéb berendezéseinek, játékkészletének kialakítása olyan, hogy azok megfelelő módon szolgálják a gyermekek biztonságát, kényelmét, otthon-közeli légkört teremtve.

Több bölcsődében működik „só-szoba” a gyermekek egészségének védelmében (Kodály Zoltán-, Cuha -, Báthory-, Kassák Lajos utcai, valamint a Gyórszentiváni és a Ménfőcsanakai). A Cuha- és a Mónus utcai, valamint felújítással egybekötött fejlesztésnek köszönhetően a Ménfőcsanakai bölcsődében tornaszoba is szolgálja a mozgásfejlődés sokoldalú biztosítását.

A 13 bölcsőde elhelyezkedése kedvező, Győr különböző városrészeiben, jól megközelíthető helyen található. Az intézmény ellátási területe elsősorban Győr közigazgatási területe, de további Győr környéki község településeiről is fogadhatnak gyermekeket a férőhelyszám 10 %-ig.

Gyermekellátás helyzetének alakulása

A kedvező családtámogató intézkedések a férőhelyek feltöltöttségére és kihasználtságára a 2019 előtti években kedvező hatást gyakoroltak. A bölcsődei ellátásra megnövekedett az igény. Ezt mutatta a beíratott gyermekek számának növekedése. Januártól június hónapig általában magasabb a bölcsődék kihasználtsága, az év második felében az óvodába menő gyermekek miatt csökken a létszám. Ez a periodicitás minden évben megfigyelhető. Az őszi hónapokban lezajlik a beszoktatások többsége, a tavaszi hónapokban már csak néhány bölcsőde tud gyermeket fogadni a szabad férőhelyeire. A bölcsődei ellátásra történő megnövekedett igény alapján a férőhelyek további növelésére – 644-ről 670 főre - került sor 2019. szeptembertől. A felvett gyermekek száma 655 volt.

2020-2021-ben a gyermeklétszám alakulását rendkívüli módon befolyásolta a COVID járvány, illetve két bölcsőde (Zöld utcai, Kassák utcai) felújítási munkálatai. A Zöld utcai bölcsőde működése egy évig szünetelt, a szépen felújított, korszerű, magas szakmai igényeket kielégítő intézmény 2020. szeptembertől tudott ismét gyermekeket fogadni. 2020. decembertől a bölcsőde férőhely száma 72-re növekedett, így a férőhelyek szám 690 lett. A Kassák bölcsődében megtörtént az energetikai felújítás, majd azt követően lehetőség nyílt a teljes belső teljes felújításra, korszerűsítésre, amely jelenleg is zajlik. A gyermekeket a Cuha, Kodály, Mónus bölcsődék fennakadás nélkül át tudták venni, mivel a vírushelyzet miatt alaposan lecsökkent a gyermeklétszám. 2020. márciustól májusig a bölcsődék zárva voltak, csak ügyeleti rendszert működtettek. Májustól novemberig visszaállt a megszokott rend, majd ismét veszélyhelyzet lépett érvénybe. Ezen időszak alatt az állami normatív támogatást eleinte a veszélyhelyzetet megelőző napon beíratott gyermekek száma alapján, majd pedig (ahogy jelenleg is) az engedélyezett férőhelyszám 80%-a alapján finanszírozzák. 2020. novemberben 531 gyermek, 2021. márciusban 570, 2021. októberben 506 fő volt a felvett gyermekek száma.

2021. szeptembertől felújítás miatt a Győrszentiváni bölcsőde működése is szünetel. A gyermekeket a legközelebbi, gyárvárosi Kiskúti úti bölcsődében helyezték el.

A vidéki gyermekek számában stagnálás volt tapasztalható (átlag 50 fő az ellátott vidéki gyermek), annak ellenére, hogy az elmúlt években több Győr környéki településen önkormányzati vagy magán bölcsődék nyíltak, illetve bizonyos óvodákban bölcsődei csoportok működnek. A családi napközis családi bölcsődékké alakultak. E fejlesztéseket országos program jelenleg is támogatja. A városban dolgozó szülők továbbra is szívesen hozzák Győrbe gyermekeiket bölcsődébe, óvodába, iskolába, de a vidéki bölcsődék bővítésével, kapacitásuk növekedésével ez a tendencia megváltozhat a jövőben.

A harmadik életévüket betöltött gyermekek már a nevelési év közben (főleg a nevelési év elején) óvodába mehetnek, így helyükre folyamatosan kerülhetnek be a kisgyermek a bölcsődékbe. A kötelező óvodai beíratás miatt a bölcsődék és óvodák még szorosabb kapcsolatban vannak, rendszeresek az egyeztetések a fenntartón keresztül is.

A Türr István utcai bölcsőde speciális csoportjában sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre, gondozásra jogosult gyermekeket gondoznak, nevelnek. Ezen túl több bölcsődében is gondoznak teljes integrációban sajátos nevelési igényű gyermekeket (Kodály, Cuha, Kiskúti, Kígyó, Örkény, Zöld), akik ellátására egyre nagyobb igény mutatkozik. Ez egy magasabb szakmai, tárgyi felkészültséget igénylő feladat, amely továbbra is a megőrzendő értékek közé tartozik. A kisgyermeknevelőket egy fő gyógypedagógus segíti abban, hogy a fejlesztést igénylő kisgyermek szakszerű segítséget kapjanak. A gyógypedagógus feladatai közé tartozik a korai felismerés, aminek eredményeként – sajnálatos és egyben szerencsés módon – egyre több, egészségesként felvett gyermekről derül ki, hogy sajátos nevelési igényű és különböző mértékű fejlesztésre szorul. Amennyiben indokolt, vizsgálatot kezdeményez a kisgyermeknevelővel, a szakmai vezetővel együttműködve a Szakértői Bizottságnál. A szülőket tanácsaival, tapasztalataival segíti. Ennek köszönhetően a kisgyermek időben korai fejlesztésben részesülhetnek

A sajátos nevelési igényű gyermekek ellátásával kapcsolatosan a bölcsődék feladata a korai fejlesztés bölcsődei megszűnésével megváltozott. Az SNI gyermekek felvétele és ellátása továbbra is lehetséges a Szakértői Bizottság határozata alapján, azonban a Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei végzik a fejlesztési feladatokat. Az intézmény eredményes munkát végez a prevenció, a megelőzés területén.

Összességében csökkenő tendenciát mutató, az előző évekhez képest szokatlanul alacsony bölcsődei ellátotti létszám indokaként az évek óta fennálló, változó intenzitású, gyermekeket, családokat, dolgozókat egyaránt érintő COVID járványhelyzet említhető az első helyen. A labilis helyzet miatt a munkaerőpiac is ingadozik, munkahely hiányában sokan vonják vissza az előzetes jelentkezéseket. Úgy tűnik a vidékre költözés is szerepet játszhat a létszámcsökkenésben, illetve a bölcsődei-óvodai intézmények közötti rugalmasabb átjárás is oka lehet a bölcsődei ellátás iránti igény csökkenésének. A CSED-GYED-GYES továbbra is biztos háttér a kisgyermekes édesanyák számára.

Családtámogató szolgáltatások

A bölcsőde a családi neveléssel együtt, azt jól kiegészítve szolgálja a gyermekek fejlődését. Az intézményhálózat egyes bölcsődéiben, a bölcsődei alapellátás prioritása mellett családi nevelést segítő külön szolgáltatások (játszóház, időszakos gyermekfelügyelet) működnek korlátozott számban, térítési díj ellenében.

A játszócsoportban szakképzett kisgyermeknevelő segítségével gyermekfelügyeletet vagy gyermek és szülő részére együttes játéklehetőséget biztosítanak.

Az időszakos gyermekfelügyelet keretében a gyermek számára a szülő által igényelt alkalommal és a bölcsődei napirendhez igazodó időtartamban nyújtják e szolgáltatást a normál bölcsődei csoport üres férőhelyein.

A bölcsődei gyermeklétszám fentiekben összefoglalt okokból kifolyólag tapasztalható csökkenése megnyitotta a lehetőséget a szolgáltatások ismételt bevezetésére. A Mónus bölcsőde erősen lecsökkent létszáma miatt megüresedett csoportszobákban újból beindulhatott a játszóház. Egyre nagyobb igény mutatkozik erre a szolgáltatásra, az otthon lévő kismamák szívesen fogadják ezt a lehetőséget. Ez a szolgáltatás a bölcsődébe járó gyermekektől elkülönítve működik, de természetesen a járványhelyzet alakulását figyelemmel kísérik, a veszélyhelyzetre vonatkozó szabályokat itt is betartják és betartatják. Ez a családokat támogató szolgáltatás azért is hasznos lehet, mert a még munkahellyel nem rendelkező szülőket is meg tudja szólítani, délelőtti órákban hasonló korosztály számára közös játéklehetőséget biztosít.

Az előző felülvizsgálat óta történt változások, fejlesztések, eredmények

Az NM rendelet 2018. január 1-jétől az intézményt illetően elsősorban a tárgyi feltételek terén jelentett új szabályokat, fejlesztéseket, amelyek maradéktalanul megvalósultak. Ez a felújított bölcsődék szakmai munkájának színvonalában is jelentős előrelépést jelentett.

A főiskolai végzettségű kisgyermeknevelők pedagógus munkakörbe kerülése a bölcsődei szakmában jelentős előrelépést, a kisgyermeknevelői munka nagyobb elismerését jelenti erkölcsileg és anyagilag egyaránt, illetve megnövekedett a főiskolai végzettséggel rendelkező kisgyermeknevelők száma is.

A korábbi takarítói (fizikai) munkakör bölcsődei dajka (szakmai) munkakörbe emelése szintén a gyermekellátás magasabb szintű biztosítását jelenti. Feladatkörükben a kisgyermeknevelők munkájának segítésére helyet kapott a gyermekek felügyelete, a szakmai munkába történő besegítés.

Az intézmény szakmai irányításának megerősítése és hatékonyságának növelése érdekében a fenntartói lehetőséget biztosított létszámfejlesztéssel az igazgató helyettesi és a szaktanácsadói munkakör különválasztására. A szaktanácsadó részt vesz a továbbképzések szervezésében, segíti az új dolgozók beilleszkedését, szakmai munkáját, segíti az egységes szemléletű munkát, helyszíni tapasztalatai alapján észrevételeivel, tanácsaival segíti az intézmény vezetését.

A kisgyermeknevelők országosan szervezett szakmai továbbképzése 2020-ban ismét elindult. A szakemberek szakmai, szabadon választott és kötelező továbbképzéseken tudták megszerezni 4 évenként az előírt pontszámokat. A „hatékony segítő kommunikáció” című szabadon választható továbbképzést 20 fő teljesítette.

A gyermekvédelmi jelzőrendszeri tagok együttműködésének elősegítése, a kapcsolati erőszak témájú munkakörhöz kötött továbbképzésen 46 fő vett részt, az intézményvezetői képzést 3 fő végezte el. 2021. év elejétől a továbbképzések on-line zajlottak. Kötelező továbbképzés 2020-ban nem volt hozzáférhető, 2021-ben e-learninges formában 87 fő tett eleget kötelezettségének. Szupervíziós szabadon választott képzésben 10 fő vett részt.

Házi továbbképzést is szerveztek SNI gyermekek ellátásával kapcsolatos különböző témakörökben, meghívott gyógypedagógus előadóval a Kodály bölcsődében. A rendkívül érdekes, szakmailag magas szintű, tanulságos, és az elméleti tudás mellett gyakorlati segítséget adó előadásokon 25-25 fő vett részt.

Épületkorszerűsítések, felújítások

2019 óta a bölcsődék épületein, a bölcsődei udvarokon, és az épületen belül is nagyszabású, jelentős felújítások történtek és történnek, a már említett Zöld utcai bölcsődebővítés illetve a Kassák Lajos utcai jelenleg is zajló rekonstrukció.

A Ménfőcsanakai bölcsőde belső korszerűsítése, gazdasági és szociális helyiségeinek átalakítására 2020-ban került sor, melynek kapcsán tornaszoba, valamint új sószoza is létesült, míg ez évben a kazánház gépészeti felújítása zajlott (kazáncsere, bojler csere, kéménybélelés). A Kodály Zoltán utcai, a Zöld utcai és a Báthory utcai bölcsődék tetőszerkezetére napelemek kerültek felszerelésre kihasználva a megújuló energiaforrásokat támogató pályázati forrásokat.

A Győrszentiváni bölcsőde energetikai felújítása miatt a bölcsődei ellátást 2021. szeptember 1-e óta szünetel, az anyagi források függvényében a külső felújítás mellett nagy szükség lenne a villamoshálózat, csatornahálózat felújítására, csoportszobák falszigetelésére, fürdőszobák átalakítására, új terasz kialakítására is.

A legjelentősebb fejlesztés, amely már jelen koncepció megvalósítási projektje az Újvárosban, a Szalay Mihály utcában épülő 84 férőhelyes bölcsőde, amely kiváltja az 55 éves, korszerűtlen, elavult Kígyó utcai bölcsődét.

Itt kell megemlíteni a Református Egyházközség fenntartásában 2022 végére megvalósuló új, 24 férőhelyes bölcsődét a Bálint Mihály utcában, amely tovább színesíti és bővíti az ellátási palettát.

Szakmai fejlesztések, elképzelések

Hosszú távú cél, hogy a központvezetők és a szakmai vezetők diplomával rendelkezzenek. Jelenleg öt fő végzi a főiskolai képzést, két fő mesterpedagógusi képzésre jár.

Továbbra is cél a sajátos nevelési igényű, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekek ellátása a Türr István utcai bölcsőde speciális csoportjában, illetve teljes integrációban, azokban a bölcsődékben, amelyekben a tárgyi és személyi feltételek adottak.

Amennyiben a járványhelyzet lehetővé teszi, a családtámogató szolgáltatások népszerűsítésével, a meglévő kapacitások még hatékonyabb kihasználásával a bölcsődei szolgáltatás vonzóvá tétele kiemelt prioritás. Ennek érdekében egy informatív, a bölcsődéket a legkorszerűbb platformokon bemutató „reklám” elkészítése az elsődleges feladata a vezetésnek.

4) Család-és Gyermekjóléti Központ Győr

A Család- és Gyermekjóléti Központ Győr (a továbbiakban: CSGYK) tevékenységét az Szt. és az SzCsM rendelet, továbbá a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. (a továbbiakban: Gyvt.), valamint az NM rendelet szabályozza.

A CSGYK, amely magában foglalja a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatot Győr település szinten, feladatellátás tekintetében négy részre strukturálódik.

A klasszikus családsegítést, valamint gyermekvédelmi alapszolgáltatási feladatokat az Alapszolgáltatási Csoport szociális segítő munkát végző családsegítői végzik.

A Hatósági Csoporthoz tartozó esetmenedzserek a gyermekvédelmi gondoskodáshoz kapcsolódó, hatósági intézkedést megelőző és követő segítő, valamint koordináló tevékenységeket végeznek. A gyermekek védelme, a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében speciális szolgáltatásokat szerveznek a szolgáltatást igénybe vevők köré, mikor az alapszolgáltatás keretében önkéntesen együttműködő egyénnel és családokkal végzett szociális segítő munka nem vezet a kívánt eredményre.

A Speciális Csoport tanácsadói célorientált problémamegoldó tevékenységet folytatnak interperszonális segítségnyújtás formájában, amelyben a szolgáltatást igénybe vevő problémájának megértésében és megoldásában, önálló döntéseinek kialakításában, azok megvalósításában nyújtanak segítséget.

A Köznevelési Csoport óvodai- és iskolai szociális segítői a köznevelési intézményekben végeznek egyéni, csoportos és közösségi szociális tevékenységet, valamint segítik, koordinálják a köznevelési intézmények gyermekvédelmi munkáját.

Alapszolgáltatási csoport

A CSGYK a szociálisan rászorultak részére alapszolgáltatás keretében személyes gondoskodást nyújtó ellátást biztosít, családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás formájában. A családsegítés célja a települési önkormányzat működési területén élő szociális és mentális problémákkal, illetve krízishelyzettel küzdő személyek, családok életvezetési képességének megőrzése, a helyzethez vezető okok megelőzése, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése. A családsegítő munka célja, hogy a saját lakókörnyezetükben élő egyéneket, családokat a szociális munka eszköztárával segítse, annak érdekében, hogy önálló, önrendelkező életvitelt folytassanak, érdekeiket képviselni és érvényesíteni tudják, valamint társadalmi beilleszkedésük megvalósuljon.

A feladatellátás tartalma:

1. Szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadás

Az Alapszolgáltatási Csoport szociális, mentális vagy életvezetési problémákkal küzdő személyek, családok részére tanácsadásokat szervez, illetve tart.

A szociális tanácsadás során:

- tájékoztatást nyújt az egyes szociális és jóléti ellátások formáiról, intézményrendszeréről, funkciójáról és igénybevételének módjáról,
- információt szolgáltat az egyes ellátási formák előnyeiről, hátrányairól,
- segítséget nyújt – az önálló döntés lehetőségének megtartása mellett – az ellátásban részesülő számára legmegfelelőbb ellátási forma kiválasztásában.

Az életvezetési tanácsadás keretében:

- segítséget nyújt az életpályán, életútban való elakadás, illetve megtorpanás feloldásában,
- segítséget nyújt a probléma feldolgozásában és a megoldási stratégia kidolgozásában,
- az egészséges életmódra nevelő tanácsadásokat szervez.

A mentálhigiénés tanácsadás keretében segítséget nyújt:

- a mentálhigiénés problémák feltárásában, kezelésében,
- a családon belüli konfliktusok feltárásában, a kapcsolatok helyreállításában.

2. A szociális ellátásokhoz való hozzájutás megszervezése

Az Alapszolgáltatási Csoport segíti az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzübeli, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutást.

Családsegítésben alkalmazott gondozási formák:

- egyszeri esetkezelés (tanácsadás, segítségnyújtás),
- szociális segítő munka (együttműködési megállapodás alapján),
- védelembevétel melletti szociális segítő munka,
- nevelt gyermek családjával történő szociális segítő munka,
- utógondozás melletti szociális segítő munka.

Szociális segítő munka során intenzívebb jelenlét valósul meg a szakemberek részéről a család életterében azáltal, hogy éves átlagban havi 3 alkalommal szervezik meg a személyes találkozás lehetőségét a problémamegoldásban érintettekkel.

Az Alapszolgáltatási csoport 4 területi irodával működik. A területi irodák megemelkedett rendelkezésre állási idővel (heti 3 nap 18 óráig tartó ügyfélfogadás), a korábban már kialakított területi illetékességgel, és speciális szolgáltatások biztosításával működnek.

2019-20-ban növekedett azok száma, akiknek ügyében intenzív szociális segítő munkára volt szükség, emelkedett a gyermekveszélyeztetettség vizsgálatok és a beérkezett jelzés számok.

A 2020-as évben a járványügyi vészhelyzet, és annak kapcsán megvalósuló szigorító intézkedések jelentős hatással voltak, mind a gyermek- és családvédelmi munkára. Bizonyos problémakörök kisebb arányban jelentek meg, (pl. tankötelezettség teljesítése) míg más, elsődlegesen a családi működési zavarok felerősödésére irányuló problémák többszörösen jelentek meg, ami új kihívást jelentett a családsegítői munkában.

Alapszolgáltatási Csoport Belvárosi Iroda

A Belvárosi Iroda ellátási területe Belváros, Révfülu, Bácsa, Sárápuszta. A családsegítői tevékenység mellett a város egész területére vonatkozóan biztosít adósságkezelési tanácsadást, és hátralékkezelési tanácsadás szolgáltatásokat.

Adósságkezelési szolgáltatás

Az adósságkezelési szolgáltatás a szociálisan rászoruló személyek részére nyújtott lakhatást segítő ellátás, amelyet a helyi rendelet 33–40. §-ai szabályoznak. Az első és legfontosabb cél a hátralék halmozódásának megállítása, valamint a szolgáltatásból való kizárás veszélyének elhárítása, esetleg a közüzemi szolgáltatásba való visszakapcsolás lehetőségének megteremtése. 2019-ben 10 fő, 2020-ban 14 fő vett részt adósságkezelési tanácsadásban és kapott adósságkezelési támogatást.

Hátralékkal rendelkezők segítése

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése 2011. november 1-jei hatályba lépéssel fogadta el az önkormányzati tulajdonú lakások bérletéről, valamint a lakásvásárlás és építés támogatásáról szóló 24/2011. (IX. 29.) GYMJVÖ. rendeletét, amelynek 54. § (3) bekezdése szabályozza a CSGYK hátralékkezelési szolgáltatásra vonatkozó feladatát.

A hátralékkezelési szolgáltatás keretében nyújtott szolgáltatások:

- a háztartás jövedelmi helyzetének, fizetési képességének és készségének vizsgálata,
- fennálló hátralék esetén a törlesztési kapacitás vizsgálata, a háztartás gazdálkodásának folyamatos kontrollja és,
- a háztartásban élők életvezetésének figyelemmel kísérése – ennek keretében környezettanulmány készítése -, valamint személyre szabott életvezetési tanácsadás.

2019-ben 41 ügyfél, 2020-ban 61 ügyfél állt kapcsolatban hátralékkezelési szolgáltatás keretében a Belvárosi Irodával.

Alapszolgáltatási Csoport Adyvárosi Iroda

Az Adyvárosi Iroda ellátási területe: Adyváros, Jancsifalu, Sashegypuszta, Likócs, Gyárváros, Györszentiván, Szabadhegy egy része, illetve Nádorváros egy része. A területi koordinátor családsegítői feladatai mellett kórházi szociális munkásként is tevékenykedik.

A terület speciális jellege, hogy Györszentiván és a lakótelepek nagy része ide tartozik, így a jelzőrendszer tagjaitól (iskolák, óvodák, rendőrség, más települések család és gyermekjóléti szolgálatai, védőnői szolgálat, gyermek és ifjúságpszichiátria stb.) nagyszámú jelzés érkezik, nemcsak az itt élő kiskorú gyermekek, de felnőtt korúak veszélyeztetettségét illetően is.

Alapszolgáltatási Csoport Marcalvárosi Iroda

A Marcalvárosi Iroda ellátási területe: Marcalváros, Győr-Ménfőcsanak, Győr-Gyirmót, Szabadhegy, Adyváros, illetve Nádorváros egy része.

A családsegítésre épülő szakmai munka mellett az iroda speciális szolgáltatása a központosított adományrendszer működtetése. Itt történik az adományok fogadása, rendszerezése, koordinálása és osztása. 2019-ben élelmiszer- és ruhaadományokkal, valamint egyéb használati tárgyakkal 593 ügyfelet támogatott összesen 2376 alkalommal. 2020-ban 314 ügyfelet 1129 alkalommal. Az Adományközpont az adományozók körében is egyre ismertebb, ennek, valamint a tavalyi évben szervezett gyűjtésnek köszönhetően a raktározásra, tárolásra rendelkezésre álló két helyiség sokszor kevésnek bizonyult.

Alapszolgáltatási Csoport Újvárosi Iroda

Az Újvárosi Iroda ellátási területén sokan élnek rossz anyagi és szociális körülmények között. Az ügyfelek jellemzően alacsony iskolai végzettségűek, és nem rendelkeznek biztos megélhetést nyújtó jövedelemmel. A bevételeket nagyrészt szociális transzferek, illetve alkalmi munkavégzésekből származó jövedelmek képezik. Az alacsony jövedelmek miatt nehézséget okoz a megélhetés, a rezsi kifizetése. Nagymértékű közüzemi tartozás halmozódik fel sok esetben, aminek következtében fenyegető a lakás, lakhatás elvesztésének lehetősége. Az utóbbi időben megjelent a területen a drogfogyasztás, és az ezzel kapcsolatos bűnelkövetés problémája.

Az Újvárosi Irodánál jelentkezők száma növekszik, egyre többen fordulnak a munkatársakhoz megélhetésük javításával kapcsolatos információk, lehetőségek megismerésének reményében. A lakhatási körülményeket számtalanszor nehezíti a bérlakások rossz állapota is. Az iroda meghatározó szerepet tölt be Győr-Újváros szociális városrehabilitációhoz kapcsolódó társadalmi együttműködést erősítő komplex programjának megvalósításában. A program célja továbbra is életvezetési, nevelési tanácsadás szülők részére; szülő-gyermek közti bizalmi kapcsolat kialakítását elősegítő módszerek megismertetése; a roma családban élő nők otthoni szerepét erősítő, munka világába való visszatérést elősegítő programok szervezése; iskoláskorú gyermekek tanszünetekre, szabadidő hasznos eltöltésére irányuló programok szervezése; helyi közösségépítő programok szervezése.

Észlelő- és jelzőrendszer működtetése

Jogszabályi előírásnak megfelelően a településeken az észlelő- és jelzőrendszer működtetését a család- és gyermekjóléti szolgálat látja el, azaz Győrben az Alapszolgáltatási Csoport.

A működtetés célja, hogy a családokban jelentkező problémák minél hamarabb felismerhetők, ezáltal könnyebben enyhíthetők és megoldhatóak legyenek.

A feladatellátás két szinten került megállapításra: a szakmai vezető végzi az intézményi képviselettel kapcsolatos teendőket, az együttműködési keretek megállapítására irányuló döntéshozatali feladatokat, valamint a jelzésekkel kapcsolatos szakmai ellenőrző feladatokat; a jelzőrendszeri felelős végzi a közvetlen kapcsolattartásra, tanácsadásra, szakmai kerekasztalok, fórumok megszervezésére, lebonyolítására irányuló feladatokat. Minden év február 28-áig éves szakmai tanácskozást szervez, amelyen tájékoztatja a meghívott jelzőrendszeri tagokat az előző év tapasztalatairól, valamint ismerteti a jelzőrendszeri tagok által küldött értékelések, beszámolók alapján készített összefoglalót. A tanácskozáson elhangzottak alapján minden év március 31-ig éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít.

Hatósági Csoport

A Hatósági Csoport Győr járás teljes lakosságára kiterjedően látja el a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó, a gyermekek védelmére irányuló hatósági tevékenységekhez kapcsolódó esetmenedzselési feladatokat.

A gyámhivatal az esetmenedzserekkel áll kapcsolatban, a hatósági eljárások tekintetében a Hatósági Csoportot keresi meg, akik az eljárásba bevonják az Alapszolgáltatási Csoportot, illetve a települések család és gyermekjóléti szolgáltatóit, azaz a családsegítő szakembereket. A hatósági intézkedésekre, illetve a hatósági eljárások megindítására vonatkozó javaslatot – az azonnali intézkedés kezdeményezését leszámítva – mindig az esetmenedzser teszi meg.

Az esetmenedzser a gondozási-nevelési tervben rögzítettek alapján tart kapcsolatot a családdal. Ennek módja a család fogadása ügyfélfogadási időben, illetve családlátogatás a család lakóhelyén, települések esetében a településen. Az esetmenedzseri munka szerves része a javaslatkészítés mellett, az együttműködés különböző fázisaiban az esetkonferenciák összehívása, amely a jogszabályi elvárásnak és a tényleges működés alapján is a gyermek lakóhelyéhez legközelebb történik. Így a településen esetmenedzseri feladatokat ellátó kollégák a családlátogatáson túl az esetkonferenciák megtartását is terepen végzik.

A család és gyermekvédelmi feladatellátásban történt 2016-os struktúra váltás egyik lényeges célkitűzése volt a családokkal végzett szociális segítő munka intenzitásának, hatékonyságának növelése, annak érdekében, hogy a hatósági kontroll alá vont védelembe vett gyermekek száma csökkenjen. A rendelkezésünkre álló statisztikai adatok azt mutatják, hogy elindult egy pozitív folyamat e téren, 2019-ben kismértékben, 2020-ban már jelentősebben (259/186) csökkent a védelembe vett gyermekek száma. Bár a veszélyeztetettségi okok súlyosbodtak, de ezzel együtt a családok együttműködési hajlandósága is nőtt valamelyest.

Nevelt gyermek családjával történő együttműködés során a CSGYK esetmenedzserei elősegítik a családjából kiemelt gyermek mielőbbi visszahelyezését. A feladatellátás rendszeressége: folyamatos, gyakorisága problémafüggő.

Az ideiglenes hatállyal elhelyezett és a nevelésbe vett gyermekek száma 2016 óta nem változott nagyságrendileg, 2020-ban is az előző évhez hasonlóan 5 gyermek került ideiglenes hatályú elhelyezésre és a nevelésbe vétel alatt álló gyermekek száma 267 volt. Az utógondozott gyermekek száma viszont 2016 óta folyamatosan emelkedik. Míg 2016-ban 4 gyermek került haza a nevelésbe vételt követően, 2020-ban már 26 gyermegről beszélhetünk, akik esetében a saját családjukba történő visszahelyezés megvalósulhatott, vagy tágabb családjukban, rokonnál történő családbafogadással, de megszüntethető volt a nevelésbe vétel.

A CSGYK a jogszabályi kötelezettségének eleget téve az együttműködések gördülékenységének és hatékonyságának biztosítása érdekében jelzőrendszeri felelős (városi szinten) mellett, járási szinten jelzőrendszeri tanácsadó munkaköröket biztosít. Valamint szociális diagnózist készítő esetmenedzser által – szükség esetén - járási szinten tudja biztosítani az ügyfelek ellátások iránti szükségleteinek alapos, mindenre kiterjedő felmérését.

Speciális Csoport

A tanácsadói feladatok ellátása Győr és Győr járás területére kiterjedően a Speciális Csoport keretében valósul meg. A szolgáltatások igénybe vételének standard helyszíne Győr. Amennyiben az ügyfél önerőből vagy a település segítségével (pl. falugondnoki szolgálat) nem tudja megoldani, hogy a speciális szolgáltatásokat Győrben vegye igénybe, úgy az intézmény a szolgáltatást a helyi családsegítővel való egyeztetést követően a településen biztosítja.

A szakmai feladatok specifikumait figyelembe véve a Speciális Csoport feladatait négy további szempont szerint strukturálja: szaktanácsadói szolgáltatások, terepen végzett szociális szolgáltatások, közösségi terekben nyújtott információs tevékenység, tanácsadás, csoportos foglalkozások és szabadidős programok szervezése, valamint ügyeletek és készenléti szolgálatok. A Speciális Csoport több pályázati támogatású szolgáltatás és projekt megvalósításában működik közre együttműködő partnerként és konzorciumi tagként.

Utcai és lakótelepi szociális munka

Az utcai és lakótelepi szociális munka célja a szabadidejüket az utcán töltő, kallódó, csellengő gyermekek speciális segítése (információnyújtással, tanácsadással, segítő beszélgetéssel), illetőleg a lakóhelyéről önkényesen eltávozó, vagy gondozója által a lakásból kitett, ellátás és felügyelet nélkül maradó gyermek felkutatása, segítése, szükség esetén hatósági eljárás kezdeményezése. A Speciális Csoport 3 tanácsadója látja el az utcai- és lakótelepi szociális munkára delegált feladatokat. 2020-ban az utcai- és lakótelepi szociális munkához sorolható, az iskolai időben az utcán csellengő, kallódó fiatalok felkutatásában érintett eredményes tevékenységek száma 141 volt.

Az utcai szociális munkások a csellengő gyermekek felkutatása és egyéb közösségi feladataik ellátása során 186 szolgáltatást igénybe vevő személlyel kerültek közvetlen, segítői kapcsolatba.

Kórházi szociális munka

A kórházi szociális munkát a Petz Aladár Megyei Oktató Kórházzal kötött együttműködési megállapodás alapján 2 fővel látja el a CSGYK, így a helyettesítés is megoldott. A szakemberek feladata – a szülészeti-nőgyógyászati osztályon a kórházi védőnővel, illetve az egészségügyi személyzettel együttműködve – a szociális válsághelyzetben lévő anya és gyermekének segítése, valamint a gyermekosztályon a gyermekelhanyagolás és bántalmazás észlelése esetén a Gyvt. 17. §. (2) bekezdése szerint szükséges intézkedések megtétele. A CSGYK az illetékessége alá nem tartozó gyermek esetében jelzéssel él az illetékes család- és gyermekjóléti szolgálat vagy központ felé.

2020-ban speciális tevékenységek keretein belül összesen 132 érintett személy ellátására került sor 821 alkalommal (halmozott adat).

Kapcsolattartási ügyelet

A kapcsolattartási ügyelet célja a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy számára a találkozásra, együttlétre alkalmas semleges hely biztosítása. Szakmai munkaként konfliktuskezelő, segítő szolgáltatás nyújtása, az érintettek kérésére, illetőleg a gyámhivatal kezdeményezésére gyermekvédelmi közvetítői eljárás (mediáció) biztosítása.

2020-ban összesen 144 érintett gyermek és szülő vette igénybe a Kapcsolattartási Ügyelet nyújtotta gyermekvédelmi szolgáltatást.

Készenléti szolgálat

A készenléti szolgálat célja a CSGYK nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetekben történő tanácsadás és tájékoztatás, telefonon történő segítségnyújtás. A szolgálatot egy, az ügyeleti időközön kívül elérhető telefonszámon lehet hívni. A készenlétkben dolgozó családsegítők és esetmenedzserek heti váltásban látják el a feladatot. A telefonhívás alatt feltárt problémáról, valamint a hívás tartalmáról feljegyzés készül. A hívást fogadó szakember szükség esetén, valamint lehetőség szerint a másnap reggel ügyeletes irodába irányítja a hívót, és erről tájékoztatja az ügyeletet ellátó területi irodát.

2020-ban az év minden napján biztosított elérhetőség (készenlét) mellett 51 hívást regisztráltak, kiemelt feladatként kezelik november és március között – az ún. kihűléses protokoll alapján – történő eljárást.

Pszichológiai tanácsadás

A CSGYK rendszeres és folyamatos pszichológiai megsegítést biztosít a hozzá forduló gyermekek és családjuk részére. A pszichológiai tanácsadást az intézmény a jelenlegi kapacitásaival a járás egészére vonatkozóan nem tudja maradéktalanul biztosítani a szakember hiány, valamint a tanácsadók fluktuációja miatt.

2020-ban a szolgáltatást 289 személy vette igénybe, a szolgáltatást biztosító 3 tanácsadó összesen 673 ülést tartott számukra.

Jogi tanácsadás

A tanácsadó a feltett jogi jellegű kérdésekre válaszol, levelek írásában, iratok megszerkesztésében nyújt segítséget, szerződések ügyvédi megszerkesztésére, illetve bíróság előtti jogi képviseletre a tanácsadás keretein belül azonban nincs lehetősége.

Szintén a járásra kiterjedően 157 igénybe vevő összesen 164 alkalommal részesült jogi tanácsadás keretében támogatásban 2020 során.

Fejlesztőpedagógiai tanácsadás

A CSGYK-ban dolgozó két fejlesztőpedagógus a 3–14 éves korú gyermekek pedagógiai és korrekciós fejlesztését végzi, vállalkozói szerződéssel. A fejlesztés a megelőzést, korrekciót és a tehetséggondozást is magában foglalja. A pedagógusok egyéni fejlesztési terv alapján dolgoznak.

2020-ban 24 érintett gyermek számára 378 órában nyújtottak gyógypedagógiai fejlesztést.

Mediáció

Az esetkezelések során felmerülhetnek olyan konfliktusok, amelyek rendezésére a CSGYK-ban dolgozó képzett mediátorok bevonására van szükség. A mediátor segíti a feleket a kölcsönösen elfogadható egyezség elérésében. A CSGYK 6 speciális képzéssel rendelkező családsegítő, ill. esetmenedzser munkatársa látja el szükség esetén a feladatot.

2020-ban összesen 28 alkalommal indult mediációs eljárásban 56 érintett fél kérte és vette igénybe a CSGYK szolgáltatását.

Sziget-kék Közösségi Tér

A Közösségi Térhez kötődően megvalósuló programok és csoportok palettája folyamatosan bővül, struktúrája változásokon megy át, alkalmazkodva a látogatók igényeihez, szükségleteihez. Az elmúlt években indított képességfejlesztő és iskola-előkészítő foglalkozások rendkívül népszerűnek bizonyultak, látogatottságuk stabilan magas volt. Folytatták azokat a programokat és csoportokat is, ahol a Közösségi Teret, az épületet körül ölelő Közösségi Kertet látogató családok megjelenés száma azt indokolta. 2020. évben összesen 5 héten át zajlott nyári napközis foglalkozás a Közösségi Térben, mely programok lebonyolításában szintén nagy szerepet játszott a Közösségi Kert területe. A Közösségi Térnek évek óta fontos programja a pártfogó felügyelet alatt álló fiatalok számára szervezett csoportfoglalkozás. Tovább nyitottak a nyugdíjas korosztály elérése érdekében, generációkon átívelő programok szervezésével, amelyek célja elsősorban az idősebb korosztály edukációja. A Közösségi Tér munkatársai 2020-ban összesen 3218 alkalommal nyújtottak közösségi, csoportos valamint korrepetáló, fejlesztő foglalkozásokat, szabadidős rendezvényeket és szünidei programokat gyermekek és szülei részére személyes jelenléti, valamint online formában.

Közösségi Kávézó

A Közösségi Kávézó adománykávézó, amely az önkormányzat támogatásának köszönhetően új helyszínen (Kodály Zoltán u. 2/c.) biztosít teret és lehetőséget a lakosság számára a közösségi élmények erősítéséhez, a különböző tematikájú csoportfoglalkozások megszervezéséhez. A modern, minden igényt kielégítő, célcsoportot vonzó közösségi hely sokoldalúan és hosszú távon is jól használható, vonzó környezetet biztosít az elérendő célközönség rétegeinek – fiataloknak, családoknak, nyugdíjasoknak. Ennek az elvnek megfelelően minden korosztály számára programokat biztosít, és a hely adottságaihoz mérten a különböző érdeklődési körrel bíró vendégek igényeit is igyekszik kielégíteni. A Kávézó hétfőtől csütörtökig, naponta 10.00–18.00 óráig, pénteken 10.00–15.00 óráig tart nyitva.

Ifjúsági információs és tanácsadó szolgáltatás

Az ifjúsági információs és tanácsadó iroda alacsonyküszöbű, humánszolgáltató ellátás, amely alapellátás jellegű információs és tanácsadó, valamint azokat kiegészítő segítői szolgáltatásokat nyújt elsősorban fiatalok számára az Európai Ifjúsági Információs Karta alapelvei szerint.

2020-ban a HÍD Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda anonim ellátás keretében 2325 alkalommal állt a fiatalok rendelkezésére személyes, valamint telefonos és online tanácsadás és információ közvetítés, tréningek szervezése, megvalósítása során, valamint egyéb külső kitépüléseken, felkereső munkán 378 alkalommal volt a kliensek segítségére.

Információs és Koordinációs Pont, fogyatékosügyei tanácsadás szolgáltatás működtetése

Az intézmény együttműködésben áll a Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhatalú Nonprofit Kft-vel az EFOP-1.9.2. - VEKOP-16-2016-00001 kódszámú „A fogyatékos személyek számára nyújtott szakmai és közszolgáltatások hozzáférhetőségének kialakítása, fejlesztése” c. projekt megvalósítása terén. Az intézmények közötti megállapodás keretében 2018 áprilisa óta két fogyatékosügyei tanácsadó dolgozik a Közösségi Tér épületében kialakított IKOP irodában (Információs és Koordinációs Pont). A tanácsadók fontos feladata csoportok, klubok szervezése és bonyolítása, de rendszeresen koordinálják a résztvevők és más szakterületről meghívott szakemberek megjelenését is.

2020-ban összesen 3212 (halmazott adat) fogyatékos személynek nyújtottak segítséget munkaerő piaci szolgáltatás, pénzbeli támogatás, hivatali ügyekben való eligazodás, segédeszközökkel kapcsolatos információkérés, egyéb fogyatékosügyei tanácsadás terén, 32 információs napot valósítottak meg és 14 külső szervezésű rendezvényen végeztek érzékenyítő és disszemináló feladatokat.

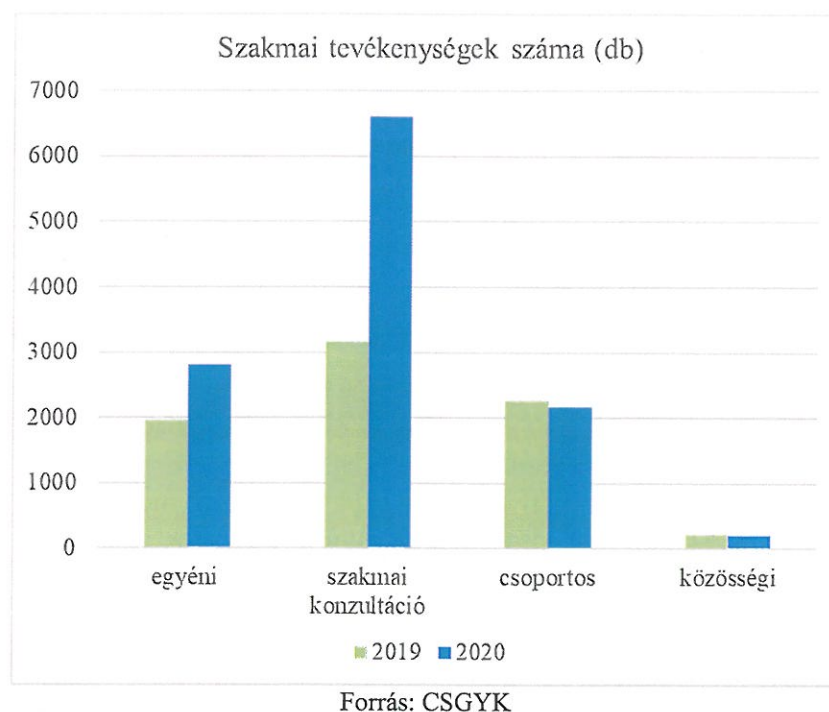
Köznevelési csoport

2018. szeptember 1-től a Gyvt. 40. § (2) bekezdés a) és ag) pontjában előírtaknak eleget téve a CSGYK a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő, önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek során biztosítja az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet. Az óvodai- és iskolai szociális segítő feladatukat Győrben és a Győri járás területén látják el, a győri és járási köznevelési intézményekben beiratkozott gyermekek körében. Munkájukat elsősorban a köznevelési intézményekben, vagy azokhoz köthető, egyéb helyszínen végzik.

A CSGYK a szolgáltatás bevezetése évében, illetve a továbbiakban minden tanévet megelőzően adatgyűjtést és szükségletfelmérést végez az érintett köznevelési intézmények körében, a szolgáltatás megfelelő szakmai kialakítása, illetve szükség szerinti átalakítása céljából.

Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenysége a köznevelési intézményekben megjelenő problémák és szükségletek alapján került meghatározásra, kiválasztásra, figyelembe véve a gyermekek életkori sajátosságait és a köznevelési intézmény már meglévő gyakorlatát, szolgáltatásait. A köznevelési intézmények és a CSGYK közötti együttműködés részleteit az együttműködési megállapodások tartalmazzák. Munkájuk kiemelt célja a prevenció és a gyermekvédelmi és köznevelési intézmények közötti együttműködés hatékonyságának növelése. Szakmai tevékenységüket egyéni és csoportos foglalkozások, valamint közösségi szociális munka formájában végzik, továbbá segítik és koordinálják a köznevelési intézmény gyermek- és ifjúságvédelmi feladatainak ellátását.

A szolgáltatásra egyre nagyobb az igény, melyet az egyéni tanácsadások és szakmai konzultációk számának növekedése mutat. A csoportos és közösségi tevékenységek száma stagnál, de tekintettel arra, hogy 2020 tavaszán on-line oktatás miatt többségükben elmaradtak a csoportos és közösségi tevékenységek, ez szintén biztató tendenciát mutat és további növekedés várható.

Az előző felülvizsgálat óta történt változások, fejlesztések, eredmények

Az iskolai szociális segítő tevékenység kiépítésének befejezése és a szolgáltatás stabil működésének biztosítása jelentős kihívás volt az intézmény feladatstruktúrájában. Az EFOP-3.2.9-16 „Óvodai és iskolai szociális tevékenység fejlesztése” pályázat 2019. április 6. zárult, amelynek tapasztalatai megalapozták az óvodai- és iskolai szociális segítő tevékenység átfogó bevezetését. 2019 novembere óta teljes létszámmal, 36 fővel működik a csoport, a 117 köznevelési intézményből 115-ben stabilan működik a segítő tevékenység, a fennmaradó 2 magánóvodában pedig elindult az együttműködés előkészítése. A 117 intézmény 159 feladatellátási helyén végzett tevékenységhez szükséges háttérmunka helyszíne a Magyar u. 1. szám alatt kialakított irodaépület, a járási intézmények gyorsabb elérését két gépjármű könnyíti meg.

A szociális diagnózis által meghatározott ellátások iránti szükségletek, valamint az elérhető ellátások, szolgáltatások összekapcsolásnak elengedhetetlen feltétele egy teljes körű szociális térkép elkészítése, amely naprakész és elérhető formában tartalmazza – mind a diagnózist készítő esetmenedzser, mind a családdal dolgozó szakemberek számára – mely szolgáltatónál, milyen feltételekkel, milyen tartalommal stb. vehető igénybe egy-egy ellátás, szolgáltatás. Az elmúlt két évben ez a térkép elkészült, ami ezzel kapcsolatban új kihívást jelent az, hogy ezt folyamatosan naprakészen szükséges tartani.

A CSGYK – mint a Győr Járás területén működő legnagyobb gyermekvédelmi és családsegítő intézmény – mindig is feladatának tekintette és felelősséget érez a jövő szociális szakembereinek felkészítésében, a folyamatos gyakorlati tudás átadásában, a színvonalas elméleti és gyakorlati ismeretek egyensúlyára törekvő oktatás megalapozásában. Ennek érdekében, valamint az ágazatot érintő humánerőforrás hiány egyik megoldási alternatívájaként a következő két évben, pilot program keretén belül – a Széchenyi István Egyetemmel partneri együttműködésben – vesz részt a duális képzés szociális területen történő bevezetésében, egyúttal a hallgatók/leendő szakemberek szakma iránti elköteleződésének kialakításában. A duális képzés az elmúlt két évben sikeresen lezajlott a képző és a terepintézmény szoros együttműködésével. A végzős hallgató jelenleg is intézményünk dolgozója, így a kitűzött cél megvalósult az együttműködés elérte a célját.

A városi szintű jelzőrendszeri működésben a protokoll szintű ismertetéseken túl áthelyeződött a hangsúly a helyi szintű, több szakterületet érintő problémakörök, jogszabályi változások interprofesszionális feldolgozására, mely a jelzőrendszeri együttműködések hatékonyabb működését segítette elő.

Közösségi tér kialakítása Győr-Újváros területén az előző két évben nem valósult meg. A városrészben létrehozandó közösségi tér iránti igény azonban fennáll. A hátrányos helyzetű csoportok célzott felzárkóztatása érdekében a CSGYK folytatja, és lehetőség szerint kibővítené a már megkezdett munkát Győr-Újváros városrészben. A program megvalósulása esetén célul tűzi ki a szegénység, a társadalmi és munkaerő-piaci hátrányok újratermelődésének megállítását, valamint a közösségi és egyéni szintű társadalmi integráció feltételeinek megteremtése érdekében a leszakadó és leszakadással veszélyeztetett városi területeken élők közösségi és egyéni szintű társadalmi integrációját, másrészt a városrészbe költöző kisgyermekes családok számára családösszetartó, preventív programok megvalósítását is szolgáltatásai körébe emelné.

Szakmai fejlesztések, elképzelések, kihívások

- A szünidei napközbeni gyermekfelügyelet biztosításának feladata 2018 őszén került az intézmény feladatkörébe, amelynek keretében a CSGYK óvodai- és iskolai szociális segítői a tanítási szünetekben felügyeletet biztosítanak azon iskolás korú gyermekek számára, akik szülei munkahelyi elfoglaltságuk miatt vagy szociális helyzetükből adódóan a tanítási szünetben a gyermek felügyeletét, étkeztetését nem tudják megoldani. Az étkeztetést a tanítási időben biztosított étkezéssel azonos módon, a Gazdasági Működtető Központ Győr biztosítja. 2020 nyarán csaknem kétszer annyi gyermek vette igénybe a szolgáltatást, mint 2019-ben. A felügyelet rendszeres biztosításával az igénybe vevők számának jelentős növekedésére lehet számítani a következő években. A feladat tervezhetősége, gördülékeny megvalósítása érdekében szükséges egyrészt az igénybevétel feltételeinek pontosítása, másrészt a gyermekek korának, szükségleteinek, biztonságos felügyeletének megfelelő helyszín, tárgyi feltételek kialakítása. A speciális szükségletű, integráltan nem nevelhető gyermekek megfelelő ellátása érdekében a társintézményekkel való együttműködés kereteinek kialakítása nélkülözhetetlen. A napközbeni gyermekfelügyelet feltételeinek pontosítása, önkormányzati szabályozása a következő két év feladata.

Az intézmény együttműködésben áll a Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhasznú Nonprofit Kft-vel az EFOP-1.9.2. - VEKOP-16-2016-00001 kódszámú „A fogyatékos személyek számára nyújtott szakmai és közszolgáltatások hozzáférhetőségének kialakítása, fejlesztése” c. projekt megvalósítása terén. Az intézmények közötti megállapodás keretében 2018 áprilisa óta két fogyatékoságügyi tanácsadó dolgozik a Községi Tér épületében kialakított IKOP irodában (Információs és Koordinációs Pont). A tanácsadók fontos feladata csoportok, klubok szervezése és bonyolítása, de rendszeresen koordinálják a résztvevők és más szakterületről meghívott szakemberek megjelenését is.

2020-ben összesen 3212 (halmozott adat) fogyatékos személynek nyújtottak segítséget munkaerő piaci szolgáltatás, pénzbeli támogatás, hivatali ügyekben való eligazodás, segédeszközökkel kapcsolatos információkérés, egyéb fogyatékoságügyi tanácsadás terén, 32 információs napot valósítottak meg és 14 külső szervezésű rendezvényen végeztek érzékenyítő és disszemináló feladatokat. Cél a következő két évben e szolgáltatás intézményhez való csatolása és fenntartása, fejlesztése, amelynek a jogszabályi feltételei is szabályozásra kerültek.

Közöségi tér kialakítása Győr-Újváros területén az előző két évben nem valósult meg. A városrészben létrehozandó közöségi tér iránti igény azonban fennáll. A hátrányos helyzetű csoportok célzott felzárkóztatása érdekében a CSGYK folytatja, és lehetőség szerint kibővítené a már megkezdett munkát Győr-Újváros városrészben. A program megvalósulása esetén célul tűzi ki a szegénység, a társadalmi és munkaerő-piaci hátrányok újratermelődésének megállítását, valamint a közöségi és egyéni szintű társadalmi integráció feltételeinek megteremtése érdekében a leszakadó és leszakadással veszélyeztetett városi területeken élők közöségi és egyéni szintű társadalmi integrációját, másrészt a városrészbe költöző kisgyermekes családok számára családösszetartó, preventív programok megvalósítását is szolgáltatásai körébe emelné.

Az adományozás és az adománykezelés újragondolása az intézmény fontos feladata. Nagyobb tér kialakítása vált szükségessé erre a célra, ami lehetővé tenné a sokkal célzottabb és professzionálisabb, a szakmai igényeknek jobban megfelelő adománykezelést. Mind az adományozók, mind az adományozottak számára egy kiszámíthatóbb, kellemesebb és hatékonyabb szolgáltatás kialakítása válna ezzel lehetővé.

VI. GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA ÁLTAL ELLÁTÁSI SZERZŐDÉSSEL BIZTOSÍTOTT KÖTELEZŐ SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKJÓLÉTI FELADATOK

1) Pszichiátriai betegek nappali ellátása - Baptista Szeretetszolgálat

Az intézmény a Ladik utcában több mint tíz éve (2010-ben) nyitotta meg kapuját az ellátottak számára, akik győri lakóhellyel rendelkező felnőtt, pszichiátriai betegséggel küzdő emberek. Az épület berendezése, eszközei folyamatosan bővülnek, megtörtént az épület belső tisztasági festése, a mosogatógép és az elektromos tűzhely cseréje, ez évben az udvarrendezésre is sor került az életveszélyessé vált melléképület lebontását követően. A nagy területű udvar, a virágos elő- és oldalkert lehetőséget nyújt kinti programokra, az ellátottak aktivitásának növelésére, de a kellemes környezetben történő pihenésre is, amelyet egy újonnan beszerzett önjáró fűnyíróval, sokkal könnyebbé vált karbantartani.

A két főállású munkatárs – egy intézményvezető és egy terápiás munkatárs – mindent megtesz az ellátottaknak nyújtott programok bővítéséért (meseterápia, örömtánc, Lélekoldó-klub) az intézmény népszerűsítéséért, külső kapcsolatainak szélesítéséért.

Az intézmény 15 fő számára tud napközbeni, változatos elfoglaltságot biztosítani. A gondozottak életvezetési problémákkal, megromlott egészségi állapottal, gyógyszerekkel kapcsolatos fenntartásokkal, nehézségekkel, függőségekkel küzdenek. Jellemzőjük a zárkózott, családodott, kilátástalan magatartás, munkanélküliség, munkakeresés, párkapcsolat hiánya, párkeresés, családi konfliktus, a család diszfunkcionális működése, illetve egyéb jellegzetes pszichés problémákból adódó mindennapos gondok.

Az intézmény folyamatosan 100%-os kihasználtsággal működik, de a járvány miatti intézménybezárás a napi szintű telefonos kapcsolattartás ellenére több ellátottnál elszigetelődést váltott ki, növekedtek a depresszív tünetek, az izoláció. Az újranyitás után több ellátott esetében gondot okoz a közösségbe történő visszaintegrálás, félnek a személyes megjelenéstől, de komoly kihívást jelent az oltások felvetetése is. Az elkövetkezendő időszak legnagyobb kihívása e területen jelentkezik, amely elengedhetetlenné teszi a szakmai munka újragondolását is.

2) Gyermek és családok átmeneti ellátása - Szt. Cirill és Method Alapítvány

Az intézmény február 1-jén volt húsz éve, hogy működési engedéllyel rendelkezik, e nappal nyitotta meg kapuit a rászorulók előtt. Összesen 40 fő ellátását biztosítja, 28 fő részére a Családok Átmeneti Otthonában, 12 fő részére pedig a Gyermek Átmeneti Otthonában (3-tól 18 éves korig).

A családok számára a jogszabályi előírások szerint lakhatást, gyermekkel együttes elhelyezést, megállapodásban foglalt teljes, otthonszerű ellátást nyújt, illetve közreműködik – a szociális munka eszközeivel és a szociális munka etikai kódexét betartva – komplex családgondozást végezve a család otthontalanságának megszüntetésében. Ezen túl azonban az intézmény arra is törekszik, hogy a családok önállóságát fokozza, önellátásukat elősegítse.

A Családok Átmeneti Otthonában 2019. év folyamán összesen 25 család 47 gyermekkel, 2020. évben 22 család 44, míg ez év első félévében 15 család 30 gyermekkel vette igénybe a szolgáltatást. A beköltözés okai között a problémák halmozottan jelentkeznek a klienseknél, a hajléktalanná válás, az elégtelen lakhatási körülmények és az anyák bántalmazása, a

hozzátartozók előli menekülés a meghatározó. (A járvány miatt bekövetkezett korlátozások miatt a férőhelyek igénybevétele hullámzó volt, a kiköltözők helyére a várakozók közül nem tudták elhelyezni az ellátásra várókat.)

A szülő nélkül érkező gyermek számára az otthon teljes körű ellátást biztosít, valamint a gyermek családba történő visszahelyezésére törekszik, szintén a szociális munka eszközeit felhasználva.

A Gyermek Átmeneti Otthonában 2019. évben 15 gyermek, 2020. évben 16 gyermek, míg ez év június 30-áig 10 gyermek vette igénybe a szolgáltatást, de ez is erős hullámzást mutat a korlátozó intézkedésekkel összefüggésben.

A járványügyi helyzet nagymértékben befolyásolta az intézmény működését, a megnövekedett kiadásokat (védő- és tisztítószer, élelmiszer stb.) a normatív ellátás nagymértékű csökkenése miatt – mivel az ellátotti létszám átlagosan lényegesen alacsonyabb volt a járványügyi intézkedések következtében – az Önkormányzat támogatása nélkül nem tudták volna fedezni.

Az intézmény személyi feltételei a jogszabályi előírásoknak megfelelőek, munkatársai 100%-ban szakképzettek. Jelenleg egy betöltetlen munkakör van az intézménynél, az ágazatra jellemző létszámhiányt érzékelik, de kevésbé, mint más területeken, a szakmai munkát nem veszélyezteti.

A szolgáltatások színvonalának javítása érdekében több pályázaton is részt vettek, sikeresen és eredményesen. Öröndetes, hogy továbbra is több cég és magánszemély támogatja anyagiakkal, tárgyi adományokkal és önkéntes munkával az intézményt, valamint a szakmaközi együttműködések is zökkenőmentesek. Legnagyobb gondot továbbra is a kiléptetési feltételek megteremtése okozza, mindent megtesznek a továbbiakban is az olcsóbb lakhatási lehetőségek felkutatására, amelynek érdekében a környező kistérségek képviselőivel tervezik megerősíteni kapcsolatrendszerüket.

3) Halmozottan fogyatékos személyek nappali ellátása - Magyar Máltai Szeretetszolgálat

10 fő halmozottan sérült ellátása a 35 fős Magyar Máltai Szeretetszolgálat Gondviselés Háza Fogyatékosok Napközi Otthonában az 1999. évben megkötött ellátási szerződés alapján történik. Az ellátás célja az ellátást igénybe vevő rehabilitációja, rehabilitációja, integrációja, re-integrációja.

A súlyos, halmozottan sérült ellátottak gondozása két teremben történik, míg gyógypedagógiai fejlesztésükre egy külön foglalkoztató helyiség is rendelkezésre áll. Az idei évben látványosan megújult az épület udvara önkéntesi támogatással, amely így a szabadidős tevékenységek kulturált helyszínéül is szolgálhat a jövőben.

A szolgáltatás személyi és tárgyi feltételei megfelelnek a jogszabályi előírásnak, a gondozói munka nagyon magas színvonalú, amely különös jelentőséggel bír az ellátotti csoportnál. A szakmai munka színvonalát emeli és komplexebbé teszi, hogy a feladatellátásba külső, önkéntes munkát végző szakemberek is bekapcsolódnak.

A férőhelyek kihasználtsága 100%-os, ennek következtében 1–2 fős várólista alakult ki, azonban a járvány miatti normatíva kiesése ebben az intézményben is óriási gondokat okoz.

A munkatársak online tartották a kapcsolatot az ellátottakkal, - tehát végeztek rendkívül fontos szakmai munkát, amely ennek az ellátotti körnek az esetében is rendkívül fontos volt – arra nem kaptak finanszírozást, mert sajnálatos módon a normatív támogatás csak a napközi otthonban történő jelenlét után jár. A dolgozókról is „elfelejtkezett” a központi irányítás, nem részesültek sem a tesztelés, sem a közös védőoltási program lehetőségében sem, kiemelt szakmai feladat ebben változást elérni az EMMI-nél, mert a probléma még mindig, a járvány jelenlegi hullámában is fennáll.

4) Szenvedélybetegek nappali ellátása - Magyar Máltai Szeretetszolgálat

2018. június 2-án kezdte meg működését hiánypótló szolgáltatásként az Amadé László utca 1. szám alatt, majd szeptembertől a Munkácsy Mihály utca 20. szám alá költözött a szolgáltatás, majd 2020 májusától a Szigethy Attila út 109. szám alatt kapott a hosszú távú munkára is alkalmas elhelyezést a szolgáltatás. Az ingatlan teljes mértékben akadálymentes, tanácsadó szoba, csoportszoba, fogadótér, teakonyha, illemhelyek és fürdő is rendelkezésre áll, stb., valamennyi tárgyi feltétel teljes körűen rendelkezésre áll. Mivel egy viszonylag még új szolgáltatásról van szó, mindent megtesznek a szolgáltatás szakmai körben történő népszerűsítésére, megismertetésére az érintett ellátotti körhöz történő eljuttatás érdekében, amelynek a vírus helyzet az elmúlt időszakban nem kedvezett, a tervezett programokat is lényegesen nehezebb volt megtartani, a személyes jelenlét is szünetelt, így ez a célkitűzés az elkövetkezendő időszak szakmai munkájának is a prioritása marad.

VII. IDŐSEK GYŐRBEN

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata két alkalommal nyerte el az Idősbarát Önkormányzat Díjat (2010-ben és 2018-ban), odaítélésének feltétele az idős emberek gondozásában, életvitelük megkönnyítésében, nyugdíjas éveik tartalommal való megtöltésében, a részükre történő kulturális és szabadidős programok szervezésében való kiemelkedő szerepvállalás. A díj annak is megerősítése, hogy a helyi szintű önkormányzati időspolitikai igyekszik az új kihívásokat komplex szemléletmóddal kezelni. Mindehhez együttműködés szükséges a városvezetés és a különböző ágazatok között, valamint szükséges az önkéntes állampolgári közreműködés is.

Győrben 2006 óta rendszeresen helyzetfelmérés készül az 50 év feletti lakosság egészségi állapotáról. Az Idősek Egészségképe alapját képezi az 5 évre szóló Idősügyi Konceptciónak, amely meghatározza a célkitűzéseket és a feladatok végrehajtását, amelyet a 2007-ben alakult Idősügyi Tanács koordinál. A Tanács feladata az időskorú polgárok életkörülményeinek javítása, érdekeinek védelme, információval való ellátása és az érintettek közötti kommunikáció elősegítése, észrevételek továbbítása az önkormányzat felé.

Az elmúlt időszak teljesen új helyzetet hozott számos területen, így az idősellátásban is, a róluk való gondoskodás a koronavírus megjelenésével új helyzet elé állította az egészségügyi és szociális ellátásokat biztosító szervezeteket, intézményeket. Fokozottan előtérbe kerültek az idősek gondozásával kapcsolatos kérdések és problémák. A COVID-19 megjelenésével, legfontosabb feladata a szolgáltatások stabilitásának megőrzése és a biztonságos működtetés volt.

Fontossá vált a család, önkéntes szervezetek, a szolgáltatók, illetve az ellátórendszer között összefogás, hogy kiterjedt gondoskodási hálót biztosítsanak az arra rászorulóknak.

A járványhelyzet minden korosztály számára megnehezítette a találkozási lehetőségeket. Az idősek számára, mint veszélyeztetett célcsoport még inkább lecsökkentek azok a lehetőségek, amelyek révén tarthatták egymással a kapcsolatot. A közösségek szerepe más formában, de meghatározó volt ebben az időszakban is. A rendszeres kültéri mozgáshoz, személyes találkozókhoz, közösségi programokhoz szokott csoportok nem tudtak összejönni és kényszerpihenőre szorultak. Ezért fontossá vált az online kapcsolattartás, amely útján nem csak a közösségeket lehetett fenntartani, de az információk is eljutottak az idősekhez. Azonban az online tér nem mindenki számára volt elérhető, illetve nem helyettesíti a személyes kapcsolatokat. A bezártság, egyedüllét és a járványtól való félelem sokakban lelki problémákat, szorongást, depressziót vagy pánikbetegséget idézett elő. A társas támasz biztosítása a korlátozások idején még fontosabb, mert az elszigeteltségből adódó érzelmi zavarok befolyásolhatják az esetleges megbetegedés lefolyását. A 2009-től működő Beszélgető Hálózat vállalkozó tagjai még ebben az időszakban is tartották - még ha nem is személyesen - a kapcsolatot a beszélgető társukkal.

Az említett időszakban az önkormányzat az intézményein keresztül és civil szervezetek közreműködésével szolgáltatásként nyújtott étkeztetést, bevásárlást, egészségügyi ellátáshoz juttatást, házi segítségnyújtást, lelki segély szolgáltatást.

Az idősgondozásban szükségesek lennének olyan fórumok, ahol pszichológus vagy mentálhigiénés szakember bevonásával támogatást kaphatnának a lelki egészségük megőrzéséhez az idősek. Elengedhetetlen az egészségügyi és szociális szolgáltatók felkészítése az idősek elszigeteltségével együtt járó mentális kockázatok felismerésére, negatív következményeinek enyhítésére.

VIII. ESÉLYEGYENLŐSÉG

A Szociális szolgáltatástervezési koncepció alapelveihez, céljaihoz szorosan kapcsolódik Győr Megyei Jogú Város Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2018–2023 (a továbbiakban: HEP). A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életkörülményeinek javítását szolgáló HEP az Egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján került kidolgozásra, továbbá a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelet és mellékletei rögzítik azokat a statisztikai mutatókat, adatokat és tartalmi elemeket, amelyek a HEP elkészítésnek alapját képezik.

A HEP célcsoportjai a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a

- mélyszegénységben élők,
- romák,
- gyerekek,
- nők,
- idősek és
- fogyatékossgal élők.

A HEP helyzetelemzésből és intézkedési tervből áll, amelyet a települési önkormányzat öt éves időtartamra fogad el, időarányos megvalósulását pedig két évente felülvizsgálja. A helyzetelemzés kitér a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok szociális, foglalkoztatási, egészségügyi és lakhatási helyzetére. A feltárt problémákból kiindulva az intézkedési terv tartalmazza az elérendő célokat és az ahhoz kapcsolódó feladatokat.

Készítése során fontos elv volt, hogy a HEP kapcsolódjon és összhangban legyen az önkormányzat már meglévő fejlesztési terveivel, koncepcióival. Elfogadása a települési nemzetiségi önkormányzatok, civil szervezetek, egyéb partnerek bevonásával történt.

A korábbi HEP-ben megfogalmazott problémák jelen időszakra is jellemzőek, csak más intenzitással jelennek meg. A lakáskörülmények javítása terén fontos feladat a megfizethető lakhatási lehetőségek számának növelése, a már meglévő lakásállomány komfortosabbá tétele. A lakókörnyezet, és a lakhatási feltételek jobbítását célzó intézkedések jövőbeni folytatása is a legfontosabb feladatok közé tartozik. Mind a szegregáció által veszélyeztetett településrészen, mind pedig a városban élő hajléktalan emberek körében erőteljesen megnövekvő kábítószer-fogyasztás elleni fellépés szintén folyamatos feladat. Nagy kihívást jelent a szenvedélybetegség megelőzése, vagy a már kialakult betegség esetén, kezelésük kapcsán, a szűrőprogramokon való részvétel növelése.

A fentiekben említett problémák és lehetséges kezelésük kapcsán az elmúlt időszakban már számos, a célcsoport szükségleteire jól reflektáló ellátás, program került bevezetésre, így ezek folytatása, esetleges újragondolása és legfőképpen további finanszírozásuk biztosítása megoldás lehet a felsorolt problémák többségére, amelyet

Az elmúlt időszakban a koronavírus sok mindent megváltoztatott. A járvány óriási mértékben fokozta a hátrányos helyzetű, kiszolgáltatottabb emberek egyébként is meglévő nehézségeit, ezért ők különös figyelmet igényelnek. A társadalmi és gazdasági téren elmaradottak hátrányba kerültek, amelyet az ellátórendszer szolgáltatásokkal igyekezett enyhíteni. A hátrányos helyzetű, alacsony jövedelemmel és iskolázottsággal élő embereknek nincsenek tartalékaik. Ezért fontos, hogy célzott és hatékony intézkedések történjenek az érdekükben.

Az idősgondozás kihívása, hogy az idősek nagyjából 40%-a egyedül él, az ő igényeik gyakran láthatatlanok maradnak, így egyértelmű, hogy ők az elsődlegesen veszélyeztetett csoport. Az elmúlt időszak és a jelenlegi helyzet sokakban félelmet ébresztett, amely ha információk hiányával párosul még inkább riasztó. Az intézményekben élő emberek, (idősek, fogyatékossgal élők) teljesen vagy részben elszeparálódtak az időszakos korlátozások miatt. Egyértelműen és közérthetően kell tájékoztatni az embereket, azon belül a hátrányos helyzetűeket, az időseket, értelmi fogyatékossgal élőket, hajléktalanokat arról, hogyan tudják megvédeni magukat és másokat, fontos a könnyen érthető, hiteles információ, mert az embereknek tudniuk kell, hogyan védhetik meg az egészségüket.

Győr városában a szociális ellátások szinten tartása és fejlesztése folyamatos feladat, amelynek középpontjában a támogatásra szoruló egyén áll. A szociális ellátások a rászorultság mértékétől és okától függően vehetők igénybe. A juttatások azokat a hátrányokat igyekeznek kiküszöbölni, kompenzálni, amelyek az adott személyt helyzetéből adódóan sújtják.

IX. GYŐR-MOSON SOPRON MEGYE ÁLLAMI FENNTARTÁSBAN MŰKÖDŐ SZOLGÁLTATÁSI RENDSZERE

A megyei önkormányzatok konszolidációjáról, a megyei önkormányzati intézmények és a Fővárosi Önkormányzat egyes egészségügyi intézményeinek átvételéről a 2011. évi CLIV. törvény rendelkezik. A törvény 2. § (1) bekezdése értelmében a megyei önkormányzatok vagyona és vagyoni értékű joga, a megyei önkormányzatok fenntartásában levő intézmények, azok vagyona és vagyoni értékű joga 2012. január 1. napjától állami tulajdonba kerültek.

Ezáltal 2012. január 1. napjától a megyei önkormányzat által 2011. december 31. napjáig fenntartott szociális intézményekkel kapcsolatos alapítói, fenntartói jogok és kötelezettségek a Kormány által rendeletben kijelölt szerv, a Győr-Moson-Sopron Megyei Intézményfenntartó Központ (a továbbiakban: MIK) hatáskörébe kerültek.

A MIK fenntartásába négy szociális intézmény került, a Dr. Piróth Endre Szociális Központ Táplánypuszta, a „Gondoskodás” Rábaközi Szociális Központ Pásztori, az Időskorúak Otthona Nagylózs és a Fogyatékosok Otthona, Sopron.

A MIK 2013. március 31-én a SZGYF-be történő beolvadással megszűnt, a MIK általános és egyetemleges jogutódja lett.

Az SZGYF Győr-Moson-Sopron Megyei Kirendeltsége 2013. április 1. napjától kezdte meg működését. A Kirendeltség illetékességi területéhez tartozó szociális intézmények köre bővült – 2013. évben Ágfalva és Zsira, 2014. évben a Fogyatékosok Átmeneti Gondozóháza (FÁG) került át, így 7 szociális intézmény és 3 gyermekvédelmi intézmény tartozott a fenntartásába.

AZ SZGYF 2016. november 1. napjától szociális intézményi integrációt hajtott végre, ennek eredményeként a korábbi 7 szociális székhely intézményből – Dr. Piróth Endre Szociális Központ (Táplánypuszta), „Gondoskodás” Szociális Központ (Pásztori), Időskorúak Otthona, Nagylózs, Fogyatékos Gyermek Otthona (Sopron), Flandorffer Ignác Szociális Intézmény Sopron, Pszichiátriai Beteg Otthona Ágfalva, Fogyatékosok Otthona, Zsira, Fogyatékosok Átmeneti Gondozóháza (Győr) – 3 szociális székhely intézmény jött létre az alábbiak szerint:

1. Győr-Moson-Sopron Megyei Alpokalja Szociális Központ (a továbbiakban: Alpokalja SZK) - 9400 Sopron, Tómalom u. 23. - székhely intézmény

Telephelyek:

- Győr-Moson-Sopron Megyei Alpokalja Szociális Központ, Ágfalva
9423 Ágfalva, Ágfalva-liget
- Győr-Moson-Sopron Megyei Alpokalja Szociális Központ, Zsira
9476 Zsira, Rákóczi Ferenc u. 12.
- Győr-Moson-Sopron Megyei Alpokalja Szociális Központ Opál Lakóotthon
9476 Zsira, Fő u. 1.
- Győr-Moson-Sopron Megyei Alpokalja Szociális Központ Rubin Lakóotthon
9476 Zsira, Flórián u. 54.
- Győr-Moson-Sopron Megyei Alpokalja Szociális Központ, Peresznye
9734 Peresznye, Erdősor 1.

2. Győr-Moson-Sopron Megyei Gondoskodás Szociális Központ (a továbbiakban: Gondoskodás SZK) – 9311 Pásztori, Alsó u. 39-41. - székhely intézmény

Telephelyek:

- Győr-Moson-Sopron Megyei Gondoskodás Szociális Központ Időskorúak Otthona, Nagylózs
9482 Nagylózs, Zrínyi u. 2.
- Győr-Moson-Sopron Megyei Gondoskodás Szociális Központ Időskorúak Otthona, Csáfordjánosfa
9375 Csáfordjánosfa, Béke u. 17.
- Győr-Moson-Sopron Megyei Gondoskodás Szociális Központ Időskorúak Otthona, Jobaháza
9323 Jobaháza, Kossuth Lajos u. 8.

3. Győr-Moson-Sopron Megyei Dr. Piróth Endre Szociális Központ (a továbbiakban: Dr. Piróth Endre SZK) – 9086 Töltéstava-Táplánypuszta - székhely intézmény

Telephelyek:

- Győr-Moson-Sopron Megyei Dr. Piróth Endre Szociális Központ Rehabilitációs Intézménye
9113 Koroncó-Zöldmajor
- Győr-Moson-Sopron Megyei Dr. Piróth Endre Szociális Központ Átmeneti Gondozóháza
9023 Győr, Török István u. 1.

2017. szeptember 1. napjától a Győr-Moson-Sopron Megyei Gondoskodás Szociális Központ Időskorúak Otthona, Jobaháza telephely 85 férőhellyel állami fenntartásból egyházi fenntartásba került.

2018. január 1. napjától a Győr-Moson-Sopron Megyei Alpokalja Szociális Központ, Ágfalva telephely állami fenntartásból egyházi fenntartásba került.

2018. január 1. napjától a Csorna Térségi Önkormányzatok Társulása (9300 Csorna, Szent István tér 22.) fenntartásában működő Csorna Térségi Önkormányzatok Társulása Szociális Központja (9346 Magyarakeresztúr, Kossuth Lajos u. 65–67.) a Szociális és Gyermekevédelmi Főigazgatóság fenntartásába került, mint a Győr-Moson-Sopron Megyei Gondoskodás Szociális Központ telephelye. A telephely neve: Győr-Moson-Sopron Megyei Gondoskodás Szociális Központ Időskorúak Otthona, Magyarakeresztúr, 17 férőhellyel működő idősotthon, a szolgáltatás bejegyzése határozatlan idejű.

A Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály a GY/12/781-5/2020. számú határozatával a Gondoskodás SZK. Időskorúak Otthona Magyarakeresztúr telephelyet a szolgáltatói nyilvántartásból törölte. A 17 fő idősök ellátása a továbbiakban Pásztori székhelyen biztosított, a szolgáltatás bejegyzése határozatlan idejű.

Az Alpokalja Szociális Központ Alapító Okirata változott 2020. december 18-án, a telephely elnevezése Győr-Moson-Sopron Megyei Alpokalja Szociális Központ Szolgáltató Centrum és Időskorúak Otthona Peresznye, Erdősor 1. szám. A peresznyei telephelyen fogyatékkal élő lakók részleges kitagolása folyamatban van, első körben 2 TL (támogatott lakhatás) ház és kapcsolódó alapszolgáltatások elindítását tervezi az intézmény 2021. december 1. napjától (szociális étkeztetés, támogató szolgáltatás, nappali ellátás, támogatott lakhatás – határozatlan idejű bejegyzés).

A 2 TL ház megindításával egyidejűleg az időskorúak tartós bentlakásos ellátása helyett a peresznyei telephelyen 48 fő fogyatékkal élő személy ápolása és gondozása lesz biztosított, a szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzése ideiglenes hatályú bejegyzésre módosul 2023. december 31. napjáig. A jövőben tervezik a további 4 TL ház megindítását a bővített alapszolgáltatásokkal együtt, innentől a peresznyei telephely időskorúak tartós bentlakásos ellátást fogja biztosítani a fogyatékos ellátás helyett.

A Győr-Moson-Sopron Megyei Gondoskodás Szociális Központ 2 telephelyének – Időskorúak Otthona Nagylózs és Időskorúak Otthonba Csáfordjánosfa – egyház részére történő tervezett átadásának az időpontja 2022. április 1. napja.

Jelenleg határozatlan idejű szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzéssel rendelkeznek:

- Győr-Moson-Sopron Megyei Alpokalja Szociális Központ székhely (Sopron) – lakóotthoni ellátás
- Győr-Moson-Sopron Megyei Alpokalja Szociális Központ Opál Lakóotthon (Zsira)
- Győr-Moson-Sopron Megyei Alpokalja Szociális Központ Rubin Lakóotthon (Zsira)
- Győr-Moson-Sopron Megyei Alpokalja Szociális Központ, Peresznye
- Győr-Moson-Sopron Megyei Dr. Piróth Endre Szociális Központ Átmeneti Gondozóháza (Győr)
- Győr-Moson-Sopron Megyei Gondoskodás Szociális Központ Pásztori székhely ápolást-gondozást nyújtó idősek otthona (17 fő).

Ideiglenes hatályú szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzéssel rendelkeznek, bejegyzés hatályának záró időpontja 2023. december 31 napja:

- Győr-Moson-Sopron Megyei Dr. Piróth Endre Szociális Központ székhely Töltéstava-Táplánypusztá
- Győr-Moson-Sopron Megyei Dr. Piróth Endre Szociális Központ Rehabilitációs Intézménye Koroncó-Zöldmajor
- Győr-Moson-Sopron Megyei Alpokalja Szociális Központ, Zsira
- Győr-Moson-Sopron Megyei Gondoskodás Szociális Központ székhely (Pásztori) ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás fogyatékos személyek otthona
- Győr-Moson-Sopron Megyei Gondoskodás Szociális Központ Időskorúak Otthona, Nagylózs
- Győr-Moson-Sopron Megyei Gondoskodás Szociális Központ Időskorúak Otthona, Csáfordjánosfa
- Győr-Moson-Sopron Megyei Alpokalja Szociális Központ székhely (Sopron) ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás fogyatékos személyek otthona

Fejlesztő Foglalkoztatás a következő telephelyeken történik:

Győr-Moson-Sopron Megyei Dr. Piróth Endre Szociális Központ Rehabilitációs Intézménye Koroncó-Zöldmajor, Győr-Moson-Sopron Megyei Alpokalja Szociális Központ, Zsira telephelyen, és a Győr-Moson-Sopron Megyei Alpokalja Szociális Központ, Peresznye telephelyen.

Akkreditált foglalkoztatás a következő intézményben történik:

A Győr-Moson-Sopron Megyei Dr. Piróth Endre Szociális Központ székhely intézményben (Töltéstava-Táplánypusztá) 2021. 06. 14. napján indult el az akkreditált foglalkoztatás, 26 fő ellátott bevonásával. Eddig szalagos írományfedélen szalag cserét, rajzlap csomagolást, vonalkód ragasztást végeztek a lakók. 2021. október 30. napján a Kirendeltség fenntartásában működő intézmények 1207 engedélyezett férőhellyel rendelkeznek, a fogyatékos ellátás férőhely száma (rehabilitáció, ápolás-gondozás, lakóotthon) 590, az idős ellátás férőhely száma 267, a pszichiátria ellátás férőhelyszáma 350.

A betöltött férőhelyek száma összesen: 1093, üres férőhelyek száma: 114 fő.

A szakmai munkavállalói létszámhiány miatt a kirendeltség igazgatója ellátott felvételi zárlatot rendelt el a Nagylózsi telephelyen 2020.06.15. napjától 2020.12.15. napjáig, a Győr-Moson-Sopron Megyei Alpokalja Szociális Központ Sopron székhelyen 2020.10.14. napjától 2021.01.14. napjáig, a Győr-Moson-Sopron Megyei Dr. Piróth Endre Szociális Központ székhelyen (Töltéstava-Táplánypusztá) 2021.11.01. napjától 2022.01.31. napjáig.

A Győr-Moson-Sopron Megyei Dr. Piróth Endre Szociális Központ, az intézmény összes férőhelyszáma: 410 fő.

A Győr-Moson-Sopron Megyei Dr. Piróth Endre Szociális Központ egy székhelyen, és két telephelyen nyújt szakosított bentlakásos intézményi szolgáltatást. A Táplánypusztá székhelyen 350 fő pszicho-szociális fogyatékossgal élő, szenvedélybeteg és idős, demenciában szenvedő személyek ápoló, gondozó otthoni elhelyezése biztosított.

A Koroncó – Zöldmajor telephely 50 fő enyhe- és középsúlyos értelmi fogyatékossgal élő személy számára nyújt rehabilitációs intézményi elhelyezést, a Győr Török István úti telephelyen pedig 10 fő értelmi és halmozottan fogyatékossgal élő igénylő átmeneti elhelyezésére van lehetőség.

Győr-Moson-Sopron Megyei Dr. Piróth Endre Szociális Központ / 9086 Töltéstava, Táplánypuszta székhely:

A Győr-Moson-Sopron Megyei Dr. Piróth Endre Szociális Központ Táplánypuszta székhelye, mint szolgáltató, szakosított, tartós bentlakásos ápoló, gondozó otthoni elhelyezést nyújt pszichiátriai, szenvedélybeteg, értelmileg akadályozott, és idős demens beteg személyek részére, akik akut kórházi kezelést nem igényelnek, azonban 24 órás, állandó felügyeletre van szükségük. Az elmúlt évek számadatai alapján évente 50-60 új ellátás iránti igény érkezik az intézmény felé. Az elhelyezéssel kapcsolatosan egyre nagyobb számban keresik meg az intézményt más megyékből is. Az érdeklődés kifejezetten növekedett a fiatal felnőtt korú korosztály pszichiátriai- és szenvedélybetegségben élő személyek rehabilitációs lehetősége, valamint az idősebb korosztály demenciával élő személyek ellátása és gondozása iránt. Folyamatosan romló tendencia figyelhető meg az ellátást kérelmező szolgáltatást igénylő személyek egészségi, mentális, fizikai és pszichés állapotában is.

Koroncó-Zöldmajor telephely:

A telephelyen 50 fő értelmi fogyatékossgal élő lakó rehabilitációs célú teljes körű ellátását, ápolását, gondozását, foglalkoztatását és érdekképviselését valósítják meg, a szolgáltatás iránti igény éves átlaga az elmúlt évek számadatai alapján 4-5 fő. Ennek oka, a hosszú várakozási idő miatt másik intézmény választása, ezért inkább hosszútávú, végleges elhelyezés megoldásában (ápoló, gondozó otthon) gondolkodnak a hozzátartozók a rehabilitációs szolgáltatás igénybevétele helyett.

A 3+2 év időtartam alatt minimális ellátottat lehet visszahelyezni a társadalomba oly módon, hogy annak aktív, tagjai legyenek, ennek többértéki társadalmi, szociális, szociokulturális, gazdasági stb. okai vannak. A rehabilitációs intézményből ápoló, gondozó otthonba történő elhelyezés hosszú időt vesz igénybe, így a rehabilitációs intézményben a 3+2 éves időszak leteltével sem tud a telephely megfelelő számú férőhelyet biztosítani, mivel az ellátási jogviszonyban lévő személyek ellátása a telephelyen folyamatos.

Átmeneti gondozóház telephely:

A Bárctzi Gusztáv iskolából kikerülő fogyatékossgal élő fiatalok egy részénél szülők nem tudják biztosítani az otthoni 24 órás ellátást és felügyeletet, ezért egyre több igény merül fel az iskola és a szülők részéről is az átmeneti ellátásra. Az igények másik részét az idősebb fogyatékossgal élők adják, akik eddig még családban éltek, de szüleik, hozzátartozóik hirtelen megbetegedtek, illetve elhunytak, a családtagok pedig nem tudnak fogyatékossgal élő hozzátartozójukról napi szinten gondoskodni. Folyamatosan 100 %-os kihasználtsággal működik, de a Covid-19 miatti felvételi zárlat befolyásolta az intézményi felvételeket, krízis elhelyezésre gyakorlatilag nincs lehetőség.

Az intézmény férőhely kihasználtsága 94-100% között mozgott az elmúlt években, az elmúlt évek tapasztalatai alapján folyamatosan egyre emelkednek, a várakozók száma jelenleg 15 fő, míg Koroncó-Zöldmajorban 5 fő.

A várakozók számának alakulása az elmúlt évekhez viszonyítva nem változott, hasonlóan alakult. 2020. december 31. napján az ellátottak létszáma 50 fő volt, az intézmény férőhely kihasználtsága 100%-os volt, nem szerinti megosztásuk szerint 28 nő és 22 fő férfi.

Az intézménybe mind szociális, anyagi, mind egészségi és fizikai állapotukat tekintve egyre rosszabb státuszú ellátottak kerülnek felvételre. Idővel a pszichiátriai alapbetegségekből adódóan fizikai és egészségi állapot intenzívebben romlik, ahogy idősödnek belgyógyászati betegségek egyre nagyobb arányban fordulnak elő. Általánosságban elmondható, hogy többnyire gyenge, laza a családi kötelék. Ennek oka elsősorban a bekerülés előtti időszakban fennálló konfliktusokkal terhes kapcsolat. Betegségük miatt munkabírásuk, terhelhetőségük, motivációjuk foglalkoztathatóságukkal együtt csökken.

A szolgáltatások iránt jelentkező szükségletek alapján az intézményrendszer korszerűsítésének az irányai, tervei: Táplánypusztán fontos feladat lenne a pszichiátria betegek intézményesített ellátásában az átmeneti, a rehabilitációs és lakóotthoni, lakócentrumi elhelyezések lehetőségeinek bővítése, illetve a működő intézményben az elhelyezési és gondozási feltételek minőségének javítása. A jelenlegi intézményi szolgáltatást igénybe vevő személyek között is vannak, akik rehabilitációs intézménybe, támogatott lakhatásba jól alkalmazkodnának, foglalkoztathatók lennének, de az ápoló gondozó otthoni környezet, az ellenkező benyomások (a sok erre képtelen személy) miatt, a motivációs törekvések ellenére sem ösztönözhetők.

Az évek során nem csökkent az Igazságügyi Megfigyelő és Elmegyógyító Intézetből benyújtott kérelmek száma sem, az ő ellátásukra egy különálló épületre, épületrészre lenne szükség, a speciális igényeikhez igazított biztonságos tárgyi és megfelelő képzettséggel rendelkező személyi feltételekkel.

A hazai demográfiai helyzetkép is azt mutatja, hogy a társadalom öregszik, különbség az egyes szolgáltatások igénybevételében mutatkozik, a bentlakásos intézmények várólistával működnek, a férőhelyre várakozók közt sokan sürgősségi elhelyezést igényelnének szociális és egészségi állapotuk miatt. Mind a várakozók, mind pedig az ellátást kérelmezők száma évről-évre emelkedik, az ellátás iránti igény egyre nagyobb, a családok nem tudják vállalni pszichiátriai betegségben, demenciában szenvedő, értelmi fogyatékossgal élő hozzátartozóik gondozását, akik 24 órás felügyeletet igényelnek.

A telített intézmények miatt kevés a lehetőség az intézmények közötti átjárhatóságra, illetve a szolgáltatási háló hézagossága miatt a köztes megoldások hiányosak, korlátozottak.

A fejlesztések során érdemes lehet elgondolkodni egy olyan szolgáltatási profilbővítésen, mely a pszichiátriai betegek számára átmeneti, illetve rehabilitációs intézményi elhelyezést nyújt. A jövőre tekintettel előirányzott lépés lenne a közösségi alapú szolgáltatásokra történő áttérés, legalább az ellátottak egy részével.

Az alkohol dependencia, az Alzheimer-kór, és egyéb idegrendszeret érintő betegségek folyamányaként a demenciában szenvedő ellátottak száma jelentősen nő, számukra egy demens részlegesen biztonságos, személyes szükségletekre építő ellátás, gondozás megvalósítására lenne igény. A székhely intézmény területén rengeteg kihasználatlan üres terület van, a telekmegosztás lehetőséget teremtene lakócentrumok létrehozására.

Ezzel párhuzamosan megoldást nyerhet a szociális háló megyei hézagosságának csökkentése is, hiszen egy-egy új épület a telekmegosztással lehetőséget adna az intézmény profiljának szélesítésére is, akár egy pszichiátriai rehabilitációs, pszichiátriai átmeneti ellátás, vagy a demenciában szenvedő ellátottak kapcsán.

Az ellátás iránti igények kapcsán tapasztalható, hogy megnőtt a kereslet a magasabb színvonalú ellátások iránt (különálló szobák, vizesblokkokkal, étkezés választható menüsorral), a jövőben egy ilyen kis létszámú, magasabb színvonalú ellátás kialakításának is lenne relevanciája.

Koroncó-Zöldmajor telephely:

Az Emberi Erőforrás Operatív Program (EFOP) támogatást biztosít az „Átmeneti és rehabilitációs intézmények korszerűsítésére”, a projekt keretében a kastély épület külső, valamint belső tereinek átalakítására is sor kerül a tervek szerint 2-4 ágyas szobák kialakításával.

A Vis Major projekt által, (amelynek kezelője a Társadalmi Infrastruktúra Fejlesztő Nonprofit KFT) lehetőség lesz a vízvezetéssel kapcsolatos problémák megoldására, valamint a kerítés rendbetételére.

Átmeneti gondozóház telephely:

A megyében a Győr-Moson-Sopron Megyei Dr. Piróth Endre Szociális Központ Átmeneti Gondozóháza az egyetlen átmeneti ellátást biztosító intézmény.

Az ellátás iránti igény egyre nagyobb, a rehabilitációs intézményi, vagy tartós bentlakást biztosító ápoló-gondozó otthoni szakosított ellátást nyújtó intézményekbe a kimenet egyre nehezebb, az átmeneti ellátásra is egyre nagyobb nyomás nehezedik. Az igények hatékonyabb kielégítése és a férőhelyforgatások kedvezőbb kihasználása érdekében mindenképpen szükséges lenne férőhelyszám növelés az átmeneti ellátás területén.

Győr-Moson-Sopron Megyei Gondoskodás Szociális Központ, az intézmény összes férőhelyszáma 369.

A Győr-Moson-Sopron Megyei Gondoskodás Szociális Központ egy székhelyen és két telephelyen nyújt szakosított bentlakásos ellátást.

A Pásztori székhelyen 102 fő, 18. életévét betöltött, felnőtt korú, középsúlyos, súlyos értelmi és halmozottan fogyatékos, önálló életvitelre képtelen, gondnokság alatt álló, folyamatos ápolást igénylő személyek ápolása és gondozása folyik. Valamint a székhely biztosítja az időskorúak tartós bentlakásos ellátását 17 fő engedélyezett létszámmal.

A Nagylózs telephely 200 fő engedélyezett, a Csáfordjánosfai telephely 50 fő engedélyezett férőhelyen látja el az idős emberek ápolását és gondozását. A nyújtott szolgáltatási elem az idősek tartós, ápolást-gondozást nyújtó bentlakásos otthona demens részleggel, ápolási és szakápolási tevékenységgel. A Pásztori székhely és a Nagylózsi részleg 2018 júliusától határozatlan idejű nem OEP finanszírozott, ápolási, szakápolási működési engedéllyel rendelkezik. A szakápolás olyan egészségügyi ellátási forma, amely az egészségügyről szóló törvényben meghatározott ápolási tevékenységeket foglalja magába.

A 2021. október 30-i állapot szerint a várakozók száma Pásztoriban 40 fő, Nagylózson 85 fő, Csáfordjánosfán 42 fő, a pásztori időskorúak Otthonában 27 fő. A nyilvántartásba vett várakozók száma folyamatosan nő, az intézetbe kerülés általában akkor következik be, amikor a jelentkező fizikai-, egészségi- és szellemi állapota nagyon leromlott, önálló életvitelre nem képesek, teljes gondozást, vagy felügyeletet igényelnek.

A lakók 80%-a többféle krónikus betegséggel küzd, az ellátottak 70-75%-nál előfordul cardiovascularis betegség, magas vérnyomás, szívbetegség, mozgásszervi betegség, ízületi problémák. Fontos feladat a meglévő betegségek és azok szövődményeinek kialakulásának a késleltetése. Jellemzően rossz egészségügyi állapotban lévő betegek kérik felvételüket, jövedelmük alacsony és otthonukban egyedül élnek. A kérelmezők többnyire hozzátartozóikat, társadalmi kapcsolataikat elvesztették, az önkormányzatok házi segítségnyújtás keretein belül sem tudják biztosítani ellátásukat. Sok esetben a kórházak Ápolási-, vagy Belgyógyászati Osztályán a lehetséges ápolási időtartamot kimerítették, vagy az átmeneti elhelyezést nyújtó otthonokban letölthető időt túlhaladták.

Az idős otthonban elhelyezett lakók között évről évre növekszik a demencia kórképpel rendelkezők száma. A rövid kórházi kezelést követően a lakók megkezdett gyógyszerelését, rehabilitációját, ápolását az intézmény dolgozója folytatja, ami többlet feladatot jelent a személyzetnek (oxigén terápia, sebkezelés, sztóma ellátás, katéteres beteg gondozása, szonda táplálás stb).

Pásztori székhely fogyatékos ellátás tekintetében a lakók többségénél társul még az értelmi fogyatékos mellé látás, vagy mozgáskorlátozottság, de vannak olyan lakók, ahol ezek a fogyatékosok halmozottan vannak jelen, a lakók 68 %-a halmozottan fogyatékos.

Az EFOP 2.2.2-17 intézményi ellátásról a közösségi alapú szolgáltatásokra való áttérés fejlesztése, az intézmény férőhely kiváltás című pályázat keretében az intézménynek lehetősége nyílt a Pásztori székhely intézmény teljes kiváltására (102 fő lakó) hat különböző településre történő kitagolással.

Az új ellátási forma, szolgáltatás a társadalomba történő beilleszkedést segíti elő. Az intézmény teljes körű kiváltásával teljes funkció és profilváltást követően tartós bentlakásos idősellátást valamint további szolgáltatások bővítését is tervezi az intézmény (alapszolgáltatások).

Győr-Moson-Sopron Megyei Alpokalja Szociális Központ, az intézmény összes férőhelyszáma 428.

A székhely intézményben és négy telephelyén a fogyatékkal élő személyek ellátása biztosított. A székhely intézmény (Sopron, Tómalom u. 23.) ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás és lakóotthoni ellátás keretében a megyében élő súlyos értelmi sérült gyermekek, és felnőttek gondozását végzi. A székhely intézményben a nyújtott szolgáltatás adatai: ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás – fogyatékos személyek otthona 162 férőhely, lakóotthoni ellátás – fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona 8 férőhely.

Zsira telephely, Opál Lakóotthon telephely, Rubin Lakóotthon telephely és Peresznye telephely felnőtt értelmi fogyatékos személyek ápoló, gondozó bentlakásos intézményi ellátását, ápoló, gondozó lakóotthoni ellátását, valamint a fejlesztő foglalkoztatást biztosítja. Szolgáltatási elemek: ápoló-gondozó ellátás 168 fő Zsira, lakóotthoni ellátás 8 fő Opál Lakóotthon, lakóotthoni ellátás 10 fő Rubin Lakóotthon, ápoló-gondozó ellátás 72 fő Peresznye.

Érzelhető, hogy az utóbbi időben megnőtt a családból, gyermekotthonból, átmeneti rehabilitációs otthonból, egészségügyi intézményből, hajléktalan szállóról kikerülő, sajátos nevelésű igényű és kevert diagnózisú fiatalok, középkorúak száma. Ők minden esetben rendelkeznek értelmi fogyatékos diagnózissal, viszont emellett viselkedési-szocializációs- és emótiós zavarokkal, gyakran autizmus spektrum zavarral, pszichiátriai és szenvedélybetegséggel érkeznek. Ez sok esetben megnehezíti a bekerülő személy beilleszkedését illetve a már intézményben élők (idős értelemi fogyatékos, és a tipikus értelmi fogyatékos ellátottak) közösségi – és egyéni életritmusának zavarát okozza. A kérelmezők, várakozók kb. 40-50 %-ban súlyosan halmozottan sérült egyének, akik fokozott támogatási igényel érkeznek, mind az önkiszolgálás, mind pedig a pszichés-mentális területen.

A Sopron székhely intézményben a lakók halmozottan sérült, súlyos értelmi fogyatékosággal élő gyermekek, felnőttek. Átlagéletkor Sopron székhelyintézmény tekintetében 36 év, telephelyeken 45 év. Ebből adódóan a szülők idősödnek, egyre kevésbé bírják azt a terhet, melyet egy értelmi sérült ellátása jelent. Ennek következtében lakókat egyre kevésbé viszik otthonukba (az ünnepeket kb. 30%-a tölti családi körben), a látogatások száma is nagyban csökkent, amelyet befolyásolt a járványhelyzet, zárlat is. Mindez magával hozta a szociális kapcsolatok beszűkülését, az integrációs törekvések neheztettebbé váltak. Az országos intézményi zárlatok és a Covid-19 okozta megbetegedések, más szövődményekkel együttvéve az ellátottak egészségi állapotát is negatívan érintették.

A lakók túlnyomó többségének az „otthont” az intézmény jelenti. Zsira, Peresznye, Opál, Rubin telephelyeken minimális párkapcsolati személyes kötődés is jelen van, a baráti kötődések nagyobb mértékűek.

A székhelyintézmény lakói 24 órás ellátást, felügyeletet igényelnek, a lakók súlyos egészségkárosodásuk miatt munka jellegű foglalkoztatásra kevésbé képesek. Arra, hogy jövedelmüket kiegészítsék, nincs reális esély, ezért ellátásuk a támogatott lakhatásban nem megoldható anyagi források hiányában.

Zsira, Peresznye, Opál lakóotthon, Rubin lakóotthon telephelyek:

Jelenleg folyamatban van a Peresznye telephely férőhelykiváltása, 6 db támogatott lakhatás céljára szolgáló épület már megépült, két házba 2021. december 1. napjától kiköltözést tervez az intézmény 24 fő ellátottal. A telephely megüresedő részén alapszolgáltatások kerülnek megindításra 24 fő lakó komplex szükségletei alapján. A továbbiakban 2022 évben a jelenlegi telephely kiváltásaként a további 4 házba való integrálást (48 fő ellátott) és egy 30 fős időotthon megvalósítását tervezik, ekkor elindításra kerül a TL házak ellátottjai számára egy bővített alapszolgáltatásokat kínáló Centrum.

A telephelyek ellátásának minőségi javulása, férőhelykiváltások megvalósulása kapcsán mind a segítői létszám növelése, mind pedig a segítők bérének növelése szükséges. Továbbá célszerű a bővíteni kívánt szolgáltatások szakmai alapjainak, lehetőségeinek, gyakorlatának ismereteit növelni a segítők körében a képzések, továbbképzések kapcsán. Fontos lépés lenne a fejlesztő foglalkoztatásban résztvevők számának a bővítése az ellátottak jövedelmének és életminőségének emelése érdekében.

A megyében működő állami fenntartású szociális intézmények szakmai munkájuk során a szervezeti változásoknak, a társadalmi folyamatoknak és azok hatásainak pozitív és humánus szemlélettel, maximális odaadással igyekeztek megfelelni, illetve ezzel párhuzamosan a pandémia miatt jelentkező többletfeladatok teljesítését is ellátták, de a szakképzett munkaerő hiánya ebben a szférában is – hasonlóan az önkormányzati fenntartású intézményekéhez – működési nehézséget okoz.

X. FEJLESZTÉSI TERVEK ÜTEMEZÉSE

A felülvizsgálat alapján az infrastrukturális fejlesztési tervek időbeli és költségvetési ütemezése

Szolgáltatáshoz kapcsolódó fejlesztés megnevezése	Tervezett férőhely/bővítés száma	Megvalósítás éve	Egyszeri beruházás költsége/eFt	Önkormányzatot terhelőösszeg/eFt	Beruházás célja	Megjegyzés
Szalay utcában új bölcsőde építése	84/40	2021-2022	682.995		A biztonságos működés feltételeinek megteremtése, a korszerűtlen Kígyó utcai Bölcsőde kiváltása, Sziget és Pinnyéd városrészek bölcsődei igényének kielégítése	Pályázati forrás
Kassák utcai Bölcsőde belső felújítása		2021-2022		297.156	A korszerű bölcsődei nevelés feltételeinek megteremtése	Saját forrás
Szentiváni Bölcsőde energetikai korszerűsítése		2021-2022	164.576		A korszerű bölcsődei nevelés feltételeinek megteremtése	Pályázati forrás
Répece utcai Gondozóház energetikai korszerűsítése		2022	162.063		A biztonságos működés feltételeinek megteremtése	Pályázati forrás
Mónus Illés utcai Bölcsőde átalakítása idősek otthonává		2022	290.000	400.000	A korszerűtlen, műemléki előírások miatt csak gazdaságtalanul felújítható Apáca utcai idősek otthona kiváltása	Pályázati és saját forrás

XI. JÖVŐKÉP

Az Szt. értelmében a szociális ellátás feltételeinek biztosítása – az egyének önmagukért és családtagjaikért viselt felelősségén túl – az állam központi szerveinek és a települési önkormányzatoknak a feladata. Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata a folyamatosan változó jogszabályi környezetben arra törekedett a törvény megjelenésétől fogva, hogy a lakosság szükségleteit helyezze a középpontba az egyes szolgáltatások megvalósításánál. Ennek a tudatos és tervezett munkának, valamint a városban működő egyházi és civil szociális szolgáltatókkal való kiegyensúlyozott, korrekt kapcsolatnak köszönhetően a szolgáltatási rendszer Győrben kiegyensúlyozottan működött, de a szociális ágazat előtt álló legnagyobb kihívás, a szakképzett munkaerő hiánya már a szolgáltatások színvonalának romlását okozta.

Szinte valamennyi szolgáltatási területen, valamennyi fenntartónál a munkaerőhiányból adódó problémák okozzák a legnagyobb nehézséget mind a vezetésnek, mind az adott területen dolgozó munkatársaknak. Ahhoz, hogy az ellátások az eddig megszokott szakmai színvonalon működhessenek, jelentős erőfeszítéseket kell tenni a munkaerő gazdálkodásában. Elkerülhetetlennek tűnik a bérek emelése, amelyre kormányzati szándék nélkül helyi szinten korlátozott eszközök állnak rendelkezésre. Az innovatív megoldások alkalmazása, a projekt munkák eredményeinek beépítése a napi munkavégzés folyamatába jelentősen hozzájárult a szakmai munka színvonalának megtartáshoz, de hosszabb távon nem tudja pótolni a hiányzó munkaerőt. A koncepcióban bemutatott társadalmi, demográfiai és intézményi adatok alapján a szolgáltatási kapacitások bővítése is elkerülhetetlen.

A kihívások mellett továbbra is az a törekvés, hogy kiemelt figyelmet kapjon:

A meglévő szolgáltatásoknak a legalább jelenlegi színvonalú működtetése, az ellátási színvonal emelését előrevetítő fejlesztési elképzelések megvalósulása.

Innovatív ötletek alapján modell értékű programok kidolgozása, lebonyolítása, a napi működésbe történő beépítése.

A pályázati lehetőségek kihasználása. Ennek érdekében fontos a pályázati önrész biztosítása és az Önkormányzatnál az egyes osztályok és csoportok, továbbá az intézmények közötti szakmai együttműködés a lehetőségek maximális kihasználása érdekében.

A lakosság tájékoztatása. Az intézményekben dolgozó szakemberekkel és az együttműködő civil szervezetekkel közösen, a lakossággal való rendszeres párbeszéd segítségével segíthető a szolgáltatásokról való tájékozottság.

A folyamatos szakmai képzés. Az ágazathoz tartozó szakemberek képzése és önképzése elemi feltétele és egyben biztosítéka is annak, hogy a szakmával kapcsolatos kihívásoknak optimális módon lehessen megfelelni.

A civil és egyházi fenntartókkal való folyamatos kapcsolattartás. A nem állami fenntartók szerves részét képezik a város szociális ellátórendszerének. Az eddigi korrekt, segítő együttműködés biztosítja a hatékony feladatellátást.

Kapacitások bővítése. A helyzetelemzések, lakossági felmérések, az intézmények adatai és tapasztalatai alapján szükség van a kapacitások folyamatos monitorozására, és elkerülhetetlen – legjobb példa az idősek ellátásának szolgáltatásai – a kapacitások szükségletekre alapuló, folyamatos bővítése.